

* Nhớ *
Trường
Xưa *

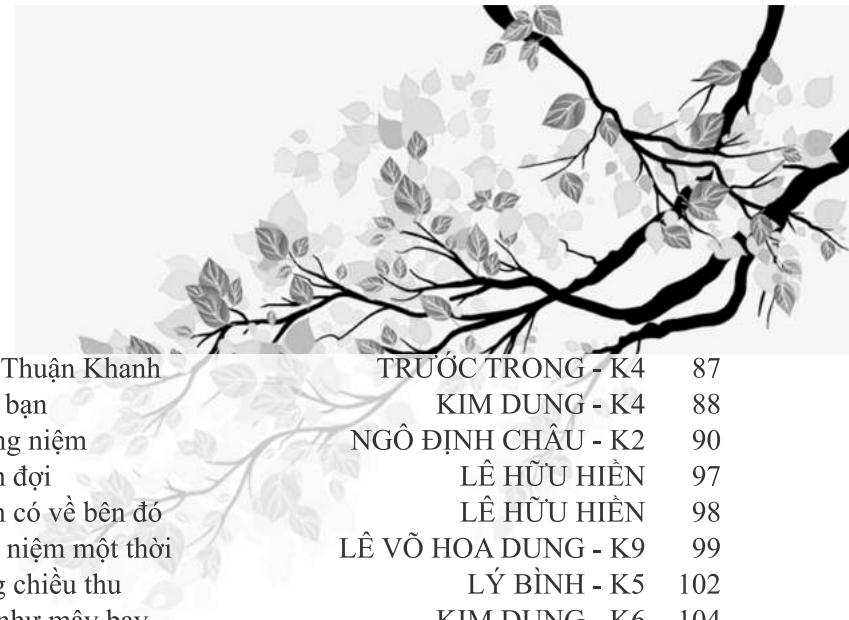
* Nhớ *
Trường
Xưa *

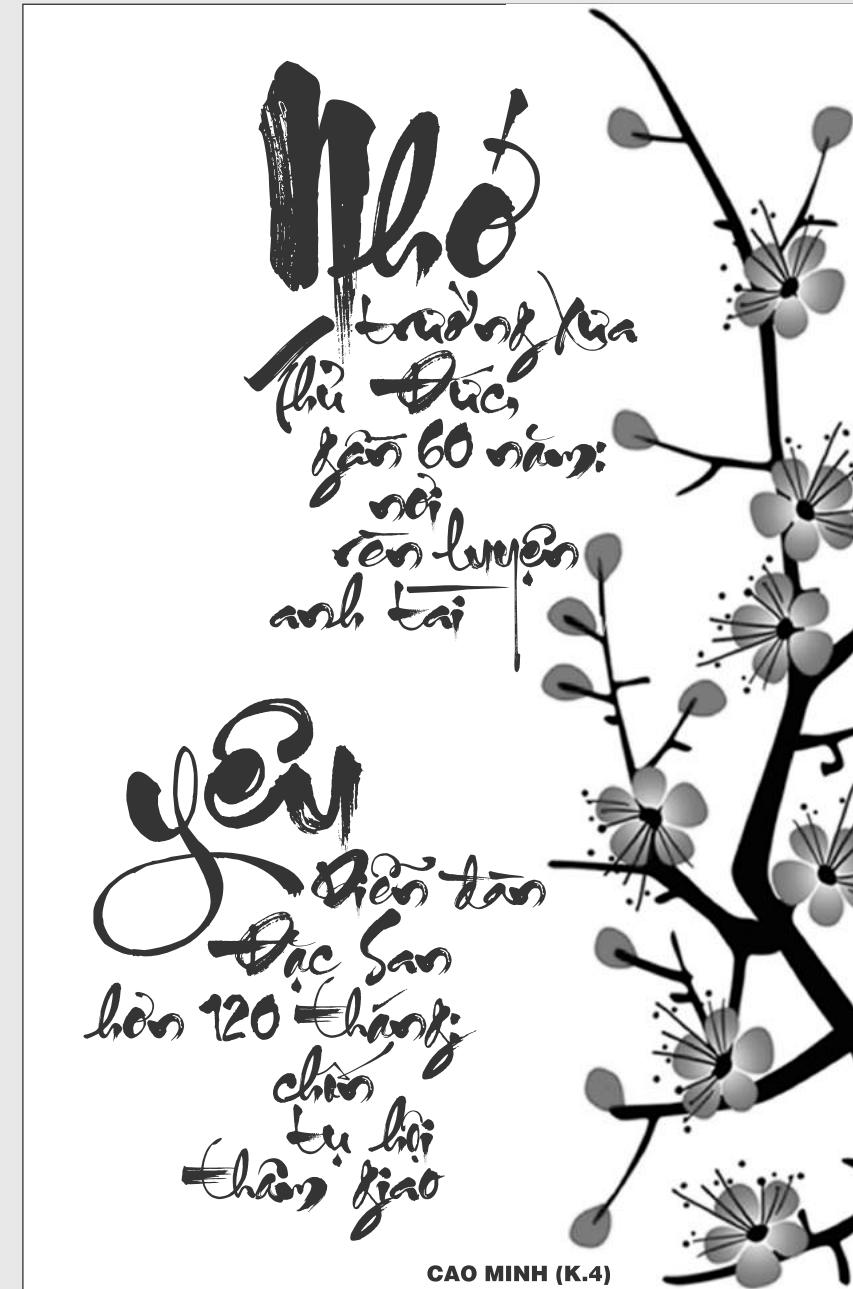
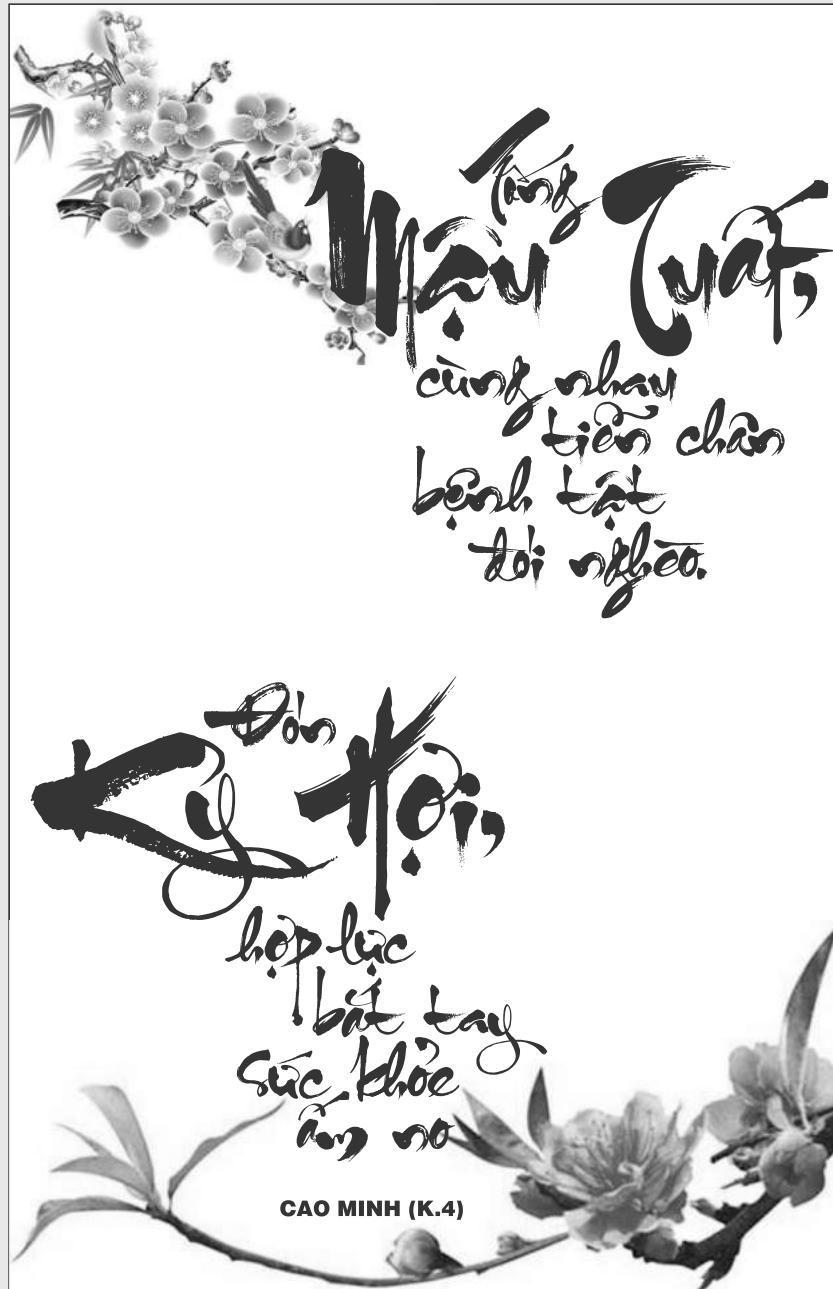

Mục Lục

1. Câu đố Tết 2019	CAO MINH - K4	4+5
2. Một thoáng hoài niệm	VÕ PHÁ	6
3. Nhớ trường xưa	CTLM - K4	7
4. Về trường cũ	NGUYỄN TAM PHU NHÂN	8
5. Trường xưa	NGUYỄN TAM PHU NHÂN	8
6. Nhớ trường ngày cũ	TRẦN PHÚC NGHIỆP - K8	9
7. Chùm thơ: Lý Bình	LÝ BÌNH - K5	12
8. Tri ân Thầy cũ	NGUYỄN THU THỦY - 10	14
9. Mãi nhớ trường xưa	MẮT NÂU - K4	15
10. 46 năm - khóa 4 mừng "Ngày hội ngộ"	MẮT NÂU - K4	16
11. Chuyện trường tôi	THẢO THÁI - K4	17
12. Có phải em là một bức ảnh	VIÊN THU - dịch	35
13. Chùm thơ Cỏ Hăng	CỎ HĂNG - K7	37
14. Tâm trẻ thơ	LÊ TÂN TÀI	44
15. Mênh mông tình cha nghĩa mẹ	KIM DUNG - K6	50
16. Nguyễn Du tài hoa	LUƠNG HỒNG ĐIỆP - K3	54
17. Chùm thơ Xuân	TRẦN THỊ THANH THỦY - K6	62
18. Tiễn biệt	NTT - K10	65
19. Khóc chị	NTT - K10	67
20. Nhớ trường xưa	LÝ KHÔNG - K4	68
21. Hồi xuân	LÝ KHÔNG - K4	69
22. Mưa đêm	CỎ HĂNG - K7	70
23. Đâu đó trên trái đất này	KIM DUNG - K6	71
24. Thư gửi các bạn lớp Đệ Tứ NGUYỄN HỒNG HOÀNG - K3	TNA - K8	75
25. Những mẫu chuyện...	THUẬT HOÀI - K8	77
26. Nhớ	HỒ VĂN TRAI	78
27. Năm học đầu tiên	HƯƠNG NAM - K4	80
28. Thái Bình Dương	LÊ TÂN TÀI	81
29. Đi tìm hạnh phúc		

30. Nhớ Thuận Khanh	TRƯỚC TRONG - K4	87
31. Tình bạn	KIM DUNG - K4	88
32. Tường niêm	NGÔ ĐỊNH CHÂU - K2	90
33. Xuân đợi	LÊ HỮU HIỀN	97
34. Xuân có về bên đó	LÊ HỮU HIỀN	98
35. Hoài niệm một thời	LÊ VÕ HOA DUNG - K9	99
36. Bóng chiều thu	LÝ BÌNH - K5	102
37. Tình như mây bay	KIM DUNG - K6	104
38. Hồi thời gian	HỒ THỊ BẠCH TUYẾT - K3	110
39. Bài thơ chúc bạn nhân ngày...	HỒ THỊ BẠCH TUYẾT - K3	111
40. Bạn tôi	LÊ HOÀNG YÊN - K4	112
41. Em và cuộc sống	CAO TỈ MUỢI - K4	114
42. Đã có đôi lần	LAM THANH - K4	115
43. Thuở vu vơ	LUƠNG HỒNG ĐIỆP - K3	116
44. Những câu hát ru em thuở bé	LUƠNG HỒNG ĐIỆP - K3	117
45. Tình bạn ngày xưa ấy	KIM DUNG - K6	120
46. Tàn thu	LARINA NGUYỄN - K10	125
47. Sớ Táo quân	TÁO CỤU HỌC SINH - K4	126
48. Kỷ niệm dịu dàng	TPN - K8	127
49. Nhớ bạn Thành Bắc	TrƯỚC TRONG - K4	130
50. Giã từ mùa Hè	KIM DUNG - K6	132
51. Những bài thơ sưu tầm	TRẦN PHÚC NGHIỆP - K8	134
52. Tranh vui	T.H. (Sưu tầm)	137
53. Mục súc khỏe	TRẦN MỸ LỆ - K2 (Sưu tầm)	139
54. Người biết sống	TRẦN MỸ LỆ - K2 (Sưu tầm)	142
55. Ngụ ngôn Phật giáo	TRẦN MỸ LỆ - K2 (Sưu tầm)	144
56. Còn ta với ta	KIM ÂU - K10	147
57. Áo trắng đường xưa	THỰC QUÂN - K39	152
58. Về đất mũi Cà Mau	NGUYỄN THỊ LAN HƯƠNG - K8	154
59. Mục lục		159

Một thoáng hoài niệm

Mỗi năm một lần tôi được các em mời về trường cũ, bao giờ tôi cũng dành vài phút đứng lặng, tìm lại cảnh cũ người xưa, tìm lại hình ảnh đàn em thân yêu vui chơi trên sân trường rộng rãi, hay nghiêm trang ngồi nghe thầy cô giảng bài trong những lớp học nghèo nàn.

Trưa hôm ấy cũng vậy, trước khi ra về, tôi đứng bên kia đường, nhìn ngôi trường mới với những dãy nhà khang trang và xa lạ, không còn bóng dáng ngôi trường xưa của tôi, của các bạn và của các em. Thê là nỗi niềm hoài cổ dâng lên ...

Tôi đứng lặng yên dưới nắng trưa,
Cố tìm bóng dáng mái trường xưa.
Nhìn vào cảnh mới, lòng buồn bã,
Nghĩ đến tình xưa, dạ ngắn ngo.
Nỗi nhớ, ghi sao thì mót đủ,
Niềm thương, nói mấy để cho vừa.
Nhớ thương nay lắng thành thi từ
Vội gởi Diễn đàn mấy ý thơ.

Thầy VÕ PHÁ

Khóa 4 nhớ trường xưa

Mới đó mà bốn mươi sáu (46) năm qua
Thời gian ơi, sao trôi đi nhanh quá!
Bạn cũ có người lân đàu gặp lại
Cũng có người đã vĩnh viễn rời xa.
Mà sao lạ nhỉ, lầm lúc hàn huyên
Cứ thấy là sao quá đổi thân thương
Tình thầy trò nói biết mấy cho vừa
Thời cắp sách kẻ hoài không hết chuyện!

Kỷ yếu, Đặc san nối nhau liên tiếp
Chút tình xa, chút cảm xúc ngày xưa
Tỷ- muội- đệ- huynh thân thiết dường nào
Bao con chữ thay lời chưa ngỏ kịp.

Từ Diễn Đàn, mỗi năm ta họp mặt
Tri ân thầy cô: trò cũ bên nhau
Tính tuổi mình thêm trân quý tuổi thầy
Chu đáo nhé, đèn thời gian sắp tắt!

Ôi bạn cũ- thầy cô - trường lớp
Giữ cho nhau nét đẹp: “trọng ân sư”!

Về Trường cũ

Ta nhẹ bước trên lối mòn xưa cũ
 Tự hỏi lòng đường có đêm dấu chân
 Và hàng cây còn rũ lá bâng khuâng
 Khi hè đến hoa phượng vè rực rõ
 Gió nhẹ nhẹ buông dài theo hơi thở
 Bạn thân ơi... có còn nhớ ta không
 Còn riêng ta... vẫn tha thiết trong lòng
 Tình bạn ấy và ngôi trường Yêu Dấu...

Trường Xưa

Ta về thăm lại Trường xưa
 Mênh mong nổi nhớ... ngọn dừa đong đưa
 Tường rêu vách đá phai màu
 Con đường năm cũ in bao vết hàn
 Lối mòn mờ nhạt dấu chân
 Tóc vuông sợi bạc trăng ngàn không gian
 Tình yêu Ta vẫn ngập tràn
 Bao nhiêu kỷ niệm chứa chan trong lòng.

Xuân Kỷ Hợi 2019
NGUYỄN TAM PHU NHÂN

Nhớ Trường Ngày Cũ

Tôi sinh ra và lớn lên ở Thủ Đức, vùng ngoại ô vắng vẻ yên bình, những con đường, góc phố là những kỷ niệm thân quen, thị trấn nhỏ chỉ hơi đông đúc vào ngày cuối tuần và đầu tuần đó là những ngày đường phố như rộng hơn, đẹp hơn với nhiều xe hơi đưa đón học trò ở những trường Nội trú trong Quận và trường Võ bị Thủ Đức.

Thời Tiểu học với hương cỏ và những cánh diều

Cuộc đời mỗi con người trong chúng ta có vô vàn kỷ niệm. Có buồn, có vui song cũng rất hạnh phúc mỗi khi hồi tưởng lại

Người ta nói mối tình đâu luôn làm ta nhớ mãi, với tôi những năm Tiểu học ở trường Tiểu học cộng đồng Nam Thủ Đức, những kỷ niệm thơ ấu của những ngày chân ướt chân ráo cắp sách đến trường bao giờ cũng in đậm trong ký ức, tôi luôn ghi nhớ, nâng niu trân trọng nhất. Đó là những kỷ niệm khó phai mờ trong tiềm thức, tôi luôn có cảm giác thân thuộc với trường và Thầy Cô đã dạy dỗ chúng tôi từ lớp Năm đến lớp Nhứt như hơi thở của mình vậy.

Trường Nam ngày đó dãy phòng Hiệu trưởng rất uy nghiêm, học trò ít khi dám bén mảng, mấy dãy lớp đều bằng gỗ vách ván cũ kỹ, nền lót gạch tàu đã mòn khuyết xỉn màu, mỗi phòng học được trang trí những dây trầu bà do học trò tự trồng và chăm sóc, lớp học tuy đơn sơ nhưng vô cùng sống động với những tranh treo tường lớn minh họa lại những truyện ngụ ngôn của La Fontaine ...

Sân trường Nam Tiểu học rộng lầm, đặc biệt là rất nhiều cỏ, sau những ngày hè vui đùa cùng những thú vui đơn sơ thời bấy giờ như tắm sông, thả diều, đá đê, khi tựu trường nhìn sân trường thật lả lơi với rất nhiều cỏ, chúng tôi vô tư chạy nhảy trên đám cỏ này tận hưởng mùi thơm nồng của cỏ, mùi thơm bình dị như tôi và bạn bè tôi lúc ấy: vô tư không biết lo lắng điều gì chỉ biết ăn, học rồi chơi

đùa. Sau giờ tan trường buổi chiều có một lớp tập võ mà Võ sinh là những nhóc tì Tiểu học và Thầy dạy là những quân nhân, có lẽ đây là lứa Võ sinh đầu tiên của môn Taekwondo học đàng trong quận.

Ngày ấy chúng tôi hay vào Trung tâm Cao đẳng Sư phạm Kỹ thuật Nguyễn Trường Tộ Thủ Đức (nay là trường Đại học Sư Phạm Kỹ Thuật) để thả diều, khuôn viên trường được xây tường rào, bên trong là sân banh rộng lớn, chúng tôi tha hồ tung hoành, mệt thì nằm ra cỏ để mùi hương cỏ quen thuộc thoang thoảng trong gió và dõi mắt theo những cánh diều đang vợi trên cao. Lớp Nhì, rồi lớp Nhứt học trò rục rịch ôn thi vào Đệ thất bậc trung học, đây là kỳ thi tuyển nên ai cũng muốn chuẩn bị thật kỹ để có kết quả tốt nhất, Thầy Cô thì khôi nói, cây roi mây được vận dụng tối đa để răn đe đám học trò ham chơi, nhưng trong lòng tôi biết Thầy Cô còn lo hơn cả chúng tôi. Đã vào hè, ngày thi cận kề, thôi kệ tiếng ve râm ran, kệ những buổi chiều lộng gió với những cánh diều thơ mộng, chúng tôi miệt mài học thi, kỳ thi quan trọng đầu tiên trong đời học sinh. Những trò nhỏ ngày xưa hồn nhiên, mải mê theo những cánh diều bây giờ ra sao? Đã có những ai thành đạt, những ai dang dở cuộc đời, những cánh diều có được lồng gió tung bay hay đứt dây chới với rồi vướng lại tơ trên ngọn tre, bờ rào xóm nhỏ...

Thời Trung Học và những rung động tuổi học trò

Ngày dán bảng kết quả thi thật là hồi hộp, khi đã đọc thấy tên trên bảng kết quả, niềm hân diện, vui mừng ập đến, từng đám học trò kéo nhau chạy thật nhanh đến nhà Thầy Cô để khoe kết quả, chỉ có những mái đầu khét nắng và ánh mắt rạng ngời, không có cành hoa nào nhưng Thầy Cô giáo của chúng tôi rất hạnh phúc, cái xoa đầu thương mến lưu lại nơi chúng tôi những tình cảm dạt dào không thể nhạt phai.

Chúng tôi bước chân vào ngưỡng cửa Trung học. Trường trung học Thủ Đức lúc đó chỉ mới có mấy dãy nhà lợp tole trong khuôn viên làng đại học Thủ Đức, mặt trước là đường Đoàn kết, mặt sau là đường Bác ái. Những con đường quanh trường còn là đường đất đỏ hai bên trồng phượng vĩ và điệp bông vàng, rất đẹp, rất thơ mộng, những buổi có giờ trông chúng tôi kéo nhau ra con đường phía sau

trường nơi có bóng mát của những hàng cây, những thân cây lúc ấy chưa lớn lắm nhưng đã có vài vết khắc thơ ngây tuổi học trò, chúng tôi chọc ghẹo nhau rồi ghép đôi, tuy miệng thì nói các bạn “Kỳ ghê” mà trong bụng vui hết biết, chỉ cần có dịp nộp bài nếu hai quyển tập của hai đứa nộp cạnh nhau là vui cả ngày, giờ hồi tưởng lại cảm thấy thời ấy thật thanh khiết. Dãy phòng tôi vào học lớp đệ thất năm về cuối của trường, sát bên sân vận động, bên cạnh là nhà để xe học sinh, cửa sổ lớp ngày đó không có chấn song nên những học sinh nghịch ngợm có thể dễ dàng nhảy ào qua khi chuông báo hết giờ để lại cho khổ chủ chiếc xe đạp đã bị xì hết hơi xẹp lép cả hai bánh. Năm tôi học lớp 8 trường đổi tên là trường Trung học Hoàng Đạo phù hiệu có nhiều màu cho các cấp lớp và sẽ tuần tự thay đổi sau mỗi niên khóa. Lên lớp 9 tuy chưa lớn nhưng cũng không còn nhỏ, ánh mắt chúng tôi cũng đã thoáng vẻ lo âu khi đêm đêm bầu trời sáng ánh hỏa châu, ầm ỉ bom đạn. Rồi tới năm lớp 10 chia ban, thêm giờ sinh ngữ 2, chúng tôi lần nữa làm quen với những thay đổi khi có thêm bạn mới nhất là những bóng hồng xinh đẹp nhưng cũng ngậm ngùi với những kỷ niệm có với bạn bè đã học chung nhiều năm trước.

Năm 1975 trường đổi tên là trường THPT Nguyễn Hữu Huân, sau này có những dịp vào trường họp phụ huynh cho con, tôi thấy trường đã thay đổi rất nhiều những dãy lâu khang trang, đẹp đẽ thay thế những phòng học lợp tole ngày xưa, đi trong sân trường, ngồi lại chỗ ngồi cũ lòng bồi hồi xúc động nhớ lại thời đẹp nhất của tuổi học trò mộng mơ và nhiều hoài bão, tôi tin rằng những học sinh ngày cũ dù trong hoàn cảnh nào, dù ở nơi đâu cũng sẽ rất nhớ Thầy Cô bạn bè.

Để lại sau lưng là tuổi học trò, là kỷ niệm thời thơ dại, là tuổi trẻ... chúng tôi bước vào cuộc đời với nhiều hoài bão, năm tháng qua đi những hình ảnh trong quãng đời đẹp đẽ đó vẫn hết sức lung linh, rực rỡ dù tóc có phai màu dù mắt có mờ đục tôi vẫn nhớ mãi trong lòng những kỷ niệm của thời học sinh để thỉnh thoảng tôi sẽ nhớ lại và mỉm cười...

Gió ơi! Gió nhớ ghé qua
 Nhà người năm ấy cho ta nhắn lời
 Gió đừng quên nhé gió ơi!
 Hồi người còn nhớ những lời ngày xưa
 Nhớ ngày nắng, nhớ ngày mưa
 Những ngày đi học đón đưa nhau về
 Nhớ mùa phượng đỏ mùa hè
 Nhớ màu áo trắng, tiếng ve sân trường.

Đông về

Chiều qua trời đi vắng
 Bên rặng cây dầu cao
 Tượng Chúa buồn đứng lặng
 Nhìn dòng người xôn xao
 Cây sứ già còm cõi
 Bên dốc đá thời gian
 Tiếng kinh cầu xa vắng
 Như chút nắng thu tàn
 Đêm nay trời mở cổng
 Lùa gió lạnh theo về
 Con đường dài cuối phố
 Khom mình nằm co ro
 Có loài chim ngủ muộn
 Buông tiếng hót buồn thiu
 Trên tàng cây trại lá
 Trong đêm đông quạnh hiu!

LÝ BÌNH - KHÓA 5

Chiều đi vào trong mắt
 Sợi nhớ cuộn tim người
 Em ngồi tro quán nhỏ
 Mong manh như cỏ khô
 Giọt chiều rơi trên lá
 Có chút nắng vàng phai
 Nụ sen hồng một thoáng
 Nhớ rủ xuống bờ vai

Bóng Chiều

Không gặp mùa phượng nở
 Nhưng một trời thương nhớ
 Úa về từ xa xôi
 Như cánh chim rời tổ
 Và phong ba dặm trường
 Vẫn nhớ trường, lớp cũ
 Dù áo bạc màu sương
 Giá như ngày xưa ấy
 Đừng tập tành làm thơ
 Thì bây giờ đâu nhớ
 Đôi mắt huyền mong mơ.

Tôi trở lại Trường xưa

LÝ BÌNH - KHÓA 5

Mỗi độ đông về gió lắt lay
Giá rét từng con nỗi u hoài
Lòng chợt sắt se niềm thương cảm
Gặp Thầy gấp bạn tay trong tay

Heo may vè lạnh - ai có hay ?

Đoàn viễn họp mặt buổi sum vầy
Hữu Huân chung chuyền đò năm cũ
Bến đậu neo thuyền tại : "Mắt Nai"

Tri ân Thày cũ

Gặp gỡ chuyện trò ngày hôm nay

Niu kéo thời gian từng khắc dài

Mãi Mãi ghi ơn lời dạy dỗ

Công Thầy con nguyện chẳng đổi thay những vị đang niệm nau và
những Vị đã đi xa trong mùa lễ Tri ân Thầy C

Theo vết bụi tràn nhạt nắng phai

Nhớ mãi bóng Thầy cõi hạc bay

Thương tưởng người Thầy con mặc niệm

Gió núi mây ngàn Thầy ngủ say

Lắng đọng trầm tư nén thở dài

Quay về thực tại ngày hôm nay

TÔN SỰ TRONG ĐÀO con tư nhủ

Bóng cả NGƯỜI THẦY chẳng phôi phai.

NGUYỄN THU THỦY - K10
6/11/2018

Mãi nhớ trường xưa

Trường xưa ơi, 46 năm cách biệt

Chi đôi lần được về lại trường yêu

Bao nhiêu năm xa, bao nhiêu thay đổi

Vân đong đây kỷ niệm, nhớ không thôi!

*Oai lăm! Lần đầu ngồi trường Thủ Đức,
Bốn mặt tiền làng Đại học tiên phuông
Nơi hội tụ thầy cô từ muôn hướng
Về đất lành, chuẩn bị bước thăng hoa.*

*Tre đất Thủ đã không còn bương chải
Phải lao đao, vất vả đoạn đường dài
Đường đến trường dù mỗi người một ngã
Vẫn áo trắng tinh khôi, vẫn miệt mài.*

Tên dù đổi nhưng tâm tình không đổi
Thầy dựng Diên đàn, trò tiếp bước theo
Hợp mặt hàng năm tri ân, mừng thọ
Đặc san- quà Tết nhịp cầu kết giao.

MẤT NÂU - K4

46 năm, bạn ngày xưa gặp lại
Thế nghĩa là ta cách biệt quá lâu
Xong Tú tài, nhận học bổng - chia tay
Xa trường lớp, nay bạn về hội ngộ.

Qua trường cũ, bạn dừng chân gõ cửa
Cảm thông tình, bác bảo vệ mời vào
Đâu cảnh xưa, đâu thầy bạn ngày nào?
Tên trường đổi, ký ức xưa nào đổi!

■ MẮT NÂU - 2018 ■

Tin họp mặt, bao bạn trong hàng tháng
“Group” thông tin, cả đêm trước bàng khuâng
Nhắn tin qua, tin lại mây mươi lần
Giờ mới hiểu “ngày dài thiên thu” đó!

Dâu Khóa 4, “Út tui” từng nghe tiếng
Gặp nhau đây, thoảng chốc đã thân ngay
Các cháu về, gần gũi đã quá tay!
Hẹn lần tới, “Cô chú oi, cháu nhớ!”

Cảm động không, khi thăm cô giáo cũ
Hỏi nhỏ cô: “Cô còn nhớ ai không?”
Thật bất ngờ, cô nói: “Huỳnh Công Danh”
Không sai sót, trọn cả tên lẫn họ.

46 năm, xa mửa vòng trái đất
Nay bên nhau, tím tít chuyện giàn xa
Quen thêm giàn, lạ cũng đã thành quen
Trường lớp cũ, chao oi sao nhớ quá!

46 NĂM - KHÓA 4 MÙNG “NGÀY HỘI NGỘ”

Nhớ ngày Họp mặt
15/8/2018

Trong nhiều mặt
bộn bề của
cuộc sống,
có thể nhiều
người đã không
còn nhớ rằng, ở
một góc khuất
nào đó trong
ký ức của mình
vẫn luôn tồn tại
một chốn bình
yên, một nơi mà
những tình cảm
đầu đời hồn nhiên,
trong sáng đã được
đâm chồi nảy lộc và
đom hoa kết trái. Nơi bình

yên đó, cho dù có lúc tưởng như
đã đi vào quên lãng, nhưng chỉ
cần một cơ hội nhìn thấy, một
nhân duyên gặp lại, thì vô số kỷ
niệm thân thiết và cảm xúc ngọt
ngào từ thời thơ trẻ, sẽ bùng lên
và sống lại mạnh mẽ trong lòng
của người đã từng cấp sách đến
trường. Nơi đó chính là những
mái trường của tuổi học trò
nhiều mơ ước, là nơi mà mỗi
ngày họ đã từng hít thở, từng
bước đi; đã từng học tập, chơi
đùa và từng trải qua những ngày
tháng vui buồn, suy tư, lo lắng...
Riêng với tôi, MÃI TRƯỜNG
luôn là từ được trọng trọng viết

hoa, để ghi dấu một thời hoa
mộng đã qua mà tôi đã thân
thương xem nó như “mái nhà
thứ hai” trong cuộc sống của
mình.

Cháม dứt những ngày
quanh quẩn bên mẹ, tôi bước
chân vào ngôi trường đầu đời -
dường như là một vườn trẻ - khi
chưa tròn bốn tuổi. Do thời gian
qua lâu hay do trí óc non nớt của
tôi ngày ấy chưa đủ sức ghi
nhận, mà mãi đến tận bây giờ
tôi vẫn mơ hồ không nhớ được
tên trường. Dù vậy, tôi vẫn luôn
chắc chắn rằng nơi đó đã có sức
thu hút tôi mãnh liệt khiến tôi có

Chuyện trường tôi

thể quên được nỗi nhớ mẹ đến quay quắt trong những ngày đầu ở lớp. Mỗi ngày đến trường, tôi không rõ mình thường làm gì, chơi với ai, yêu thích gì... nhưng ở đó, tôi luôn cảm thấy được chiều chuộng, được vỗ về... như khi tôi ở bên cạnh mẹ. Vì vậy, mọi vật quanh tôi, trong ngôi trường ấy, dần dà đều trở nên gần gũi và thân thiết với tôi. Và rồi, chúng êm dịu ghi dấu ấn đậm màu vào ký ức tuổi thơ tôi từ lúc nào không biết!

Sau này, khi rời trường, nhiều lúc tôi vẫn thầm tiếc sao thời gian trôi qua nhanh quá! Tôi nhớ nhiều về chiếc lồng đèn rực rỡ, lung linh sắc màu cùng cái bánh nướng nhỏ xinh thơm ngon, ngọt ngào mà tôi được nhận trong đêm Trung Thu ở trường... Nhớ những chiếc xích đu đong đưa, cái cầu tuột tròn láng nhiều màu và cái bàn đu quay nhiều chỗ ngồi... xếp quanh sân trường, nơi mà bọn

trẻ con chúng tôi hằng ngày chơi đùa thỏa thích. Tôi vẫn hay hình dung lại những lúc cùng Cô giáo, cùng các bạn dạo chơi trong vườn hoa đủ màu sắc, hoặc những khi cùng chơi chung với các bạn những món đồ chơi ngộ nghĩnh mà tôi chưa từng được ba mẹ mua cho ở nhà. Khi nhớ về những điều đẹp đẽ ấy tôi thường ước ao được trở lại trường, để mỗi ngày tôi lại được bàn tay ấm áp của Cô triều mến xoa đầu, hay được Cô ân cần dúi vào tay tôi mấy con chó nhỏ xinh xắn được đan bằng dây ni-lon nhiều màu, mỗi khi tôi khóc oà vì bỗng dung nhớ mẹ...

Được học dưới "mái trường thiên tiên" ấy trong hơn hai năm, tôi vô tư thụ hưởng những ngày tháng vui chơi thoải mái và thú vị của tuổi thơ mà không hề biết sẽ có một ngày tôi phải xa lìa nó, để chính thức bắt đầu đời học sinh Tiểu học những ngày sau đó...

NỮ TIỀU HỌC THỦ ĐỨC là tên của trường tôi, ngôi trường mà mỗi khi nhớ đến là lòng tôi lại đạt dào tình cảm thương mến và luyến tiếc. Ngày chưa đi học, tôi luôn mong ước

Thơ Trường Xưa

được như chị tôi, mỗi ngày đường hoàng đến trường với bộ đồng phục trắng tinh; nhưng đến lúc biết tin mình sắp đi học thì tôi lại cảm thấy lo lắng, bất an từng ngày... Rồi ngày tựu trường đầu tiên của tôi cũng đến!... Ba tôi nắm chặt tay tôi bước nhanh vào trong sân trường, nơi có nhiều phụ huynh cũng dắt con em đến chờ nhập học. Tôi ngập ngừng, chùn bước; nhưng sự mạnh mẽ và dứt khoát của ba tôi khiến tôi không thể làm khác hơn là thu hết sức lực và lòng can đảm để bước tới trước... và sau đó là hòa lẫn vào cùng nhóm học sinh mới đang chờ cô giáo phân lớp. Sau một lúc chờ đợi hồi hộp, tên tôi rồi cũng được xướng lên. Thế là tôi chính thức trở thành học sinh lớp Năm Một của ngôi trường mà tôi đã từng đôi lần đứng

trước cổng, xem các chị học sinh lớn xếp hàng nghiêm trang trong sân, với lòng mong ước được như họ.

Đối với tôi, xưa cũng như nay, tôi vẫn cứ luôn cho rằng trường tôi đẹp hơn hẳn những trường lân cận: đẹp từ cảnh vật cho đến cả con người!... Đứng trong sân trường nhìn lên bầu trời, bọn học sinh chúng tôi chỉ thấy toàn màu xanh thẫm của các tán cây cổ thụ như phượng vĩ, me tây, bàng thân thẳng... Chúng bao trùm, phủ lên nóc của các dãy lớp học cát ngang, dọc quanh sân trường, chỉ còn chừa lại một ít khoảng trời xanh lơ ở giữa sân. Cùng ở giữa sân, cột cờ màu trắng cao vút, vươn thẳng lên giữa bồn hoa nhiều màu sắc, trước một cây chuối kiêng uy nghiêm xoè to tán lá xanh rì hình cánh quạt. Ở nơi này, những lẵng đứng trong đội chào cờ của lớp, miệng hát quốc ca, mắt hướng nhìn lá cờ tung bay trong gió, tự nhiên tôi thấy tràn ngập trong trái tim mình tình cảm tôn kính và yêu quý quê hương, đất nước mình vô vàn!

Mỗi khi có ai hỏi về trường tôi, tôi đều thấy có chút hanka

diện và không ngại lời giới thiệu tôi cũng là học sinh trường đó. Trường tôi, không chỉ có cảnh quang khang trang, đẹp mắt, mà trường tôi còn có nhiều cô giáo dạy giỏi nức tiếng trong Quận nhà nên phụ huynh nào cũng mong mỏi được gởi con em vào lớp. Các cô giáo dạy tôi trong năm năm học cũng không ngoại lệ như: Cô Thủy - lớp Năm; Cô Lài - lớp Tư; Cô Yên - lớp Ba; Cô Chín - lớp Nhì và Cô Giêng - lớp Nhứt. Mỗi cô giáo của tôi là cả thế giới của lòng tận tụy yêu nghề và tận tâm dạy dỗ học sinh, của sự dịu hiền và mực thước trong phong cách cư xử hằng ngày. Chính vì sự toàn thiện của các Cô trong mắt tôi mà cho đến nay, từng nét mặt, vóc dáng, từng cử chỉ quen thuộc và cả đến màu áo dài mà các Cô ưa thích... vẫn luôn là những hình ảnh sống động còn mãi đọng lại trong trí nhớ của tôi.

Tình yêu thương và kính trọng cô giáo không chỉ của riêng tôi, mà tình cảm đó còn là

của hầu hết học sinh mỗi lớp trong trường. Có lẽ vì học sinh Tiểu học thường xem cô giáo là thần tượng, nên vẫn hay có những cuộc tranh cãi giữa học sinh các lớp, chỉ vì ai cũng cho rằng cô mình là hơn hết. Ngày ấy, bản thân tôi đôi khi cũng vướng vào các tình huống đó, và tôi thì sẵn sàng bênh vực Cô giáo tôi, đơn giản chỉ vì “Cô là Cô giáo của em”!

Ngoài lòng yêu thương cô giáo, tôi còn đặc biệt dành sự tôn kính đối với Bà Hiệu trưởng Nguyễn Thị Hường (mà học sinh thời đó hay gọi là Bà Đốc). Bà Đốc trường tôi có dáng vẻ là một phụ nữ Nam bộ thuần túy. Với gương mặt tròn phúc hậu và ánh mắt nhìn tuy nghiêm nghị nhưng lại ẩn chứa vẻ hiền

Thơ Trường Xưa

hòa, độ lượng, khiến học sinh chúng tôi đều có thiện cảm với Bà, dù rất ít khi được tiếp cận. Mỗi khi nhìn thấy Bà đi khoan thai trong sân trường, thì dù có gấp gáp, vội vàng đến mấy, bọn học sinh chúng tôi sẽ chẳng bao giờ dám bước vượt qua, vì chúng tôi xem đó là một cách để tỏ lòng kính mến Bà Đốc của mình. Còn trong thâm tâm, tôi vẫn luôn ngưỡng mộ Bà và xem Bà như một hình mẫu về phong cách nhà giáo.

Năm năm học ở trường, mỗi ngày tôi đến lớp với niềm vui và sự háo hức với ý nghĩ mình sắp sê gặp lại cô giáo, bạn bè và cả cảnh vật thân quen của sân trường, lớp học. Ở đó, mỗi ngày, ngoài việc tiếp nhận kiến thức các môn học do cô giáo truyền dạy, thì bọn trẻ chúng tôi còn được thỏa sức chơi các trò chơi của tuổi học trò như đánh đũa, nhảy dây, lò cò, cút bắt... mà không hề biết mỏi mệt. Mỗi ngóc ngách trong sân trường, lớp học cho đến mỗi gốc bàng, gốc phượng, dù ở vị trí nào, hình dáng ra sao... chúng tôi đều thuộc nằm lòng. Có bao nhiêu cái bàn, cái ghế, cái bảng đen, cánh cửa sổ hay mấy lọ

trầu bà treo ở lớp... chúng tôi đều nhớ như in và mặc nhiên xem đó là vật sở hữu của riêng lớp mình... nên cùng nhau giữ gìn cẩn thận suốt năm học. Bạn bè tôi đều là nữ, cùng trang lứa nên dễ có cùng sở thích. Chỉ cần chơi chung trò chơi, ăn chung gói me ngào đường hay xâu bánh vòng giòn rụm hoặc cắn chung khúc mía ngọt lịm... thì đã xem nhau là bạn bè thân thiết. Chúng tôi không chỉ cùng nhau chơi đùa, đôi lúc chúng tôi cũng nhóm nhau dưới gốc phượng già hay một góc hiên lớp học để kháo chuyện: chuyện phượng chóm nụ hay bàng thay lá, chuyện trực nhật, chuyện hàng quà, chuyện nghỉ Hè, nghỉ Tết... là những đề tài được bàn cãi sôi động, nghe rầm ran cả một góc trường. Tuổi học trò Tiểu học của chúng tôi thì hồn nhiên và thú vị như thế đó!

Từ ngày vào học ở trường, một đứa trẻ ngày ngô không biết gì như tôi đã dần có ý thức và thuần thục hơn với các việc chuẩn bị trước khi đến lớp: thức dậy sớm, soạn đủ cặp sách, học thuộc bài, làm bài tập đầy đủ. Ở lớp, tôi biết chăm chỉ nghe Cô giảng bài, ghi chép, làm bài cẩn thận và làm công việc trực nhật cùng các bạn. Lên lớp Ba, lớp Nhì, lớp Nhứt... tôi biết tranh đua việc học với các bạn để hy vọng mỗi tuần được Cô ghi tên lên Bảng Danh dự của lớp, hay cuối tháng nhận được tờ Giấy khen từ cô giáo. Tôi cố gắng làm những việc đó chỉ vì muốn có được sự hài lòng của ba mẹ - người đã nuôi dưỡng tôi - và của cô giáo - người đã tận tâm dạy dỗ tôi - mà không vì mục đích nào khác hơn. Mãi đến

năm lên lớp Nhứt, tôi mới hiểu ra rằng tôi cần phải nỗ lực học tập nhiều hơn nữa để vượt qua được kỳ thi tuyển vào trường Trung học Công lập, thì mới có thể tiếp tục học hành lên những lớp cao hơn như chị tôi. Thế là tôi quyết tâm cố hết sức thực hiện điều mong muôn đó!

Rồi ngày cuối cùng của năm lớp Nhứt cũng đã đến! Học sinh lớp chúng tôi được cầm trên tay tờ Chứng chỉ tạm thay Bằng Tiểu học mà lòng lẩn lộn nhiều vui, buồn khó tả. Vui là vì chúng tôi đã hoàn thành bậc học Tiểu học để chuẩn bị lên học Trung học; còn buồn là vì từ nay chúng tôi phải rời xa mái trường yêu dấu mà năm năm qua chúng tôi đã gắn bó và yêu thương nó như yêu mái nhà của cha mẹ mình. Thầy Cô ơi, bạn bè ơi! Lớp học, bảng đen, sân trường thân yêu ơi! Tất cả đều sắp trở thành kỷ niệm và để lại nỗi ngậm ngùi, luyến tiếc cho những đứa học trò còn đang ở tuổi non nớt như chúng tôi. Chúng tôi chỉ còn biết tự hỏi: “Sẽ có bao giờ chúng em được nghe lại lời Cô giảng bài, được Cô ân cần chỉ dạy từng cách cầm viết, cầm sách hay cầm

Thơ Trường Xưa

chiếc kim thêu các mũi dây chuyền, cành cây, xương cá... hoặc được Cô cẩn thận uốn nắn, chỉnh sửa từng động tác của bài thể dục đồng diễn giữa sân trường, trên nền nhạc vui tươi, êm dịu của bài hát Tuổi Thơ mà nhạc sĩ Lê Thương đã viết hay không?”.

Ngày hôm đó, trên đường về nhà, mỗi bước chân tôi đi đường như còn âm vang lời nhạc: “Sướng thay cho đời trẻ thơ. Mỗi trang là một bài thơ...” như tiếng lòng tôi đang và mãi tiếc nhớ những ngày vui học như mơ dưới mái trường Nữ Tiểu Học Thủ Đức thân thương!

Chuyên học hành của tôi được viết sang trang mới sau khi tôi thi đậu vào lớp Đệ Thất trường TRUNG HỌC THỦ ĐỨC, là ngôi trường mới thành lập vài năm gần đây tại Quận Thủ Đức. Vì cơ sở trường lớp còn thiếu nhiều nên học sinh phải đi học nhờ ở các trường lân cận trong vùng, trong đó có cả trường Nữ Tiểu học Thủ Đức cũ của tôi. Dù cùng mang thân tầm gửi học nhờ, khi học ở các trường xa lạ thì tôi thường khép nép, rụt rè; vậy mà khi học ở

trường cũ thì lòng tôi lại thấy thoải mái, vui vẻ hơn nhiều. Ở đó, trong khung cảnh trường xưa, qua hoạt động hàng ngày của các em nhỏ đang theo học, tôi sung sướng tìm lại được hình bóng của chính mình vài năm trước đó, cùng cả những cảm giác bồi hồi mỗi khi tôi thoáng thấy dáng cô giáo cũ lướt qua khung cửa lớp học. Tôi hiểu rằng tôi còn yêu mến trường cũ nhiều lắm!!!

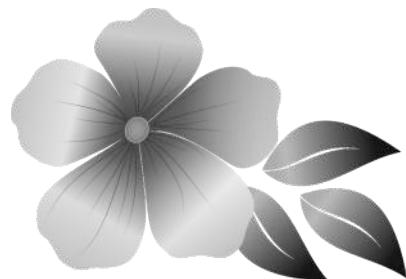
Với bản tính hồn nhiên của trẻ con, nỗi buồn đi học nhờ rồi cũng qua đi... Lắm lúc chúng tôi còn xem đó là điều hiển nhiên; để rồi sau đó lại thấy thích thú với khoảng thời gian di chuyển theo thầy đổi địa điểm học trong ngày, với đội hình hàng đôi, như một cuộc dạo chơi thực

nghiệm lý thú. Còn riêng tôi, sự việc này đồng nghĩa với việc giúp tôi biết thêm nhiều con đường khác ngoài con đường từ nhà đến trường cũ như trước kia.

Việc mượn trường lớp kéo dài đến năm học thứ sáu thì Trung Học Thủ Đức đã bắt đầu có trường riêng biệt. Buổi đầu, trường chỉ có vài dãy lớp xây đơn giản: tường gạch, mái tôn và sân trường còn nhiều cây cổ thụ. Thầy Cô và học sinh luôn phải khắc phục mọi gian khó, thiếu thốn để tiếp tục giữ vững thành quả giảng dạy và học tập trong các năm học mở đầu. Để có được sự ổn định trong thời kỳ đầu thiếu trường lớp cho đến khi có trường mới vài năm, hẳn không thể thiếu được tài năng quản lý và lòng nhiệt huyết trong buổi đầu xây dựng nền nếp, kỷ cương cho trường của hai Thầy Hiệu trưởng Ngô Thúc Cơ và Hồ Văn Trai. Hai Thầy, trong khoảng thời gian đó, đã chịu bao vất vả, khổ nhọc để việc giảng dạy của Thầy Cô và học tập của học sinh luôn được thông suốt, đầy đủ và hiệu quả. Tất cả học sinh ngày đó, chắc chắn sẽ luôn ghi nhớ công ơn

khai phá và dẫn dắt toàn trường của hai Thầy đến dần với những thành quả về tinh thần cũng như vật chất ở nhiều năm học sau đó...

Trường Trung Học Thủ Đức của tôi là một trường nghèo, thiếu thốn về vật chất nhiều hơn hẳn các trường Trung học hiện hữu ở thời kỳ đó. Tuy nhiên, sự thua kém đó đã không làm cho học sinh nản lòng vì chúng tôi đã sớm nhận biết rằng, còn có nhiều điều mới lạ đang chào đón chúng tôi đằng sau cánh cửa trường rộng mở. Đó chính là Thầy Cô, bạn bè và cả một chương trình học mới mẻ, đa dạng hơn khi chúng tôi còn học Tiểu học. Chính vì những điều mới lạ đó, mà sau bảy năm học, cũng như cả cuộc đời chúng tôi sau này, TRUNG HỌC THỦ ĐỨC luôn chiếm phần ưu thế trong tình cảm và ký ức của các cựu học sinh trường tôi.

Thơ Trường Xưa

Ngay từ lớp Đệ Thất, các nữ sinh đã được mặc áo dài trắng đi học, đó cũng là niềm mơ ước từ rất lâu của các bé gái mới lớn như tôi. Nhưng những ngày đầu, vì chưa quen, chiếc áo dài lại làm cho các nữ sinh thêm phần vướng víu, lúng túng. Còn các nam sinh, trong bộ đồng phục áo sơ-mi trắng và quần tây dài xanh dương, thì dường như họ cũng thấy bức rúc, khó chịu vì không còn dễ dàng chạy nhảy như trước. Tuy vậy, mọi việc rồi dần thành quen, thành thuần thục. Và chỉ vài năm sau đó, khi nhìn những tà áo nữ sinh dịu dàng, tha thoát hoặc những nam sinh đàng hoàng với đồng phục hai màu xanh trắng... bước đi trong sân trường hay trong hành lang các lớp học hoặc đang trên các nẻo đường đến lớp, hẳn đã có biết bao học sinh trường khác phải đem lòng ngưỡng mộ!!!

Năm năm học ở Tiểu học, mỗi năm, lớp tôi chỉ có một cô giáo và cô là người chu toàn mọi việc, từ giảng dạy các môn Đức, Trí, Thể, Mỹ cho đến việc chỉ bảo, uốn nắn tính tình, hạnh kiểm mỗi ngày cho học sinh với lòng thương yêu và tận tụy như

người mẹ trong gia đình. Do vậy, chúng tôi đều thấy ngỡ ngàng vì học ở trường Trung học thì có rất nhiều Thầy Cô đến lớp dạy mỗi tuần. Việc học của học sinh lúc đầu cũng lắm nỗi khó khăn, vất vả: tùy theo số lượng môn học ở mỗi cấp lớp mà số Thầy Cô giảng dạy cũng theo đó mà thay đổi. Tính cách của mỗi Thầy Cô lại không giống nhau nên các việc như ghi chép, làm bài, trình bày bài làm hoặc số tập vở và dụng cụ học tập... học sinh phải tùy theo ý Thầy Cô mà điều chỉnh cho phù hợp với yêu cầu của môn học. Mọi thứ hầu như không đơn giản đối với một học sinh vừa mới rời vòng tay lo toan quen thuộc của cô giáo Tiểu học như tôi! Tuy nhiên, nhờ sự cố gắng, cầu tiến cũng như sự chăm sóc, hướng dẫn tận tình và lòng thương nên học trò của các Thầy Cô, mà cả lớp tôi đều hoàn thành được nhiệm vụ ở lớp chỉ sau một thời gian ngắn.

Bảy năm học ở bậc Trung học, chúng tôi được học rất nhiều môn học. Có môn học chiếm đến 6 tiết/tuần mà cũng có môn chỉ học 1-2 tiết/tuần. Nội dung các môn học đều rất phong phú, đa dạng và hữu ích,

mà Thầy Cô giảng dạy lại rất tận tình, nên học sinh chúng tôi hầu hết đều có được lượng kiến thức cần thiết, làm hành trang vào đời sau này...

Trong các môn học, Quốc văn (Việt văn) là môn học được nhiều học sinh ưa thích đồng thời cũng là môn học khiến cho khá nhiều học sinh lo sợ. Ở giờ Giảng văn, Thầy Cô thường dẫn dắt học sinh đến với thế giới văn chương Việt Nam muôn màu, bằng những đoạn văn, những bài thơ súc tích, được trích dẫn từ những tác phẩm của các văn thi sỹ nổi tiếng trong các thời kỳ. Nhờ vậy, chúng tôi đọc được văn thơ, hiểu được văn thơ đồng thời tâm hồn chúng tôi cũng dần dần biết rung động và bay bổng cùng văn thơ... Còn ở giờ Luận văn, vận dụng kiến thức văn chương đã học cùng với sự suy luận của riêng mình, học sinh phải hoàn thành những bài luận văn sao cho đáp ứng được yêu cầu mà Thầy Cô đã nêu ra ở đề bài. Và đây chính là nguyên nhân của những gì đã làm học sinh phải “ăn ngủ không yên” với môn Luận văn này. Tuy nhiên, cách học này đã giúp học sinh rèn luyện được

khả năng tư duy, diễn đạt và truyền đạt được những ý tưởng của mình ngày càng lưu loát, rành mạch và chính xác hơn. Và đó cũng chính là mục tiêu của việc dạy và học môn Quốc văn trong mọi nhà trường.

Môn Quốc văn là môn học giúp chúng tôi dễ dàng học các môn học khác, giúp chúng tôi thêm lòng yêu quý tiếng mẹ đẻ, yêu quý văn học Việt Nam đồng thời cũng làm cho đời sống tình cảm của chúng tôi từng ngày càng phong phú thêm lên. Riêng với tôi, Quốc văn còn là hành trang vô giá giúp tôi tự tin bước vào đời và thành công với công việc dạy học sau này. Cho nên với các Thầy Cô dạy môn Quốc văn như: Cô Nguyễn Thị Ngọc Dung, Thầy Lê Kim Chi, Thầy Trần Minh Đức, Thầy Bùi Hữu Huân, Thầy Trần Ngọc Giới và Thầy Đỗ Đình Huỳnh

Thơ Trường Xưa

(môn Triết) học trò chúng tôi xin ghi nhớ công ơn giảng dạy của Thầy Cô với lòng kính yêu, trân trọng nhất...

Pháp văn và Anh văn là hai ngôn ngữ được dạy trong nhà trường Trung học. Từ khi còn bé tôi đã rất thích tiếng Pháp nên tôi chọn Pháp văn làm sinh ngữ chính để theo học. Do không phải là tiếng mẹ đẻ, nên mọi học sinh đều phải hết sức cố gắng và chăm chỉ rèn luyện để có thể phát âm chuẩn, viết đúng, nắm được quy tắc Ngữ pháp và đê hiểu được nghĩa của tiếng. Trong trí nhớ của tôi, dường như các Thầy Cô dạy Pháp văn hầu hết đều rất nghiêm nghị, hơi khó tính nhưng lại rất tận tụy trong giảng dạy, nên việc học của đa số học

sinh chúng tôi ngày càng có kết quả tốt đẹp. Thành quả đem lại từ công lao dạy học của Cô Nguyễn Kim Loan, Thầy Hồ Đắc Cân, Cô Nguyễn Thu Hồng, Thầy Đặng Quang Lương, Cô Đặng Hồng Cúc và Thầy Trần Minh Tuyền sau bảy năm học, đã giúp học sinh chúng tôi có được vốn tiếng Pháp căn bản hữu ích cho đời sống thực tế sau này.

Còn với môn Anh văn, sinh ngữ thứ hai, chúng tôi được học vào ba năm cuối bậc Trung học với các Thầy: Thầy Lưu Đức Dần, Thầy Lê Hồng Hán và Thầy Lê Minh Tân. Thời gian học Anh văn của chúng tôi quá ngắn nên các Thầy đã phải tốn nhiều công sức để dạy học sinh sao cho có kết quả theo chương trình học quy định. Các Thầy vừa hiền từ lại vừa vui tính, cho nên vì quý mến Thầy mà chúng tôi đều bảo nhau rằng phải chịu khó học để Thầy vui lòng và cũng để có thêm một số kiến thức tiếng Anh, một ngôn ngữ đang thịnh hành trong nước thời kỳ đó.

Trong quãng đời đi học, Toán có lẽ là một môn học khó trong những môn khó học. Với

các phân môn như: Số học-Đại số, Hình học, Đo lường, Lượng giác, Cơ học và Xác xuất - Thông kê, chương trình Toán được nâng cao dần theo từng cấp lớp ở bậc Trung học, và nó cũng là môn thi giữ phần quyết định trong các kỳ thi Tú Tài 1 và Tú Tài 2 ban B... nên đã tạo áp lực rất lớn đối với học sinh mọi cấp lớp. Tuy nhiên, học sinh chúng tôi, sau khi được học Toán với các Thầy Cô như: Thầy Trần Ngọc Dưỡng, Thầy Nguyễn Trang Quốc, Cô Vũ Thị Ngọc Vinh, Cô Phạm Thị Minh Tâm, Thầy Lê Hà Quang Lan, Thầy Đoàn Trọng Bảo và Thầy Hoàng Hữu Tiên, là những Thầy Cô dạy Toán giàu kinh nghiệm lại yêu nghề và hết lòng vì học sinh... thì việc học Toán có lẽ không còn là điều quá khó đối với chúng tôi nữa!

Môn học góp phần đào tạo học sinh thành công dân tốt cho đất nước mai sau là môn học Công dân Giáo dục. Từng năm học, Cô Vũ Thị Phương, Thầy Luyện Quang Đăng, Thầy Hồ Đắc Càn, Thầy Võ Cản, Thầy Trần Minh Đức, Thầy Nguyễn Trang Quốc và Thầy Trần Vân... đã xây dựng cho chúng

tôi có được nhân cách tốt; có ý thức về nghĩa vụ, quyền hạn của mỗi công dân đối với bản thân, gia đình và xã hội; có kiến thức về pháp chế và những thể chế chính trị hiện hữu... nhằm mở rộng tầm nhìn của học sinh về xã hội trước khi vào đời.

Không chỉ riêng Việt Nam, môn học đã đưa chúng tôi đến với những đất nước xa xăm và hiểu biết được phần nào lịch sử của nhiều dân tộc trên thế giới, đó chính là môn Sư-Địa mà đa số học sinh đều rất ưa thích. Sự ưa thích đó bắt nguồn từ bản tính năng động, sự nhiệt tình và khả năng thuyết giảng lôi cuốn, hấp dẫn của Thầy Nguyễn Văn Gắn, Cô Nguyễn Bạch Yến, Thầy Hồ Đắc Càn, Thầy Trương Văn Minh, Thầy Vũ Ôn Đình và Thầy Nguyễn Tử Dziệu. Suốt bảy năm học, môn Sư - Địa đã giúp nâng cao sự hiểu biết của học sinh về địa lý

Thơ Trường Xưa

và lịch sử nước nhà, đồng thời biết khái quát lịch sử các dân tộc và lãnh thổ của các quốc gia đang cùng sống chung trên mặt đất rộng lớn này. Càng về sau này chúng tôi càng hiểu rõ hơn giá trị của những tiết học Sư-Địa, nó thực sự rất cần thiết cho cuộc sống của chúng tôi khi trưởng thành bước vào đời.

Đời sống vật chất của con người ngày càng tiện nghi, hiện đại cũng là nhờ vào những phát minh khoa học trong hai lãnh vực Vật lý và Hóa học. Môn Lý-Hóa được giảng dạy trong nhà trường là nhằm giúp cho học sinh trung học bắt đầu tiếp cận với các nguyên lý và các ứng dụng của Vật lý và Hóa học trong nền khoa học kỹ thuật hiện đại. Qua tài năng và kinh nghiệm giảng dạy của các Thầy như: Thầy Đoàn Trọng Bảo, Thầy Trần Ngọc Dưỡng, Thầy Cao Công Trung, Thầy Nguyễn Văn Cố, Thầy Hồ Vạn Chung và Thầy Lê Đức Phụng, Lý-Hóa trở thành môn học hấp dẫn, môn học tạo tiền đề cho sự định hướng nghề nghiệp sau này của rất nhiều học sinh sau khi tốt nghiệp bậc Trung học.

Cũng như tên gọi, Vạn vật là

môn học giúp học sinh rèn luyện kỹ năng quan sát, tìm hiểu và nhận thức về thế giới xung quanh như Vũ trụ, các hiện tượng thiên nhiên và những vật thể hiện diện trên quả địa cầu bao gồm Khoáng vật, Thực vật, Động vật kể cả con người. Đối với học sinh ban A, Vạn vật là môn học quan trọng vì được tính hệ số cao nhất ở các kỳ thi Tú Tài 1 và Tú Tài 2 cuối bậc Trung học. Sự am hiểu, nhiệt tình giảng dạy và tinh thần trách nhiệm, yêu thương học sinh của các Thầy Cô như: Thầy Nguyễn Văn Gắn, Thầy Hồ Thanh Liêm, Cô Hoàng Thị Phương Thảo, Thầy Huỳnh Công Cẩn và Thầy Võ Phá đã làm cho Vạn vật trở thành môn học vô cùng lý thú, hấp dẫn đối với chúng tôi; và quan trọng

hơn nữa nó còn đáp ứng nhu cầu được khám phá và hiểu biết về những vấn đề thật gần gũi và cũng thật cần thiết cho cuộc sống mọi người.

Ngoài các môn học về Tự nhiên, Xã hội học sinh còn được học các môn Âm nhạc, Hội họa, Nữ công và Thể dục với thời lượng 1 tiết/tuần.

Trong bốn năm học đầu, chúng tôi học Nhạc với Thầy Đào Văn Kim và Thầy Vũ Năng nên có một số hiểu biết căn bản về Nhạc lý, đồng thời thực hành xướng âm và hát các thể loại nhạc Dân ca hoặc các nhạc phẩm phù hợp với tuổi học trò. Lời ca tiếng hát trong thời gian ấy đã đem lại không khí vui tươi, hứng khởi cho lớp chúng tôi sau những tiết học văn hóa căng thẳng... Cũng trong bốn năm học ấy, chúng tôi được học môn Hội họa với Thầy Phạm Công Hiếu và Thầy Nguyễn Ngọc Anh; và đây cũng là môn học mà tôi đặc biệt yêu thích...

Tôi nhớ khi học môn này, chúng tôi cũng phải học qua những khái niệm về hội họa, sau đó mới được vẽ thực hành các loại: vẽ truyền châm, vẽ trang trí, vẽ phong cảnh; học nhận biết màu

sắc và tô màu tranh vẽ. Kiến thức và kỹ năng về hội họa sau khi học, tuy không nhiều nhưng cũng giúp chúng tôi cũng có được một số hiểu biết cần thiết về bộ môn nghệ thuật này.

Là nữ sinh, chúng tôi được học môn Nữ công với Cô Ngọc Khanh và Cô Lê Thị Ngọc Lan từ lớp Đệ Thất cho đến hết năm Đệ Tam. Môn học này giúp học sinh chúng tôi nâng cao kỹ năng thêu thùa, may vá... Từ những mũi thêu đã học ở bậc Tiểu học, chúng tôi ứng dụng vào việc thêu trang trí và học thêm phần cắt may, đan len để tạo ra những sản phẩm gia dụng như: nón, vớ, khăn, áo quần... khá đẹp mắt.

Trong suốt bảy năm học trung học, môn học giúp cho học sinh rèn luyện thể chất, tăng cường sức khoẻ chính là môn Thể dục; và Thầy Huỳnh Văn Thanh và Cô Lê Thị Ngọc Ánh là người giảng dạy môn học này cho chúng tôi. Hiệu quả của môn Thể dục là học sinh chúng tôi có thêm ý thức rèn luyện Thể lực song song với việc rèn luyện Đức, Trí để có được “Một tinh thần minh mẫn trong một thân thể tráng kiện” mà người ta

Thơ Trường Xưa

thường ví von và ước muốn có được.

Nhìn chung, bốn môn học Âm nhạc, Hội họa, Nữ công và Thể dục nhằm tạo thêm cho học sinh sự vui tươi, phấn chấn và thoải mái trong việc học tập; qua đó giúp học sinh bước đầu biết cảm nhận và biết yêu cái đẹp, yêu nghệ thuật; làm phát triển óc thẩm mỹ cũng như giúp nhà trường phát hiện được năng khiếu của học sinh... Cùng với các môn học về trí lực, bốn môn học này đều nhằm đào tạo thế hệ trẻ chúng tôi thành những con người Toàn Thiện, Toàn Mỹ cho Tổ quốc sau này...

Ngoài những Thầy Cô dạy các môn học, ở mỗi lớp đều có một Thầy hoặc Cô phụ trách lớp với chức danh Giáo sư Hướng dẫn. Vị Giáo sư này vừa dạy môn học theo chuyên môn nghiệp vụ riêng lại vừa kiêm thêm việc theo sát học sinh học tập ở lớp. Thầy, Cô đó cũng sẽ là người giải quyết việc nội bộ của lớp, quan tâm đến tinh thần học tập của học sinh suốt năm học đồng thời quản lý luôn các hoạt động tập thể của lớp. Trong bảy năm học, lớp chúng tôi may mắn có những Giáo sư hướng

dẫn nặng lòng thương yêu học sinh như: Cô Nguyễn Kim Loan, Cô Nguyễn Thị Ngọc Dung, Thầy Trần Ngọc Dưỡng, Thầy Lê Hà Quang Lan, Thầy Huỳnh Công Cẩn và Thầy Lê Đức Phụng. Đó cũng là động lực mạnh mẽ nhất để tất cả học sinh lớp tôi lúc nào cũng ngoan ngoãn và chăm học để làm vui lòng những Thầy Cô đã hết lòng chăm sóc cho mình.

Tục ngữ Việt Nam có câu: “Không Thầy đố mà làm nên”. Tôi thầm nghĩ, trong cuộc đời tôi, những việc “làm nên” phần lớn là nhờ vào bảy năm đèn sách ở TRUNG HỌC THỦ ĐỨC cũng như năm năm học hành ở NỮ TIỂU HỌC THỦ ĐỨC. Dưới “bóng râm” của hai mái trường này, từ nhân cách, tư tưởng, kiến thức, năng lực cho đến tình cảm của mỗi học sinh hầu hết đều là do công lao khó nhọc khai sáng, dạy bảo, hướng dẫn, điều chỉnh... của tất cả Thầy Cô qua nhiều môn học ròng rã suốt mười hai năm dài... Ghi nhớ công ơn đó, học trò xin được trân trọng nhắc nhớ tên các Thầy Cô với lòng tri ân chân tình sâu sắc nhất. Ngày nay, trên vạn nẽo đường của cuộc sống,

tất cả những học trò năm xưa luôn mong ước Thầy Cô sẽ luôn sống đời bình an, thanh thản và hạnh phúc. Và với lòng thành kính, học trò xin dâng nén hương lòng tưởng nhớ những Thầy Cô đã khuất, những người Thầy Cô đã suốt một đời hết lòng giảng dạy vì tương lai của những học sinh thân yêu...

Ở tuổi Tiểu học, tình bạn thường thiên về cảm tính nên việc cùng nhau chơi đùa hàng ngày là điều kiện để bạn bè thân thiết nhau. Còn đối với học sinh Trung học, vì đã bắt đầu có ý thức nên tình bạn thường hướng đến sự đồng cảm, chia sẻ và học hỏi lẫn nhau. Ở lớp tôi có đến mấy mươi học sinh nên cũng có đến mấy mươi tính cách, mấy mươi sở thích, mấy mươi hoàn cảnh sống... Tuy nhiên, nhò chúng tôi có chung một mối liên hệ về Thầy Cô, về nội dung học tập, về những hoạt động Hiệu đoàn cũng như có cùng nhiều niềm vui, nỗi buồn và mơ ước trong mỗi ngày đến lớp.... ngoài ra, còn vì mỗi cá nhân trong lớp đều biết gạt bỏ sự tư riêng của bản thân nên đã cùng nhau cộng đồng trách nhiệm khi hữu sự. Ở lớp, có bạn nào được khen

thưởng thì bạn bè đều thấy hạnh diện và lấy đó làm tấm gương để cố gắng. Bạn nào có tánh tốt, có biệt tài... thì được bạn bè ngưỡng mộ và trân trọng tài năng đó. Ai năng động, nhiệt tình, khởi xướng được việc tốt cho lớp thì được bạn bè hết lòng hưởng ứng. Nhờ vậy mà lâu dần, cả lớp liên kết thành một thể thống nhất, gắn bó và thương mến nhau qua nhiều năm học. Điểm hình là ở các buổi thuyết trình văn học về Truyện Kiều, về nhà thơ Trần Tế Xương, đã có được sự thành công, được nhiều Thầy Cô và bạn bè các lớp đến dự khen ngợi... chính là nhờ sự đồng lòng, chung sức của toàn thể học sinh lớp tôi mà có được. Rồi đến những tờ bích báo, những bài viết cho nội san trường, những màn trình diễn văn nghệ, những cuộc cắm trại của trường.... đều có sự tham gia của học sinh lớp tôi. Phải chăng đó chính là kết quả tốt đẹp của tình bạn biết đồng cảm, chia sẻ và học hỏi nhau của lớp chúng tôi hay không!!!!

Ở lớp tôi, mỗi năm số lớp đều thay đổi do có sự chuyển lớp, chuyển trường đi hoặc đến,

Thơ Trường Xưa

nhất là vào các năm học phân ban ở lớp 10, 11, 12. Tuy nhiên, dù có học khác lớp thì tình bạn giữa chúng tôi vẫn như trước, vẫn thương mến nhau dù rằng không còn thường xuyên gặp mặt hoặc không còn thường trao đổi việc học như xưa.

Những năm cuối cùng của bậc học, giữa bạn bè chúng tôi đã thực sự bắt đầu có những cuộc chia ly: một số bạn nghỉ học vì hoàn cảnh, một số bạn khác lại bước vào đời sống quân ngũ, những người còn ở lại học thì luôn trong tâm trạng bất an vì chiến tranh đã lan tràn khắp các nẻo đường đất nước. Đến khi chúng tôi vượt qua được giai đoạn khó khăn ấy thì cũng vừa đến lúc chúng tôi chính thức xa lìa mái trường Trung Học Thủ Đức thân yêu, năm 1972, mà trong lòng luôn trĩu nặng những tình cảm buồn, vui, lo âu lẫn náo nức của những thanh niên sắp bước vào đời sau một kỳ thi tốt nghiệp trung học.

Và rồi biến cố năm 1975 xảy đến, cuộc sống xã hội đã có nhiều thay đổi. Đa số bạn bè lớp tôi, trường tôi mất liên lạc với nhau: người còn trong nước cũng nhiều mà người phiêu bạt

xứ người cũng không ít. Trong những năm kế tiếp, đã có những người bạn của chúng tôi vĩnh viễn rời bỏ cuộc sống trong nhiều hoàn cảnh đau thương, mà bạn bè nhiều khi không hay biết. Với tình cảm ngậm ngùi thương tiếc, tất cả bạn bè còn lại hôm nay xin dành giây phút tưởng niệm những người bạn vẫn số, những người bạn một thời đã từng chia vui xé buồn với chúng tôi ở trường lớp cũ ngày nào...

Khi cánh cửa Trường Trung Học Thủ Đức khép lại sau lưng tôi thì mở ra trước mắt tôi là con đường đến những ngôi trường mới, trong đó có cả TRƯỜNG ĐỔI rộng thênh thang mà tôi và bạn bè tôi đều phải bước vào vài năm sau đó. Ở những trường mới đó, khó có khi tôi tìm thấy cảm giác bình an, thân thiết và hồn nhiên như lúc ở những trường cũ của tôi. Những nơi này, cho dù đã mở ra cho tôi con đường hướng tới tương lai, đến sự phát triển và sự thành công, nhưng đồng thời trên con đường tôi đi đó cũng có lắm gian nan, nhọc nhăn và có cả nước mắt của những lần thất bại. Ở đó, tôi phải tự mình buon

chải mà không hề có sự hướng dẫn ân cần, sự chia sẻ hoặc đồng cảm của Thầy Cô, của bạn bè như thời còn học ở các trường trung và tiểu học. Cho nên, lúc nào thì hình ảnh trường xưa:

“...không giây phút tôi quên, nơi sống bao kỷ niệm ngày xanh.

...không giây phút tôi quên, dù cách xa muôn trùng trường ơi!”

như nhạc sĩ Phạm Trong Cầu đã viết trong bài hát “Trường làng tôi”...

Nhìn lại quãng đời đi học dưới những Mái Trường đầu đời dấu yêu ấy, cho dù thời gian học ấy không hề dễ dàng, suông sẻ vì phải mất nhiều công sức... nhưng ở những nơi ấy, tâm hồn tôi luôn thấy bình an và tình cảm tôi luôn được chan hòa, thanh thản; bởi vì Thầy Cô và

bạn bè chính là chỗ dựa vững vàng, sẽ chỉ ra con đường thông thoáng trong việc học tập và cùng chia ngọt xé bùi khi thấy tôi lo lắng, bất an. Tôi thương mến những ngôi trường cũ của tôi bằng thứ tình cảm không đong đếm được, nó trở thành ký ức đẹp mà thỉnh thoảng trong những giấc mơ tôi lại được tìm thấy. Tôi hiểu được rằng, nơi đã để lại ấn tượng đầu đời tuyệt vời, sâu sắc nhất đối với tôi chính là NHỮNG MÁI TRƯỜNG yêu thương của thời hoa niên ấy. Và dù biết rằng không thể, nhưng nếu được hạnh phúc đi học lại ở những ngôi trường ấy, dù chỉ được một lần, thì tôi vẫn mãi ước mong!

THẢO THÁI - K4

Có phải em là bức ảnh thôi?
Chẳng hề thực tựa những sao trời.
Cũng không như bụi này đang thực,
Những thứ hòa cùng vạn vật đây.

Em lại cũng hoàn toàn cách biệt,
Với niềm tĩnh lặng vốn bao vây.
Trong hình thù vạn màu muôn sắc,
Của một bức tranh thật thế này.

Ngày đó khi mình bước sánh đôi,
Làn hơi em ám mát tinh khôi.
Đôi chân vui cất vang lời hát,
Tiếng hát thanh xuân của cuộc đời.

Thế giới anh tìm ra tiếng nói,
Của mình trong giọng của em ngay.
Và nồng nịu giữa tim mình với,
Khuôn mặt em yêu vốn rạng ngời.

Bắt chợt thấy em dừng bước lại,
Trên con đường một thuở du chơi.
Bên bờ Vịnh cừu tràn tắm tối,
Anh bước đông dài trong lẻ loi.

Cũng giống như là em nhỏ vây,
Cuộc đời vang cát tiếng cười vui.
Nó rung lực lạc trong tay vọng,
Tiếng Tứ thần khi chạy réo lui.

Đời vây anh hành trình tiếp tục,
Theo hình bóng ảo, hối em ơi!
Mà em cứ đứng y nguyên đây,
Sau bụi cùng tinh tú cõi trời.
Rồi cũng duy là bức ảnh thôi.

Có phải em là một bức ảnh

***Viên Thu dịch
Nguyên tác Tagore
Bài "Are you a mere picture"

*Chẳng thể nào như vậy, hối ôi!
Nếu trong em mạch sống ngừng trôi.
Thì dòng sông cũng rồi ngừng chảy,
Sẽ chặn bình minh sắc rạng ngời.*

*Nếu tóc em hoàng hôn óng ánh,
Có tan vào bóng tối mù khói.
Thì rồi bóng mát rừng mùa hạ,
Sẽ chết theo bao giấc mộng đời.*

*Có phải anh quên em thật sự?
Chúng ta với vã bước chân hoang.
Mà không chú ý điều chi hết,
Quên cả bông hoa mọc vệ đường.*

*Áy thế mà hoa vẫn hưng hò,
Phả hương thơm lẩn cả lời thơ.
Vào màn quên lãng vừa giăng mạc,
Ngăn cách cuộc đời hai chúng ta.*

*Thế giới anh, em bước khỏi ngoài,
Đến nguồn cội cuộc sống, anh ngoi.
Cho nên chuyện lãng quên là vậy,
Điều nhớ, thật chôn hổ thăm rồi!*

*Chẳng hiện diện bên thơ anh viết,
Em hòa nhập một với thơ thôi.
Và đang đến với cùng tia sáng,
Của ánh bình minh rạng sớm mai.*

*Anh mất em cùng bóng rạng chiều,
Hoàng hôn giây phút cuối, em yêu.
Đến giờ lòng vẫn tim đau đớn,
Xuyên suốt bóng đêm kiềm dãi dài
Em chẳng phải là bức ảnh đâu!*

Thơ Trường Xưa

Nhớ thu

Thơ thơ...

*Tôi tản mẩn những vần thơ vụn vặt
Giữ cho mình một khoảng lặng bình yên
Những trang thơ hoang hoải một nỗi niềm
Ghi dấu lại bao vui buồn cuộc sống*

*Thơ trúc trắc như mưa chiều nắng hạ
Thơ vội vàng như lá rụng chiều đông
Thơ đơn sơ trang trải cả tấm lòng
Thơ chân thật như tình tôi trao gửi.*

*Có một mùa thu ngập nắng
Trên những chiếc lá vàng rơi
Cỏ xanh âm thầm giữ lại
Những yêu thương qua một thời...*

*Đời ta bao lần chao đảo
Rơi nghiêng như chiếc lá vàng
Cám ơn bàn tay nâng đỡ
Để đời chưa phải sang trang...*

*Mùa thu hôm nào đã khép
Mùa thu hôm nay lại về
Lá vàng vẫn in màu úa
Sao mây trời mãi nhiều khê...*

*Em...em nhé, thơ tình tôi áp út
Chỉ cho đi, chả biết nhận bao giờ
Thương mối tình mãi mãi vẫn ngu ngơ
Vẫn thánh thiện như một thời xưa cũ....*

*Tôi tản mẩn...vẫn những vần thơ ấy...
Mà chiều nay...thơ đã bỏ tôi rồi
Nước mắt nào mặn đắng cả bờ môi
Thơ đang khóc, hay chỉ là tôi khóc..??!!*

Vẫn là ...

Ngoài yên nghe ban chiều
Xe ào ào qua phố
Lá rì rào trên cây
Tiếng chân người bước vội
Lẹt xẹt, đời thoảng bay...

Tôi,
Khép mắt vô tư...
Hờ hững cùng chiều...
Nhưng thanh âm vội vã
Trôi dần qua kẽ tay

Đời muôn vàn âm sắc
Người và người cũng hay
Muôn vàn người hiếu thắng
Muôn vàn người khoan thai

Kết hiếu thắng vội vàng
Người khoan thai chẳng vội

Chiều trôi...
Trôi mãi chẳng về đâu
Chỉ mình tôi ngồi lại
Cột chân chiều trong tôi

Và rồi...
Kết hiếu thắng buông tay
Người khoan thai đúng đinh
Nhặt chiều trên tóc ai...

Bay...!!!!

Mộng...

Đứng đinh ngày đi, thôi cứ đi
Thời gian níu kéo có thêm gì
Tuổi xuân lầm lùi trôi qua tóc
Bạc trắng mái đầu...em nhớ chi...

Ngày xưa bỏ lại bao hò hẹn
Bỏ lại nắng vàng trong mắt ai
Bỏ cả tương lai và quá khứ
Tôi vẫn là tôi, luôn trắng tay...

Mộng đầu xa lắc từ xuân ấy
Chớp mắt trôi nhanh chẳng đợi người
Hết thu sang hạ rồi đông tới
Mộng chưa kịp đây sao đã voi...

Một đời toan tính, một đời đợi...
Để tóc bảy giờ đã nhạt phai
Sáu mươi năm lẻ, hồn cô quạnh
Khép mắt buồn trôi giấc mộng dài...

Ngày nối ngày và mưa nối mưa
Giọt rơi hờ hững giọt dư thừa
Giọt thấm ướt vai và ướt tóc
Ta lạnh thật nhiều, ai biết chưa?

Chiều mưa lối cũ buồn ngai ngái
Lặng lẽ về qua ngõ phố dài
Tiếng mưa tí tách buông từng hạt
Không khóc mà sao mắt lại cay...

Nhớ một ngày xưa những hạt mưa.
Cũng rơi tí tách cũng buông vừa
Có tay ai khẽ choàng vai ấm
Có bước chân về đêm đón đưa...

Ngày vẫn nối ngày, mưa vẫn mưa
Rêu phong phủ kín kỷ niệm thừa
Ai xa lăng lắc từ thu ấy
Có biết rằng ta...vẫn đợi mưa??!!

Lục bát mưa...

Ô hay mưa đến thật là...
Giọt rơi nồng nịu giọt sa ngọt ngào
Giọt chìm trong mắt lao đảo
Cho hồn ai mở ngỏ vào tiếng mưa

Ô hay mưa chỉ ướt vừa
Sợi đan từng sợi...lụa thưa tờ mành
Lay trời mưa quẩn mưa quanh
Cột tim em chật cùng anh vạn mùa

Ô hay mưa đã dứt chưa
Đừng ngung mưa nhé, đợi anh đưa về
Thẹn thùng tà áo ván vê...
Một bàn tay ấm, lạ ghê... mưa này!

Ô hay mưa vẫn cứ bay
Chiều nay mưa xuống quên ngày quên ta...

Mẹ

Đúng đinh tháng...
Đúng đinh ngày...
Con lớn lên...
Trong tay mẹ...

Tre tàn măng đã mọc cao
Bàn tay mẹ đỡ xiết bao dãi dầu
Lạ gì ngày ngắn đêm thâu
Nuôi con khôn lớn mắt sầu mẹ mang
Cha từ lâu cõi suối vàng
Một mình mẹ gánh cả đàn con thơ
Tuổi xanh nhắm mắt giã vờ
Bỏ quên ngoài ngõ ơ hờ xuân qua
Bây giờ tuổi mẹ đã già
Tuổi con đã lớn, vẫn là mẹ mang

Một đời lặng.
Một đời sang.
Một đời con mãi mang ơn mẹ hiền.

Thơ Trường Xưa

Tôi đi vào cư xá
Thăm lại những ngôi nhà
Từng con đường nho nhỏ
Nằm yên theo ngày qua

Phan Đình Phùng trải rộng
Và Ngô Quyền thênh thang
Xưa bạn tôi ở đó
Một thời xa mênh mang

Nóc nhà thờ tĩnh lặng
Trần Quốc Toản nối dài
Hoa chuông vàng nở rực
Khoe sắc hiên nhà ai...

Nguyễn Trãi dài thương nhớ
Hoa vẫn còn đong đưa
Mái hiên nhà rêu phủ
Biết người về hay chưa...

Nguyễn Thái Học im lìm
Đường như già theo tuổi
Nhà như già nhớ thương
Tiếc bàn chân dong ruỗi...

Con đường xưa tôi đến
Con đường này bạn qua.
Ôi, con đường cư xá
Cứ thân quen như là...

Những Con Đường Cư Xá

Tôi đi vào cư xá
Thăm lại những ngôi nhà
Bạn tôi không về nữa
Khuôn mặt nào lạ xa...

Tôi đi vào cư xá
Tìm hoài những dáng xưa
Tháp thoáng sau hàng giậu
Là bóng bạn, mới vừa...

Bạn có về nhìn lại
Căn nhà xưa thân yêu
Con đường xưa, tuổi nhỏ
Nhớ giùm tôi, một chiều....!!!

Bạn và Cali

(Riêng gửi các bạn K7, Cali)

Ta vào ngày sáng
Bạn đã chiều buông
Nửa vòng trái đất
Xa nhau thật buồn...

Nhớ gì hôm đó
Mình gần bên nhau
Chuyện trò rôm rả
Quên ngày qua mau

Gian phòng chật hẹp
Cả chục mái đầu
Cùng nhau chuyện gẫu
Đâu ngờ đêm thâu

Mình như trẻ lại
Một thuở thiếu thời
 Tay còn cắp sách
Buồn chưa lên ngôi

Thời gian nhanh quá
Cả một quảng đời
Như trang sách mở.
Lật hoài không thôi

Đứa thì tóc bạc
Đứa thì mắt nheo
Tuổi về vội vã
Đâu cần đem theo

Đời còn thương tưởng
Kết được ngày vui
Dặn lòng trân quý.
Nhớ hoài khôn nguôi

Hai tuần ngắn ngủi
Gom hết thân tình
Thêm vào túi nhỏ
Làm hành trang xinh

Mai về gửi lại
Một hòn Ca li
Một trời nỗi nhớ
Một thời ta đi...

Chị nằm đó với tường vôi vắng lặng
Ở bên ngoài đời vẫn cứ xôn xao
Kẻ đến, người đi...phố vẫn ôn ào
Trời xanh ngắt, và mây cao vời vợi...

Hoa sú trắng, hoa phượng hồng lại nở
Mùa hạ về, sao chị vẫn dững dung
Có đứng đây...trong im lặng ngập ngừng
Thương đáng chị và...bức tường ngăn cách

Đã đến được, mà không tường mặt được
Khoảng cách gần, mà như bồng hóa xa
Đó với đây, trong gang tác thoi mà...
Sao dịu vợi cho con đường sinh tử.

Chưa ly biệt...mà nghe lòng se thắt
Chưa chia xa...mà mắt đã nhạt nhòa
Con đường này, ai cũng một lần qua
Xin thanh thản, nếu đến mình...chị nhé!!!

.....

Và đến thật, ngày đầu tuần... tin dữ
Chị ra đi, em thảng thốt bàng hoàng
Kỷ niệm nào, giờ đã vội sang trang
Em cất giữ, nhớ chị nhiều, chị nhé...

Đường tràn thé trọn một đời dong ruỗi
Nay nhẹ nhàng, chị bỏ lại sau lưng
Nỗi nhớ bâng khuâng, nỗi nhớ ngập ngừng...
Thuận Khanh ạ, em tiếc thương vô hạn...

Viết
Cho
Chị...

Tâm trẻ thơ

Trẻ thơ tâm trong sáng, hồn nhiên, đầu óc không bị vướng bận vào những quy luật rắc rối của cuộc sống, nên những suy nghĩ, nhận xét của trẻ thơ có sắc thái riêng. Người lớn có thể thực hiện nhiều thứ để duy trì công việc, các mối quan hệ và làm cuộc sống tốt đẹp hơn, bằng những triết lý đơn giản qua lăng kính trẻ thơ.

Hoài niệm tuổi thơ

Mỗi khi mệt mỏi, có lẽ món quà tuyệt vời nhất của cuộc sống con người chính là tìm về những hoài niệm của tuổi thơ.

“Mỗi đứa trẻ là một thiên thần nhỏ sống trong thế giới thần tiên của mình ngay trên mặt đất. Trẻ nhỏ vừa là hy vọng, vừa là lời hứa hẹn của nhân loại”. (Maria Montessori).

Nhớ về tuổi thơ, là nhớ về những tháng ngày ngập tràn nắng vàng, là tiếng hát đồng dao cất lên trong các buổi sinh hoạt, là quá trình tự lớn lên giữa đất dài trời rộng và thả hồn theo những梦幻 mơ cuộc đời mai sau.

Nhớ về tuổi thơ là nhớ quãng thời gian không lo nghĩ, sống an nhiên giữa sự che chở, bao dung của mọi người, không phải mệt mỏi và gánh gồng nhiều thứ trách nhiệm khi tự đứng trên đôi chân của mình lúc trưởng thành.

Tất cả những người trưởng thành đều từng là trẻ thơ, chỉ có một số ít nhiều người đã quên mất điều đó. Lúc nhỏ thì muôn lớn thật nhanh, nhưng khi trưởng thành lại bắt đầu hoài niệm những ngày khởi đầu tươi đẹp nhất của kiếp người.

“Còn nhớ khi xưa bao lăng mạn, trước khung cửa sổ ve râm ran. Trên đường đi học về đuổi bắt bướm, tay chuồn chuồn

Thơ Trường Xưa

cánh mỏng ngâm suy. Trộm trứng rung cây chim kinh sợ, câu cá suối nhỏ muộn lối về. Tâm trẻ thơ bất diệt tám chén tình còn mãi, ai hiểu được đầu bằng, tóc mai nhuộm lơ tho”. (Hồi ký: Úc đồng niên).

Người càng lớn tuổi thì càng có xu hướng nhớ lại những chuyện xưa, đặc biệt là những hồi ức từ những năm tháng tuổi thơ, vì mỗi lần nhớ lại như thế, con người sẽ có thêm sức mạnh để vượt qua tất cả những khó khăn của hiện tại, để nhận ra rằng, tất cả mọi chuyện đều sẽ qua, để rồi lại tiếp tục trở thành một trang nhật ký trong quá khứ.

Mỗi khi mệt mỏi hay tuyệt vọng, vấp ngã hay chán nản, thì những ký ức thời thơ ấu chẳng khác nào như liều thuốc an thần tuyệt diệu, giúp cho người lớn tuổi cảm thấy như được tìm về với bến đỗ bình yên, niềm vui giản dị, ngộ nghê, thời gian mà nỗi buồn chẳng bao giờ ở lại quá lâu, mọi chuyện nhẹ bỗng và trôi đi sau một cái chớp mắt. Tuổi thơ có biết bao chuyện thú vị, cả chuyện vui lẫn chuyện buồn, để mỗi khi nhớ tới chúng ta lại chẳng thể kìm lòng mà

mỉm cười như một kẽ ngóc. Ngày đó, bạn bè là thứ tình cảm không tên, chỉ biết có miếng gì ngon, cái gì hay là nhớ đến nhau. Ngày đó, trái tim cũng chẳng biết thế nào là vỡ nứt, con người cứ hồn nhiên sống qua những tháng ngày vô tư lụ. Ngày ấy chúng ta đã từng vô tư, đã từng thẹn thùng, xấu hổ, đã từng chạy nhảy, tung tăng. Thế giới trẻ thơ hồn nhiên và đáng yêu. Nụ cười trẻ thơ là bức tranh tươi đẹp nhất trên tràn gian.

Kẽ ngón tay quá rộng, thời gian lại quá mỏng, năm tháng cứ thầm lặng trôi qua kẽ ngón tay và cứ trôi đi mãi mang dần theo toàn bộ tuổi trẻ, cả những ký ức tuổi thơ cũng trở thành một khoảng lặng và bị mài giũa bởi vạn sự trên đời. Chuyện cũ như bình rượu nho, chẳng thể trở lại thành những trái nho ban đầu, mà chỉ lưu lại hương thơm của hồi ức.

Năm tháng qua đi, con người lại thêm tuổi mới, bận rộn với cuộc sống, hồi hả lập gia đình, tạo sự nghiệp... Con người nhuốm bụi trần ai bị cuộc sống thực tại thay đổi quá nhiều. Theo năm tháng, chúng ta ngày một khôn lớn, bước ra khỏi thế

giới tuổi thơ tươi đẹp và trong sáng, để hướng tới những chân trời hiện thực của cuộc sống tát bạt, vội vã và vô thường. Nhưng đôi khi giữa tĩnh lặng trong đêm, lặng nghe tiếng lòng mình, lại chợt nhận ra trong sâu thẳm nội tâm của mỗi người vẫn là một đứa trẻ chưa muôn trưởng thành. Trên con đường nhân sinh chỉ mong tâm trẻ thơ bất diệt, cho sự ngày thơ mãi trường tồn. Hoa có thể nở lại hai lần nhưng tuổi thơ không thể hai lần thắm lại.

Tâm trẻ thơ là gốc của Đạo

Lão Tử coi trẻ thơ là biểu tượng trạng thái lý tưởng của sinh mệnh. “Có đức dày đâu thể sánh với con đỗ”, bởi lẽ trẻ thơ luôn giữ được sự hồn nhiên, thuần phác, vô tư và chảng ham muộn. Chúng rất gần với “Đạo”. Tâm trẻ thơ đơn thuần, ngay thẳng, ăn, uống, ngủ, nghỉ rất tự nhiên, khi ngủ, khi cười, khi nũng nịu, nhõng nhẽo, nhớ đến chuyện này lại quên ngay chuyện khác... “Một đứa trẻ cảm nhận tình yêu sâu sắc đối với môi trường xung quanh và đối với tất cả sinh vật, đứa trẻ đã phát hiện niềm vui và sự nhiệt tình trong hoạt động, cho chúng

ta lý do để hy vọng rằng nhân loại có thể phát triển theo hướng mới”.

(Maria Montessori).

Lão Tử nói: “Luật vận hành của đạo là trở lại gốc, diệu dụng của đạo là khiêm nhu”. Trẻ con sinh mệnh mềm yếu nhưng lại tràn trề sinh lực, ẩn tàng sức sống vô hạn. Trái tim trẻ thơ xuất phát từ tự nhiên, như một trang giấy trắng, nhưng lại có thể vẽ nên một bức tranh vô cùng rực rỡ và có tiềm năng vô tận.

Trang Tử sánh trẻ thơ với Trời. Ông nói: “Người chân thật nên được trời phú” có nghĩa là trẻ nhỏ sống gần với Đạo, trẻ nhỏ ngày thơ (thiên chân) vì bắt nguồn từ thiên Đạo. Tâm lòng trẻ thơ đơn thuần, thanh tịnh như giọt sương mai, lại phong phú và rộng mở như bầu trời xanh bao la. Vậy nên có người mới nói rằng tâm trẻ thơ trân quý nhất.

Lý Chí, thời nhà Minh, ảnh hưởng tư tưởng Tâm học của Vương Dương Minh (“Bên ngoài thì tâm không chứa vật gì cả, bên ngoài tâm cũng không có đạo lý nào cả”), quả quyết: “Tâm trẻ thơ thuần chán, tuyet

Thơ Trường Xưa

đối không chút giả mạo. Đây chính là bản tính nguyên sơ của con người vậy”. Cho nên, trẻ nhỏ chính là “khởi nguyên của con người”, tâm trẻ nhỏ chính là “cội nguồn của cái tâm”. Và tâm trẻ thơ đương nhiên sẽ là “cội nguồn của đại Đạo”.

Ai cũng có một nơi để quay trở về, đó là nhà. Và có ít nhất một khoảng thời gian trong đời để muốn trở lại, đó chính là tuổi thơ.

Tâm trẻ thơ là dòng sinh mệnh

Lão Tử nói: “Muốn đức thường luôn bên mình hãy quay trở về với hài nhi”. Sinh mệnh của con người phải phù hợp với Đạo. Có đức chính là phải thuận theo tự nhiên, trở về với bản tính thuần phác, chân thật của mình, trở về với trạng thái thuần chán của trẻ sơ sinh.

Người trưởng thành phải giữ lấy dũng khí, dùng sự hồn nhiên, thuần phác và thanh khiết như chưa từng trải đời. Tháng năm luôn trẻ mãi, chúng ta lại dần già đi. Cuối cùng rồi chúng ta cũng sẽ phát hiện ra: “Ai có tâm trẻ thơ bất diệt là một điều rất đáng tự hào. Tâm trẻ thơ là vĩnh viễn ngày thơ

nhu xưa, là cái tâm chảng quên nguồn cội, như vậy mọi chuyên át sẽ được vẹn toàn”. Kiếp người có thể trôi đi một cách bình thản, hoặc sôi động mãnh liệt. Con người có thể ẩn cư nơi núi rừng, cũng có thể tung hoành bôn bě. Lựa chọn như thế nào đều không quan trọng, chỉ là trong kiếp người chúng ta đừng thiêu sự tự do và trí huệ. Dẫu ném trải hết cuộc đời cũng không được quên cái tâm trẻ thơ.

Tô Đông Pha nói rằng: “Ngày thơ và lặng mạn là thầy của ta”. Tâm trẻ thơ chính là một sự lặng mạn, là cảm xúc lặng mạn với thế giới này. Người có tâm hồn trẻ thơ sẽ sống vô cùng tự tại và thi vị. Vậy nên Tô Đông Pha nửa đêm thức giấc chỉ vì muốn ngắm đóa hoa hải đường nở trong sân. Sinh mệnh trở về khi tâm trẻ thơ tràn đầy. Khi ấy không có sự lạnh lùng và mê muội trong tâm hồn, không có sự mệt mỏi và già nua trong tinh thần. Khi ấy chúng ta cũng không phải tỏ ra cao thâm như thế mình đã nhìn thấu hết cõi trần.

Tâm trẻ thơ là con đường giải thoát

Đời người khó tránh khỏi mâu thuẫn: những sự không thay đổi và những sự đổi thay. Chúng ta thường đưa cuộc sống của mình vào những ràng buộc, những suy nghĩ về quá khứ và tương lai. Nhưng tâm trẻ thơ lại luôn hướng về hiện tại, là mãi mãi vĩnh hằng. Ngày đó chở theo ánh mắt trong trẻo nhìn cuộc đời không một chút hoài nghi, thế giới trong đồng tử của một đứa trẻ con bao giờ cũng tuyệt đẹp. “Khi đứa bé phá lên cười lần đầu tiên, tiếng cười ấy vỡ tan thành ngàn mảnh, và chúng bắn đi khắp nơi, và đó là điểm bắt đầu của các nàng tiên”. (James M. Barrie). Chỉ cần được một viên kẹo, trẻ thơ có thể cười toe toét như thế chẳng có chuyện gì thú vị hơn. Đây chính là biểu hiện của tâm lý thỏa mãn, luôn sống trong hiện tại. Tâm trẻ thơ là con đường giải thoát. Nó luôn nhắc nhở chúng ta dẫu thực tế cứng cỏi ra sao thì nó vẫn luôn ẩn giấu một phần mềm mại, dẫu sinh mệnh vất vả như thế nào nó cũng vẫn luôn ẩn chứa những niềm vui. Có người còn cho rằng: “Người ngây thơ không có nghĩa là họ chưa từng nhìn

thấy cảnh đen tối của thế giới. Kỳ thực là ngược lại, bởi vì đã từng nhìn thấy nên biết rằng ngây thơ mới là điều tốt nhất”. Rudyard Kipling nói: “Người có thể chạm đến trái tim con trẻ có thể chạm đến trái tim của thế gian”.

Tâm trẻ thơ hoàn toàn có thể rũ bỏ những nuối tiếc cõi trán, soi đường cho con người đến với mảnh đất bao dung. Không nên cho rằng cuộc sống giống như một nhà tù không lối thoát mà vô tình coi nhẹ tâm trẻ thơ. Tâm trẻ thơ là lời hồi đáp tốt nhất về thế giới. Giữ được tâm trẻ thơ sẽ khiến bản thân luôn vui vẻ trong những năm tháng trưởng thành sau này. “Trẻ nhỏ không phải là một cái lọ hoa để bạn có thể cố gắng đỗ đầy, mà chúng là những ngọn lửa cần được thắp sáng”.

(Rabelais).

Ai cũng từng là một đứa trẻ sống bằng tình cảm và hành động theo cảm tính, từng trải qua tuổi thơ với những đoạn ký ức có lúc hiện rõ có lúc nhạt màu, từng mơ mộng và nhiều tưởng tượng, cũng từng khóc cho những giấc mơ cổ tích không thành. Trẻ nhỏ là vậy đó,

Thơ Truyện Xưa

ngây thơ trong sáng và ngập tràn tình yêu thương. Người lớn chúng ta đôi khi cũng phải nhìn vào trẻ thơ để soi lại chính mình! “Chúng ta đều sinh ra là trẻ con - có làm sao vẫn giữ mình như thế”. (Pablo Picasso).

“Tâm trẻ thơ thường tăng theo năm tháng”. Một cụ già 105 tuổi cả đời vất vả, thường thích hỏi tụi trẻ trường mầm non: “Các bạn mấy tuổi rồi?”. Khi bọn trẻ trả lời 5, 6 tuổi, cụ ông thường nghiêm nghị nói rằng: “Ta mới 4 tuổi, ta sẽ là em trai của các bạn”.

John Adams tâm sự: “Cho dù tôi trao đổi nhiều với những nhà thông thái và các anh hùng, tôi không dành cho họ nhiều sự yêu thương hay thán phục. Tôi khao khát cảnh nông thôn và gia đình, với tiếng chim líu lo và những tiếng bi bô của con cái tôi”.

Xưa có câu: “Đời người hai lần trẻ con”. Khi còn nhỏ, chúng ta vui tươi ngô nghê, ngây thơ trong trắng, như bản tính trời cho. Đến khi trưởng thành quay đi ngoảnh lại chỉ thấy những mối quan hệ voi dàn, còn trái tim thì chai sạn, cô đơn..., khiến chúng ta dường

như quên mất bản tính đáng yêu ấy. Đến những năm cuối đời, sức lực lui tàn, lúc ấy chúng ta mới nhận ra sức khoẻ và tinh thần là hai điều quan trọng nhất. Khi đã đứng ở sân ga cuối cùng, đi đến cuối con đường sự nghiệp, vinh nhục xưa kia đã trở thành mây khói xa vời, chúng ta muôn tìm lại những tình cảm chân thành, lại quay về với bản tính trẻ thơ trong một hình hài tàn tạ, già nua. Và chúng ta hưởng được gì? “Trong tất cả những món quà của tự nhiên dành cho loài người, còn gì ngọt ngào hơn con trẻ?”.

(Marcus Tullius Cicero).

LÊ TÂN TÀI

Mênh mông tình cha nghĩa mẹ

T rồi không mưa nhưng ánh trăng xanh xao trên vòm trời bàng bạc. Trăng không sáng tỏ như những ngày xưa khi ba mẹ còn trẻ trải chiếu chơi với đàn con nhỏ trên hè nho nhỏ ở quê nhà. Hồi ấy, những mùa trăng sáng là những ngày hội của đám nhỏ (nhỏ nhà mình và hàng xóm). Sau ăn chén chè cùng Phật và ông bà ngày rằm. Đám nhỏ chạy nhảy hò hét, ca hát... bày nhiều trò đẽn nỗi trước khi đi ngủ đám nhỏ được thưởng thức tập hai (một chén chè nữa). Ăn xong ai về nhà này, lau mặt chân tay cho sạch và giấc ngủ bé xinh lại về. Trong đêm những tiếng mớ không thể không có... thỉnh thoảng có tiếng cười khúc khích trong giấc mơ, đôi khi hú khuỷu tay, giang chân đá ai đó...

Bây giờ ba đã bay về trời, chỉ

còn một mình mẹ ngồi nhìn đàn con tóc đã bạc tất bật qua lại. Cúng rằm, nhà ai ở nhà ấy. Hạ chè, trái cây dâng mẹ và đàn cháu ăn trong bình an không tiếng cười đùa rúc rích như xưa, có khi đồ cả chén chè, có khi vỡ cả chén khiến đám nhỏ giật mình luống cuống nhưng ba nhỏ nhẹ thu gọn chén vỡ và cho chén chè khác. Đôi khi phàn ba, ba nhường cho đám nhỏ.

Ba mẹ ơi, ngày xưa ấy khi con còn bé dại nắm gọn trong bụng mẹ. Mẹ đã bắt đầu yêu con từ ngày ấy. Mẹ đi chàm chậm qua cánh đồng xanh muốt hương lúa thơm ngọt ngào, mẹ bước qua cầu nước trong xanh. Mẹ ngồi nhìn mây trời lồng đèn bay trong ráng chiều chờ ba về ăn cơm. Mẹ muốn con hưởng chút trong lành trong trời đất vốn dành tặng cho con

Thơ Trường Xưa

người, cho ai biết hưởng. Ba đi làm, bảy giờ mẹ xách giỏ đi chợ nhưng không mẹ đang nhân tiện hưởng chút vitamin D trong ánh nắng hồng ban sáng. Khi con lớn hơn một chút, con đội vạt áo mẹ và những lời khen, chúc tụng của hàng xóm khiến mẹ ngượng đỏ mặt. Mặt mẹ đỏ xinh lấm mẹ à. Cô bạn thân của mẹ dùng bàn tay xoa bụng mẹ để lấy chút phước. Hàng xóm ngày ấy thân thương lầm lầm. Có tó canh thịt đem qua biếu mẹ để con bé ấy mau lớn. Có đĩa đò xào ngon đem biếu bồi dưỡng cho con nhỏ. Mẹ vui vẻ nhận và ăn ngon lành. Kỳ sau các cô bác ấy bâu mẹ lại san sẻ lại. Chưa nơi nào chan chứa tình thương như xóm mình ngày xưa... Cả một xã hội nho nhỏ thương yêu con nhỏ chưa biết mặt. Buổi tối ngày ấy ba mẹ lên chùa lạy Phật để con xinh, thông minh và dễ nuôi. Mẹ ăn trứng ngỗng cho mắt con to và thông minh như con ngỗng... Mẹ uống nước dừa cho da con trắng, mẹ ăn mía cho thai sạch... Ai mách gì mẹ làm

này mong cho con tốt nhất trong thiên hạ. Mẹ quen tay lúc nào cũng vòng tay ôm bụng. Tình mẹ cho con ngọt ngào quá mẹ ơi.

Ngày con chào đời khiên mẹ đau từng cơn khoảng hơn mười tiếng. Có ai chịu đau như thế, chỉ có các bà mẹ mà thôi. Rách da, xé thịt con chào đời. Nghe tiếng khóc mẹ ngóc đầu lên nhìn con cái nhìn đầu tiên. Mẹ ôm con vào lòng như những bà mẹ khác (kể cả các loài động vật trên trái đất này không loại trừ điều này). Mẹ có con và con có mẹ từ ngày đấy. Tiếng khóc trẻ thơ ồn à trong nhà. Đói chưa kịp cho bú: khóc. Sữa xuống nhiều quá trào qua khóe miệng nuốt không kịp: khóc. Tã ướt: khóc. Biết lật tức bụng quá: khóc. Khi đòi chiếc nón cho vào miệng nhai: khóc. Trăm điều con chỉ biết khóc. Con khóc mẹ biết ngay con muốn gì. Khi con biết ăn dặm làm ba mẹ bối rối. Muỗng bột loãng mẹ đút vào miệng con bé nhỏ. Con rung mình khi lần đầu tiên biết vị mặn trong đời. Sau đó là những muỗng ngon lành... Và con lớn lên từ cái nho nhỏ, ngộ nghĩnh mà ba mẹ lần đầu tiên được biết

qua con trέ... Ba cung ān tiēu dè xén dānh cho con nhēng ḡi con thiēu. Khi con lâm chām bōc đí giō con ngóng trōng là lúc ba vē nhā sau giō tan sō. Ba khōng cōn café, khōng ghé thām chō này chō nō. Ba chỉ mōt māch vē nhā rồi ôm con vào lōng. Con đứng trong lōng tay ba lúc láy nón xuōng chōi, lúc cǎn mūi ba, lúc véo tai ba mà ba cù ngói cho con chōi. Có lúc con tē đây lōng ba... Mē vōi chay lại giúp ba đứng dậy thay đō. Cảnh gāi đinh thuong con sao mà yên ảm đēn thē.

Hai nám sau, cu bé ra đōi. Và cù nhē thē ba nám hai đúra. Đúra này vēa cháp chđng biēt đí là vät áo mē lại lùm lùm. Các em tōi ra đōi nhē thē đó. Tōng két lāi chđng tōi có báy anh chí. Lần náo mē có báu mē lại yêu em bē hōn và chiēu chuōng bē nhū lân đāu mē cān thai. Cuộc sống cang khō khăk nhung ba mē vān nhin ăn, nhin māc lo cho con đây đū. Quản áo khōng nhieu nhung khi sút chí hay lō rách (đāu gōi và mōng quản nhieu nhát) mē bót ngū trua cām cūi vá cho con. Con chē đō vá khōng māc ra đōng. Một lân vō tinh con māc chiēc áo vā

lung do nám cā xuōng chiēu, mē bạn khen miēng vā khéo quá chđng. Bác chưa ai thấy miēng vā đep nhē vāy. Con đō mặt vāi nó ḍ sau lung nēn khōng biēt giāu đí đāu. Con vē trach mē bāt con māc áo vā. Mē Quay mặt đi chō khāc. Con khōng nhin mē mà dām chān đí lēn nhā. Bây giō đōi khi con ngói lura nhēng chiēc áo quān cho từ thiēn nōrć māt con lāi lung trōng. Đó là cái māc. Cōn ān thi sao cơ chū. Mē nâu lon nēp vōi đāu đēn sāng mōi đúra đí hōc mang đí mōi phān. Cō khi cōm rang, cō khi cù khoai luôc... Con cāt khe cāp và đēn trua con ngói ăn sau hè, khi cho các em. Các em chē. Tưởng ḡi nōn lām hōa ra chí là cù khoai. Nōn chí ăn đí. Thē là con ān cù khoai và bót chūt cōm đí. Nhēng būa cōm xoāng xīnh qua đí trong ngày khō khăk. Rau xào, rau luôc, rau nâu canh... rau báy mó, chūt nōrć chan cōm. Thē mà nōn lām. Bây giō người ta gọi cōm ān kiēng cho giām béo. Rồi các con chān nhō, chān dài đēu lōn lēn và bước đēn truong đí hōc. Mē lo lām. Mē xoay xō đāu này, bāt đāu kia ai māch ḡi mē làm nāy miēn các con ān no đū, có

Thơ Truong Xua

súc đí hōc. Sáng chiēu báy chí em áo trāng tinh, cāp sách ôm đāy tay gót đō chān son bước đēn truong. Ai cung khen con ai xinh đep gioi giang. Rồi tùng đúra tốt nghiệp và đí làm... Con đí làm trong thời bao cāp mē dān nhō lāy phān thịt phān phōi bāng mōi đē lāu ān dān. Nhìn mē lọc mōi ra chiēn cung chūt thịt nac mē bām chiēn trúng. Con quay mặt đi chan chūt nōrć mām nhin các em xūm xít khen nōn. Súc nhō, lực yêu con khōng làm ḡi hōn nūa mē a. Cả thāng luong con khōng đū mua cāy son biēt làm sao bây giō. Muốn giúp mē con khōng thē. Rồi ngāy thāng qua, các con bước tùng bước dài trên con đōng đōi đây chōng gai và khōng mōi ai nhō cāy, nāg đō.

Các con lúc rót, lúc đāu, theo bước chān chí rồi các em tốt nghiệp. Ai có phān nāy. Rồi phuoc ai nāy hōng. Các con ngāy mōi lōn, lúc cōrć, lúc gā, lúc chāu đây thāng, khi chāu thōi nōi... khi nāo mē cung chu toàn mōi viēc. Có tiền cō bān to, ít tiền cō bān nhō... Mọi chuyēn khōng ai phān nān. Ai cung khen mē sao khéo quá. Con lân lüot ra riēng. Cān nhā cōn hai

người già. Ba đí vào bệnh viện của người già. Ba khōng nhận ra ai cả kē cả con cái nhung lúc nào ba cung nhān ra mē. Lúc đōi mắt ngơ ngác ba nhin mē một cách bình an. Tùng muōng chāo, tùng găp bún mē chām ba. Rồi mōt ngāy ba ra đí đē mē mōt minh nhin đān con. Các con mē đón mē vē ở chung.

Bây giō các con mē lân lüot có chūt danh phān đí lēn bāng đōi chān chinh truct. Các con mē cung lân lüot vē hōu. Vē hōu các con có nhieu thời gian gān gūi, đí lāi với mē nhieu hōn. Khi là tām bānh, khi chiēc áo, cái quān. Quà nāo của các con mē nhān. Mē cōrć.

Nām nay, mē tām mươi sáu. Cō út đinh cū ở nōrć ngoái cung vē thām mē mōt thāng. Con cāu nguyēn Phat gia hộ mē māi māi vōi chung con. Con muōn nhin nū cōrć của mē, nhin cái lung cōng của mē đí ra đí vào. Nhìn mē ān cōm mà vāi lung tung, miēng xōrć mē găp dānh miēng nac cho con nhū bao ngāy qua. Con vōi xé miēng nac cho mē. Mē cōrć. Mē khōe cung con chāu nha mē. Cả nhā cung thuong mē.

Nguyễn Du tài hoa

Xin tri ân Thầy Cô đã dạy em học Văn ngày trước.

“Truyện Kiều” là một tuyệt tác, từ “Truyện Kiều” Nguyễn Du được tôn danh là “thiên tài văn học”. Nguyễn Du thật tài hoa!

Nội dung câu chuyện xoay quanh cuộc tình duyên trắc trở của Thúy Kiều với Kim Trọng trong một xã hội hỗn loạn nhiều nhương khi nền tảng, kỷ cương phép nước đặt dưới đồng tiền và quyền thế mà đạo đức, phẩm giá con người phải đương đầu, gìn giữ, chống chọi lại cái xã hội như thế. Chính vì vậy Thúy Kiều phải chịu số kiếp đoạn

trường! Thế nhưng, trong cái mớ thòng lọng áy, các nhân vật chính của Nguyễn Du vẫn giữ được giá trị con người toàn vẹn qua cách đối xử với nhau. Nguyễn Du thật tài tình khi giải quyết thỏa đáng cái hậu quả mà xã hội đem tới cho con người.

Trong “Truyện Kiều” Nguyễn Du đã xử lý một tình huống hết sức khó khăn giữa Thúy Vân, Thúy Kiều, Kim Trọng rất tinh tế. Đó là lúc cả nhà đã tìm gặp được Thúy Kiều. Trong “Nỗi mừng biết lấy chi cân”, chắc chắn Thúy Vân nghe

Thơ Trường Xưa

rõ lời ông bà giới thiệu từng thành viên trong gia đình với sư Giác Duyên về mối liên quan với Thúy Kiều:

*“Này chồng này mẹ này cha
Này là em ruột này là em
dâu”*

Trước mặt Thúy Vân ông bà giới thiệu Kim Trọng là chồng của Thúy Kiều, mà lò dì cái vị trí thứ hai của Kim Trọng. “Em rẽ”, không biết nghe vậy, tâm trạng Thúy Vân ra sao?

Thật là tình cảnh éo le cho Vân. Em đã nêu vợ nên chồng cùng người đã thề nguyên gắn bó với chị, đã được chị trao cho. Giờ chị đó, chồng em, người ấy đây. Em thương chị nhiêu lắm. Em cũng thương chồng nhiều nữa. Tình cảm chư đâu phải một món gì đó mà có thể một sorm một chiều, trao qua đổi lại dễ dàng. Làm sao bây giờ? Khó quá! Bởi vì thương nên khó, nỗi lòng biết tỏ làm sao? Làm sao mà dứt được tình? Hiểu cho em, cái tình vợ chồng thương nhau nó sâu đậm lắm. Hoạn Thư đã nói rõ với Thúy Kiều ngày bị xét xử:

*“Chồng chung chưa dễ ai
chiều cho ai”.*

*Mà tình cốt nhục cũng đâu
dễ gì ngo”.*

Vân thương nhớ chị đến nỗi chiêm bao, cũng từ giấc “chiêm bao thấy nàng” của Vân mà Kim Trọng đã lèn ra mạnh mẽ Kiều. Giờ thâm tâm Vân hẵn là ngồn ngang lầm, cái cảm xúc mừng chị còn sống trở về nó lớn lao lầm! Chị đã hy sinh và thiệt thòi nhiều rồi, giờ phải đèn bù cho chị. Nhưng nói sao? Thực tế này, ngày chị trở về, ngay thời điểm này, chồng em, là của chị, em trả cho chị, phải vun bồi hạnh phúc, phải đèn bù cho chị. Ý như vậy mà nói sao cho tim không xốn xang, nói sao cho lời không nghẹn ngào mà tâm thì không như hòn lẫy. Làm sao nói được những lời như vậy?

Còn Thúy Kiều, Kim Trọng sẽ nói gì đây? Ba người bên bàn tiệc này, ai là người khơi mào câu chuyện khó nói này? Nguyễn Du rất tinh tế khi không diễn tả cái nội tâm rối rắm phức tạp của Thúy Vân, của những người cùng tâm trạng, tâm tình. Mà có lẽ mỗi người cũng đã có một chủ ý. Và ông đã khéo léo giúp Vân mở lời trước. Vân đã tháo cái dây ngang trái yêu thương giữa ba người, giải quyết sự việc, cuộc tình này, Vân đã phải mượn chén rượu để lấy can đảm:

NGUYỄN DU

*"Tàng tàng chén cúc dở say
Đứng lên Vân mới giải bày
trước sau".*

Chén cúc “tàng tàng” vừa đủ bình tĩnh mà cũng còn đủ sáng suốt để nói sao cho rõ lòng mình mà không làm tổn thương mình, không làm tổn thương người. Trước tiên thi:

*“Rằng trong tác hợp cơ trời
Hai bên gấp gỡ một lời kết giao”*

Chị với anh ấy là cơ trời tác hợp, thì là vợ là chồng không thể khác. Nhưng:

*“Gặp con bình địa ba đào
Vậy nên duyên chị buộc vào
cho em”.*

Thì em

“Cũng là phận cái duyên kim”

“Cũng là” có nghĩa là em cũng giống như chị. Chúng em cũng có duyên có nợ với nhau. Chúng em dù là “hạt cải, cây kim”, cũng đã hòa hợp với nhau. Dù không nói hết ý ra, nhưng hiểu cho rằng “Mười lăm năm ấy biết bao nhiêu tình”. Cái tình cái nghĩa vợ chồng gắn bó đã qua mười lăm năm mặn nồng, đâu dễ gì quên? “Mười lăm năm ấy biết bao nhiêu tình”. Cũng là cái tình thương nỗi nhớ chị chất chồng trong em. Mười lăm năm đoạn trường của chị cũng là mười lăm năm đoạn trường trong em. Từ lời Vân, cái “phận” em nghe sao mà thương quá! Nguyễn Du chất chiu tinh tế từng từ dùng. Cái “phận” vừa khép nép bên chị, vừa nhỏ nhoi thân em bên anh ấy, vừa khiêm tốn trong tình cảnh này, vừa khẳng định vị thế của em trong cuộc tình này:

*“Cũng là phận cái duyên kim
Cũng là máu chảy ruột mềm
chớ sao?”*

Song song với cái duyên phận bé mọn mà có thật của em, còn có một nỗi niềm khác dào dạt, thiêng liêng không kém. Tình “Máu chảy ruột mềm”!

Thơ Trương Xưa

Chị ra đi, gia đình bắt tăm bắt tịch suốt mười mấy năm trời sao mà “đứng ngồi cho yên”. Biết được cuộc đời lăn lóc phong trần của chị em càng xót xa thương cảm. Em cũng đau nỗi đau của chị, “chớ sao” mà khác được. “Cũng là..., cũng là...” âm điệu điệp ngữ nghe dịu dàng tha thiết, mà cũng rạch ròi lắm! Tình yêu “kim cải”, tình thương “máu thịt” không thể nhập nhằng cũng không thể triệt tiêu một tình nào. Nhưng Vân đã nhấn mạnh tình thương nhớ chị:

*“Những là rày ước mai ao
Mười lăm năm ấy biết bao
nhiều tình”.*

Trong suốt “Truyện Kiều” đây là lần duy nhất Thúy Vân nói nhiều, nói dài dòng khúc chiết:

*“Bây giờ gương vỡ lại lành
Khuôn thiêng lừa lọc đã dành
một nơi”.*

*“Còn duyên may lại còn người
Còn vắng trăng bạc còn lời thề
xưa”*

*Quả mai ba bảy đương vừa
Đào non sờm liệu se to kịp thi”.*

Thúy Vân nói một thôi, một hơi trọn tru, không có ngượng ngại áp úng như lúc đầu. Chị oí thật là may mắn! “Gương có vỡ” nhưng “lại lành” rồi. Và

còn nguyên tất cả: còn người ngày xưa, còn lời thề ngày trước, còn vắng trăng nhân chứng. Điệp từ “còn” phối hợp với các yếu tố liệt kê nhán đi nhán lại khẳng định cuộc tình duyên này còn nguyên tất cả, không sứt mẻ, cũng không có gì đổi thay. Điều này át hẳn là “khuôn thiêng” đã sắp xếp, cũng giống như là “cơ trời” đã tác hợp, đã bày ra dành sẵn cho anh chị tái hợp hôm nay. Vậy nèn:

*“Quả mai ba bảy đương vừa
Đào non sờm liệu se to kịp thi”.*

Thúy Vân, đứa em thật là dễ thương khi thuyết phục chị “sờm liệu se to” cho tròn lời “thê hải minh sơn” Lời nói của Vân bây giờ nhẹ nhàng, trôi tuột đến tận cùng cái ý muốn nói. Khác hẳn với lúc ban đầu. Khi chén cúc đã ngấm, Vân đứng lên “giải bày trước sau”, người nghe còn thấu cả cái tâm trạng ngổn ngang khó khăn qua giọng ngập ngừng chậm lại, như kéo dài thời gian để tìm ý, lựa chữ, chọn từ... để nói, nói cho khéo, nói cho trọn tình hợp ý. “Rằng - Rằng trong tác hợp...; vậy - vậy đem duyên chị... ; cũng là... cũng là phận cái duyên kim - cũng là máu

chảy ruột mềm... chớ sao?" Một loạt các hư từ chêm vào, đệm thêm, kết hợp lại đã diễn tả được nội tâm rối rắm của Thúy Vân lúc này. Và sau cái mở đầu khó khăn, Thúy Vân đã dễ dàng trình bày ý mình. Tình lý rạch rời, phân minh, nhưng cái tình cái lý đã hòa quyện nhau làm một đế thuyết phục chị đồng ý với mình. Nguyễn Du thật tài hoa, tinh tế giải quyết được chỗ khó nói của một nhân vật then chốt trong cuộc tình này một cách uyển chuyển không máy móc. Bật được nội tâm nhân vật.

Nhân vật thứ hai, Thúy Kiều:

*"Dứt lời Kiều vội gạt đi,
Chuyện muôn năm cũ nhắc chi
bây giờ?
Một lời tuy có ước xưa,
Xét mình dãi gió dâu mưa đã
nhiều,
Nói càng hổ thẹn trăm chiều,
Thà cho ngọn nước thủy triều
chảy xuôi! "*

Cái lớn nhất trong lòng Kiều bây giờ là nỗi "hổ thẹn" trăm chiều. Nỗi hổ thẹn với tất cả người thân khiến không dám nhìn mặt ai, chỉ muốn "trốn" một mình thôi. Kiều đã nói với Vương Ông khi ông bảo cùng

về:

*"Đã đem mình bỏ am mây,
Thân này gửi với cỏ cây
cũng vừa".*

...

*"Đã tu tu trót qua thì thi
thôi".*

Nhưng, nhân vật thứ ba, chàng Kim đâu có chịu cho "ngọn nước thủy triều chảy xuôi". Chàng ta lý luận:

*"Dẫu lòng kia vậy còn lời áy
sao?"*

...

Dẫu cho vật đổi sao đổi,
Tử sinh cũng giữ lấy lời tử
sinh"

Lòng chàng vẫn vậy. "Còn
điếc chi nữa mà ngờ". Kim Trọng ra sức thuyết phục Kiều. Rằng hãy tin nơi chàng. Tình chàng đôi với Kiều trước sau vẫn vậy. Kim vẫn giữ lời thề
ước. Nhưng Kiều lo lắng:

*"Chữ trinh đáng giá ngàn
vàng"*

Mà thiếp: "Còn chi là cái
hồng nhan"

Thì: "Nói chi kết tóc xe tơ,
Đã buồn cả ruột mà dơ cả
đời!"

Kim Trọng cũng chẳng phải
vừa:

*"Như nàng lấy hiếu làm
trinh*

Thơ Trường Xưa

Bụi nào cho đục được mình
áy vay?"

Và rằng:

*"Hoa tàn mà lại thêm tươi
Trăng tàn mà lại hơn mười
răm xưa".*

Anh chàng này tâm lý nghĩ
rằng phụ nữ thích được khen,
nên anh nói khéo, thành nói
ngược. Có đời thuở nào "hoa
tàn" mà "thêm tươi"; "trăng
tàn" mà lại "hơn mười
răm xưa". Hay là anh thật khen
Kiều bây giờ đẹp hơn ngày xưa
nhiều, "hơn mười" lần. Khéo
nịnh thật! Nguyễn Du thật hay
khi có những lời đẹp, ý nhị, biểu
hiện con người thủy chung, an
ủi, vỗ về, khẳng định người bạn
mình đẹp người đẹp nhất của
Kim Trọng trong tình cảnh này.
Rất thuyết phục. Thế nên Kiều
đành phải cúi đầu vâng theo.
Tưởng chuyện đã chấm dứt,
cuộc tình của ba người đã kết
thúc trong êm đẹp, trong cái
hợp tình hợp lý, hợp pháp và
hợp cả lòng người. Nhưng
không. Chuyện còn tiếp tục
trong đêm động phòng trong
tình cảm cả hai còn tràn đầy lai
láng:

*"Động phòng dùu đặt chén
mồi,*

Bangs khuâng duyên mới

ngậm ngùi tình xưa".

...

*"Tình nhân lại gặp tình nhân
Hoa xưa ong cũ mấy phân
chung tình".*

Tình nhân trong cảnh này thì
sao ta? Nhất là:

*"Những từ sen ngó đào to
Mười lăm năm mới bây giờ
là đây*

*Tình duyên ấy hợp tan này
Bi hoan mấy nỗi đêm chày
trăng cao".*

Cảm xúc lai láng trên đầu
ngọn bút của Nguyễn Du, ông
thấu được nội tâm của đôi tình
nhân dẫu xa nhau nhưng không
lúc nào không nghĩ đến nhau.
Và bây giờ họ đối mặt cùng
nhau trong phòng hoa chúc.
"Ba sinh đã phi hương
nguyễn"... Mà không phải vậy.
Cái gì đã chặn dòng cảm xúc tự
nhiên, chặn ngòi bút của
Nguyễn Du? Thúy Kiều rất tinh
táo:

*"Nàng rằng: Phận thiếp đã
đành*

*Có làm chi nữa cái mình bỏ
đi*

*Nghĩ chàng nghĩa cũ tình ghi
Chiều lòng gọi có xướng tùy
mây may".*

Giọng thơ chậm rãi nhẹ
nhàng nghe như âm điệu từ tốn

dịu dàng của Thúy Kiều trình bày về chuyện này: “Nghĩ chàng nghĩa cũ tình ghi - Chiêu lòng gọi có xướng tùy mảy may” Hiểu được tình chàng và chiêu lòng chàng “gọi có” cho thành tên, cho có “xướng tùy”, cho chàng vừa dạ, vừa lòng. Còn nàng thì:

“Riêng lòng đã thẹn lầm
thay

Cũng đà mặt dạn mà dày
khó coi”.

Nếu như mà: “âu yếm vành
ngoài” để “mở mặt với người
cho qua.”

Giả vờ. Hình thức. Qua mắt
thế gian. Không thể được. Còn
như:

“Lại như những thói người
ta

Vớt hương dưới đất bê hoa
cuối mùa.

Lại còn giờ nhuốc bày trò
Còn tình đâu nữa là thù đáy
thôi”.

Giọng thơ tái được cái hòn
tui trong giọng nói Thúy Kiều.
Bằng những hình ảnh cụ thể, rõ
ràng “vớt hương dưới đất, bê
hoa cuối mùa”, Kiều chỉ cái thói
của những kẻ không trọng
mình, không trọng người. Còn
chuyện:

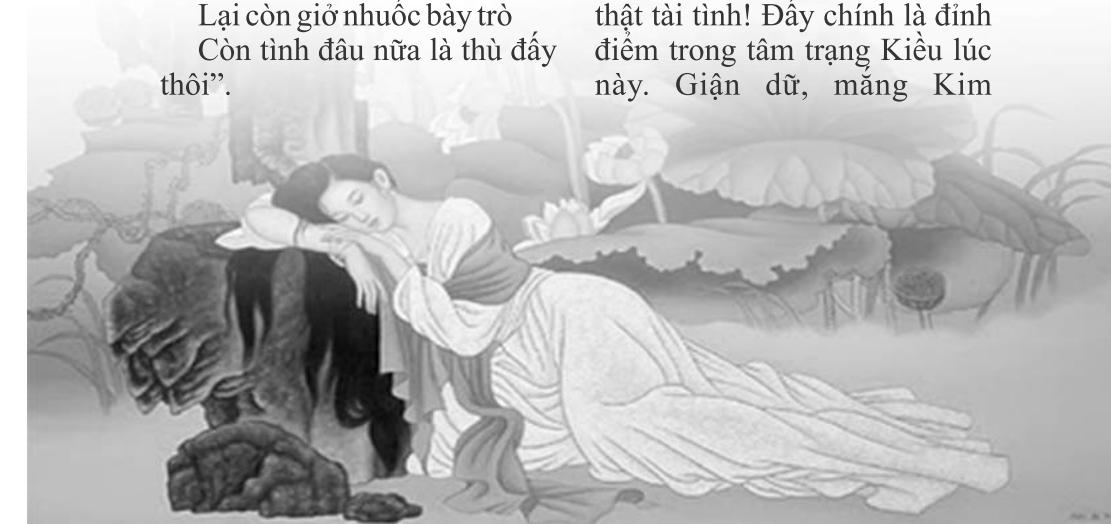
“Cửa nhà dù tính về sau
Thì còn em đó lọ cầu chị
đây”.

Có lẽ hòn tui dâng trào, cảm
xúc chất ngất, Kiều sẵn giọng:

“Chữ trình còn một chút này
Chẳng cầm cho vững lại dày
cho tan

Còn nhiều ân ái chan chan,
Hay gì vầy cánh hoa tàn mà
chơi?”.

Âm thanh hai từ “chan chan”
nghe sao mà chát chúa. Lại
thêm câu chất vấn, từ chất vấn
“hay gì...” Nguyễn Du dùng từ
thật tài tình! Đấy chính là đỉnh
điểm trong tâm trạng Kiều lúc
này. Giận dữ, mắng Kim

Thơ Trương Xua

chẳng? Chàng Kim tinh người,
phân bua:

“Thương nhau sinh tử đã
liều,

Gặp nhau còn chút bấy nhiêu
là tình.

Chừng như tơ liễu còn xanh
Nghĩ rằng chưa thoát khỏi
vành ái ân”.

Anh chàng nhầm! Nhầm nên
muốn bù đắp, bày tỏ tình cảm
gắn bó với Kiều qua cái thường
tình như vậy. Không biết có thật
như vậy không, nhưng anh đã
thốt lời minh bạch:

“Bấy lâu đáy bể mò kim,
Là nhiều vàng đá phải tìm
trăng hoa?”

Thúy Kiều chộp ngay:
“Nghe lời sửa áo cài trâm,
Khâu đầu lạy tạ cao thâm
nghìn trùng”.

Một loạt hành động “sửa áo
cài trâm, khâu đầu lạy tạ” hàm
ý cảm kích, trân trọng, biết ơn
và tạ ơn tấm lòng chàng Kim:

“Thân tàn gạn đục khơi
trong,

Là nhờ quân tử khác lòng
người ta.

...
Trăm năm danh tiết cũng vì
đêm nay.”

Ai xóa được nỗi nhớ đời
Kiều? Chính Kim Trọng. Ai giữ

được phẩm giá cho Kiều?
Chính Thúy Kiều. Ai dàn xếp
nội tình Thúy Vân? Nguyễn
Du.

Chính Nguyễn Du, từng
diễn biến tâm lý nhân vật, từng
tâm trạng trong từng hoàn
cảnh... qua lời nói, từ dùng,
từng câu, từng chữ, âm điệu vẫn
thơ... ông đã chuyển tải được
điều muốn nói, nội dung muốn
trình bày... một cách khúc
chiết, nghệ thuật mà dung dị,
thỏa lòng người đọc. Nhân vật
chính của ông thật đẹp dù trong
xã hội nghiệt ngã.

Nguyễn Du tài hoa. Rõ một
“Thiên tài văn học”.

LƯƠNG HỒNG ĐIỆP - K3
(Tháng 11-2018)

Chùm thơ Xuân

Thân tặng các bạn khóa 6 THTĐ và
các bạn ở phương xa.

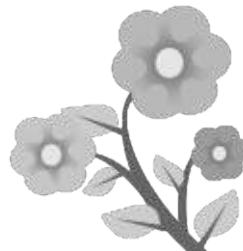
Đón Xuân

Óng ánh trời xuân một góc xa
Khiến lòng ai chợt nhớ quê nhà
Mai đào đua nở chào Xuân đến
Cúc, trúc mặn mà đẹp thưốt tha
Gió vén rèm mây vui mặt ngọc
Nắng đưa sương xuống mộng trên hoa
Ngập ngừng cánh bướm tung bay lượn
Ngõ vắng tưng bừng khúc ca Xuân.

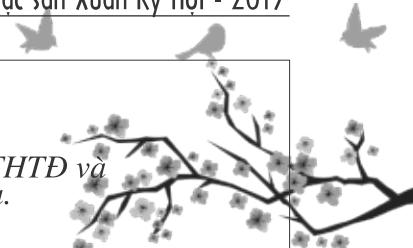

Hương Xuân

(Xuân của những ngày còn pháo nổ)
Giác Xuân chợt sáng chưa hay
Liu lo bốn phía vang vạy tiếng chim
Đì đùng pháo nổ đón Xuân
Rất nhiều hoa nở trong vườn xinh tươi
Mắt nhìn đần trẻ đong vui
Lòng người hồn hở nhớ mùa Xuân qua
Ngọt ngọt tiếng vọng quê hương
Trong lòng nô nức vẫn vương Xuân về.

TRẦN THỊ THANH THỦY
(Khóa 6 THTĐ)

Xuân Tình

Nhớ em anh rón rén sang
Mưa vừa dứt hạt, nắng vàng chưa phai
Gió đưa hảy hảy cành mai
Xinh tươi hoa lá chảng phai nhạt nhòa
Mắt em kiều diễm kiêu sa
Nét vui đậm sắc sân nhà tỏa hương
Trên trời én liêng cánh trưng
Đầy thèm hoa nở to vương bóng trầm
Nhìn em lòng cảm thương thầm
Nhành cây tỏa bóng anh làm lũi đi
Nắng xuân ám áp che đường
Gió hiu hiu thổi mười phuơng mát lành
Xa xa hoa trạng đỗ ngân
Dòng sông nước chảy mấy lần xuân qua
Nhìn em xinh đẹp rạng ngời
Như ngàn hoa nở dưới trời mùa Xuân.

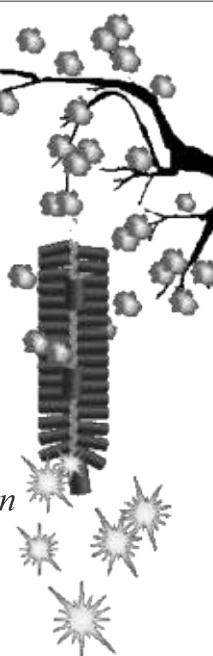

TRẦN THỊ THANH THỦY
(Khóa 6 THTĐ)

Nhớ pháo Tết

Nhiều mùa xuân đã đi qua
 Dư âm pháo tết thật là khó quên
 Ba mươi pháo nổ đì đùng
 Bao mùa xuân đến cùng niềm hân hoan
 Xa xa chợ tết rộn ràng
 Từng dây pháo đỏ ngập tràn khắp nơi
 Trẻ con nô nức đón chờ
 Pháo vui pháo nổ tờ mờ giác xuân
 Chờ trông pháo đón giao thừa
 Pháo vui pháo nổ mừng ngày đầu năm.
 Bây giờ xuân đến Tết sang
 Pháo hồng không nổ vương mang nỗi buồn
 Hôn xuân hôn tết còn đâu
 Bay theo tiếng pháo năm xưa xa rời
 Ngày xuân mỗi lúc một phai
 Ngày Tết truyền thống chỉ còn trong mơ.

TRẦN THỊ THANH THỦY
 (Khóa 6 THTD)

(Kinh dâng hương hồn chị Thuận Khanh)

Sáng 01/6/2018, tôi đến nhà chị Thuận Khanh để viếng và tiễn đưa chị về nơi an nghỉ cuối cùng.

Hơn 40 năm trước, học cùng chung mái trường, nhiều kỷ niệm thân thương tuổi hoa niên của thời áo trắng.

Chị Thuận Khanh là một nữ sinh dễ thương, xinh đẹp, học giỏi, ... hoạt động sinh hoạt đoàn thể rất nhiệt tình, hăng say. Chị là người nổi tiếng của trường mà tôi rất hâm mộ.

Dối với học sinh THTD, nhắc đến tên Thuận Khanh là đa số đều biết đến - một cô nữ sinh hiền lành, xinh đẹp, dịu dàng.

Dù đã rời xa mái trường

hàng chục năm nhưng chị Khanh vẫn quan tâm những kỷ niệm về ngôi trường thân yêu, chị chủ động những cuộc họp mặt cựu học sinh, thăm viếng thầy cô giáo và chăm sóc Đặc san Xuân hàng năm tỉ mỉ từng chi tiết, sao cho đặc san đẹp, ý nghĩa và thắm tình thầy trò, dù thời gian có trôi qua, dù tóc thầy và trò đều bạc màu theo thời gian năm tháng.

Một đời người đã qua, đã khép lại. Tất cả chỉ còn là quá khứ, là kỷ niệm.

Tôi nghẹn ngào xúc động khi đứng trước di ảnh chị, người chị đồng môn tôi thương yêu và kính trọng.

Dưới làn khói hương nghi

ngút, di ảnh của chị như mím cười, hiền lành và phúc hậu. Tôi thầm gọi chị Thuận Khanh ơi!

Giờ động quan đã đến, xung quanh tôi nhiều anh chị khóa trước, cùng khóa chị Thuận Khanh và các khóa đàn em đều có người đến tiễn đưa chị Khanh. Chị ơi, nhiều người thương quý chị lắm!

Dòng người lặng lẽ theo sau quan tài với tâm trạng khác nhau.

Đến nơi hỏa táng, mọi người thấp hương tiễn biệt chị lần cuối.

Chị Khanh ơi, ngàn thu vĩnh biệt.

Nhin quan tài chị hạ xuống từ từ để đi vào nơi cuối cùng của cuộc đời, tôi đứng bên nhìn theo mãi và gửi chị một hành lan tím với tất cả nỗi lòng, tất cả tình cảm của đứa em tiễn biệt người chị đồng môn.

Những lời tâm sự, lời khuyên của chị như vẫn còn vang vang bên tai tôi, trong lòng tôi và tôi đã vượt qua tất

cả nhở nghị lực của chị truyền cho tôi.

Đời người thật ngắn ngủi, chợt đến chợt đi lúc nào không thể biết trước được.

Tôi trở về nhà với tâm trạng buồn bã, hụt hẫng, chán chường và mệt mỏi.

Đêm qua tôi thao thức không ngủ được vì là người lớn tuổi, lại có tâm trạng buồn và sợ ngủ quên không kịp giờ đưa tiễn chị.

Trời mưa lớn. Tiếng mưa rơi giữa đêm khuya buồn não nuốt, lòng tôi như se lại, nỗi buồn như dâng trào trong đêm khuya vắng lặng. Tôi muốn được khóc như những ngày xưa còn thơ dại, để voi đi nỗi buồn, cho lòng nhẹ nhàng thanh thản, nhưng màu thời gian đã phủ mờ mái đầu xanh... những giọt nước mắt bây giờ được dâu sâu kín trong tim... và nuốt ngược vào trong lòng... se lại, bồi hồi xúc động.

Vĩnh biệt chị Thuận Khanh.

Mãi mãi thương nhớ và kính yêu chị.

Khóc chị Thuận Khanh

Trời mưa đầm lệ khóc NGƯỜI.

THUẬN KHANH sao nở xa rời tình thân.

Bỏ em con cháu dương trần

Bỏ Thầy bỏ bạn nghĩa nhân lối nghè.

Tây Phương vội vã chị đi.

Trần gian em ở biệt ly chị hiền.

Làm sao nói hết nỗi niềm.

Bao nhiêu kỷ niệm êm đềm tuổi thơ.

Lặng nhìn di ảnh thẩn thờ.

Ngậm ngùi em hỏi bâng quơ một mình.

Chi em như bóng với hình.

Chị ơi! Đành nỡ bỏ mình em sao?

Mẹ già đã ở trên cao.

Chị mau tìm Mẹ kiếp sau cùng nhà

Tây Phương Cực Lạc Di Đà.

Chị về tu tập tránh xa náo phiền.

Thắp hương di ảnh chị hiền.

Gạt bao hé lụy nỗi niềm bi ai.

Chị đi lui quanh tháng ngày

Từ đây cô lẽ em hoài nhớ mong..

NTT

30/05/2018

Nhớ Trường xưa

"NHỚ TRƯỜNG XƯA" cái chủ đề chỉ vồn vẹn ba chữ giản đơn mà sao cảm xúc lại dâng trào! ? Từng ngôi trường trong ký ức làn lượt rủ nhau về, tôi rất nhớ....

Từ ngôi trường váchphen, mái lá dọc triền núi Sơn Trà - năm vỡ lòng -mộc mạc, đơn sơ mà êm đềm tha thiết, ngôi trường của kỷ niệm những năm tháng ba cõng con đi học. Ngôi trường đó bây giờ ngồi nhớ lại thấy nó thật ngộ nghĩnh, trường chỉ có một gian, một Thầy và nhiều cấp lớp. Thầy dạy từ i tờ cho đến lớp nhất, tôi nhập học ấy là khi mẹ sinh em bé, chị Hai đang học lớp ba, mẹ giao chị trông tôi, khi chị đi học tôi cũng phải "đi học" cùng chị! Thế là từ đó tôi được làm quen với mùi mực, mùi trường lớp....

Rồi đến trường nữ tiểu học Thủ Đức danh giá nhất xứ Thủ ngày ấy, với toàn "nữ lưu" từ cô hiệu trưởng đến học trò.

Và ghi đậm nét trong tôi nhất chính là trường TRUNG HỌC THỦ ĐỨC, trường của tôi khá đặc biệt vì khi thi đậu rồi vẫn không

biết trường ở nơi nào... (than ôi! EM nó chưa được khai sinh!!!).

Ấy vậy mà, từ vô gia cư, các Thầy Cô đã khai sáng ra một THTĐ tuy khiêm tốn nhưng lại là niềm tự hào của chúng tôi cho đến tận hôm nay - hon nửa thế kỷ - tình nghĩa thầy trò bao năm gắn bó đã trui rèn chúng tôi từ những đứa trẻ dại khờ đã dần lớn lên với đầy đủ tri thức để dần thân vào đời. Dưới mái trường ngày ấy, và đến tận bây giờ tôi vẫn cảm nhận được sự yêu thương, dịu dắt của Thầy Cô. Những lần họp bạn, họp trường... luôn luôn có trong tôi một cảm xúc êm đềm, ấm áp. Tôi tự thấy mình hạnh phúc khi là học sinh của trường.

Những ngôi trường sau thời trung học là bước đệm vững chắc cho tôi trên bước đường vào đời, tôi rất nhớ một Văn khoa lăng mạn, cổ kính, một SPSG bê thế, uy nghi... và còn một ngôi trường tôi không thể nào quên, ngôi trường chất chứa nhiều kỷ niệm... ngôi trường nhỏ, đơn sơ nằm khang khang bên dòng kênh xanh mát, nơi đó tôi không là học trò, mà tôi có những cô cậu học trò chân chất, dễ thương....

Những ngôi trường ấy tôi đã đi qua và đã ở lại, mỗi ngôi trường là một nỗi nhớ trong tôi.

LÝ KHỔNG - K4

*Đón xuân này
Và còn bao xuân nữa
Ta ngồi đây
Nhớ lại chuyện ngày xưa?*

*Đón xuân này
Và còn bao xuân nữa
Được cùng nhau
Rỉ rả chuyện buồn vui?*

*Đón xuân này
Và còn bao xuân nữa
Cánh bạn già
Hể hả chuyện cháu con?*

*Đón xuân này
Ta giật mình ngoảnh lại
Tóc phai màu
Sắc diện cũng héo hon....*

*Đón xuân này
Và còn bao xuân nữa
Được cùng nhau
Vui trọn một kiếp người ?*

Hỏi Xuân

*Đón xuân này
Và còn bao xuân nữa .....*

*Ta chúc nhau
Môi vẫn thắm nụ cười,
Ta Chúc nhau
Vẫn mãi mãi bình an .*

*Quỹ thời gian
Dẫu rút ngắn lại dần,
Vẫn mỉm cười
Cuộc sống vốn phù vân....*

LÝ KHỔNG - K4

Mang ngủ tự dung thức giấc. Cứ băn khoăn sợ mình ngủ quên, trễ mất giờ đưa chị. Bật đèn nhìn đồng hồ hóa ra chỉ mới hai giờ. Rồi thế là tròn trọc, xoay qua trở lại mà hai con mắt vẫn cứ trơ trơ.... Đúng là giấc ngủ của những người bắt đầu có tí tuổi!!!

Năm mài với bóng đêm, nghe tự dung có tiếng lắc rắc của những giọt mưa. Rồi tiếng gió rít từng cơn qua mái hiên, tiếng sấm chớp xa xa vọng về.... Thế là cơn mưa đêm đã ùn ùn kéo đến, thật bất ngờ quá đỗi...

Mưa!!!

Âm thanh rơi đều đều trong đêm vắng, nghe vừa buồn, vừa cô đơn, lại vừa trống trải làm sao. Mưa cho ta cái cảm giác

thèm có một ai đó kê bên, chuyện trò đôi câu vớ vẩn... Mưa cũng làm nghỉ đến cái ướt át, lạnh lẽo giữa đêm dài. Mưa đều từng giọt... Mưa đang vỗ về ai hay mưa đang khóc ai, mưa ơi!!!

Tôi nằm đây đêm nay nghe tiếng mưa, cứ nghĩ về một người vừa đi xa. Cứ nghĩ về những bước chân mưa của ai đó đã không còn quay trở lại cùng tôi... Tiếng mưa ngoài hiên vẫn đều nhịp, vẫn buồn... Và tôi nghĩ chị đang một mình bước, một mình bước...

Chị đang cô đơn cũng như tôi đang cô đơn lúc này. Hai cái cô đơn hoàn toàn khác, nhưng đều cùng là cô đơn...

Mưa ơi!!!!....

CÔ HÀNG - K7

Mưa đêm

Đâu đó, trên trái đất này...

Sáng mờ măt ra, thấy trời hưng hửng nắng. Mặt trời len vài tia mong manh qua bức màn, vậy là ta biết một ngày đang đến, và một ngày nữa lại khởi đầu... Thật cảm tạ đất trời đã cho ta thêm một ngày được sống, một ngày được hạnh phúc, được bình an. Một ngày còn được làm người...

Có tiếng chân đi lẹt xẹt qua ngõ, tiếng xe đầy nghe kín kít vì bánh xe lâu ngày khô dầu mỡ. Cuộc mưu sinh vật lộn đang bắt đầu. Ngày mờ ra, hối hả vội vàng như những vòng xe đang lăn kia, khô khốc và già cỗi... Ta cũng đang già cỗi đi từng ngày, như từng vòng xe lăn ấy....

Đâu đó, trên trái đất này, có ai đang chờ ta không???...

Buổi trưa nóng bức và ngọt ngạt. Cái nắng xoay nghiêng bên này, xoay nghiêng bên kia. Nắng loang trên đường nhựa,

bốc hơi nóng phả vào mặt người. Xe vẫn chen xe. Cậu sinh viên năm cuối vẫn kiên nhẫn đứng phát từng tờ rơi cho khách, mặc dù chẳng ai thèm ngó ngàng tới... Họ nhận lấy, rồi hờ hững thả rơi ngay xuống đường, không cần liếc mắt ngó qua... Bên kia đường là cụ già ngót ngét tám mươi, đang năn nỉ một cô bé cấp ba mua giúp mấy tờ vé số. Đôi mắt cô bé rung rung, và ta cũng rung rung khi cô bé thò tay vào cặp lôi ra từng đồng bạc lẻ. Chắc là món tiền dành ăn sáng hôm qua còn sót lại...

Đâu đó, trên trái đất này, có ai đang cùng tâm trạng rung rung như ta không???...

Buổi chiều, những chuyến xe buýt tranh nhau nối đuôi khi vào trạm. Tiếng còi xe inh ỏi như hồi thúc khách lên nhanh cho kịp buổi tan tầm. Đường

phố nhộn nháo trong những dòng xe tát bật. Nắng đang dịu dần... Một đám mây đen lơ lửng theo chiều gió tạt ngang. Chắc chút nữa rồi sẽ mưa. Cậu thanh niên vừa đẩy xe bắp xào vừa ngó trời lo ngại. Mưa là niềm vui của người này, nhưng chắc chắn sẽ là nỗi lo của người khác. Việc trời trời làm, việc người người lo. Ai biết đẩy vào đâu mà thắc mắc....

Đâu đó, trên trái đất này, có ai cũng đang chìm vào những suy nghĩ như ta không???

Bây giờ, bầu trời chả còn thấy màu xanh, mây đi ngủ và đêm đang về. Ngày đã thực sự khép lại. Một ngày an vui hay một ngày mệt mỏi, chắc còn tùy vào tâm trạng của mỗi người. Phố đã lên đèn, đêm mở ra với bao hứa hẹn những cuộc vui cho lớp trẻ. Ánh đèn điện xanh đỏ muôn màu vẫn chớp tắt liên tục. Phố khoác khuôn mặt mới, không còn nhẽnhai mồ hôi như ban chiều. Phố tung bừng các quán nhậu, tiếng dzô... dzô hòa lẫn tiếng nhạc xập xình. Ai khổ cứ khổ, ai ăn chơi cứ việc ăn chơi. Cà phê vẫn đắng, dù đã bỏ rất nhiều đường...

Đâu đó, trên trái đất này, có ai cũng đang chìm vào những suy nghĩ như ta không???

Đâu đó, đâu đó... trên trái đất này, mọi sự rồi vẫn sẽ quay quay như nó đã từng quay...

Đời vẫn tiếp diễn. Ngày vẫn trôi. Trẻ con vẫn được sinh ra mỗi ngày, và người già vẫn chết đi theo quy luật tự nhiên vốn dĩ sẵn có của nó.

Đâu đó, vẫn còn ta, với ta, và chỉ mỗi mình ta... Sự cô đơn khép kín, mệt nhoài.....!!!!

CÔ HÀNG - K7

Thư gửi các bạn lớp Đệ Tứ Trung học Thủ Đức

(Niên khóa 1967-1968)

Các bạn thân mến !

Vậy là chúng ta sắp bước sang tuổi thất thập rồi đó. Người xưa khi đến tuổi 60 thường hay tổ chức ăn lễ đáo tế. Mừng vì đã sống được một kiếp người. Ngày nay, chúng ta vượt qua được ngưỡng cửa đó một phần do cuộc sống con người được cải thiện hơn.

Mỗi ngày nào chúng ta còn rụt rè trong bộ đồng phục quần tây dài xanh, áo trắng bỏ thùng vây mà hôm nay ai nấy đều tóc đều bạc trắng. Thuở ấy, trường Trung học Thủ Đức mượn nhờ của trường Nữ Tiểu học một dãy phòng để làm nơi học tập. Đó là những lớp lụp xụp cũ nát nằm cạnh ngã năm chờ Thủ Đức nay là đường Võ Văn Ngân. Mỗi khi trời mưa đổ xuống thầy cô ngưng giảng dạy vì tiếng mưa rơi đổ ầm ầm xuống mái tôn bởi hồi đó chưa có micro như bây giờ. Dạo đó, lớp học có khoảng 40 học sinh sau khi đã vượt qua một kỳ thi tuyển thật gắt gao. Lớp trưởng là bạn Nguyễn Thé Hùng, bạn là một thanh niên thật mâu mực nên năm nào các bạn trong lớp cũng bâu lại để anh giữ chức cũ. Sau năm 1968 bạn phải đăng ký vào hải quân công xưởng vì bị trễ tuổi. Lúc ấy có những bạn chuyên cần học tập như Trần Văn Luật, Lương Văn, Nguyễn Văn Chuẩn... Những bạn hay quậy phá như Trần Bá Nghĩa, Nguyễn Văn Còn... và một số bạn nhút nhát trong đó có tôi. Thầy cô thì có thầy Ngô Thúc Cơ vừa làm Hiệu trưởng kiêm giảng dạy môn Anh văn. Lần đầu học tiếng Anh, nhiều học sinh cười thút thít vì lối phát âm của thầy hơi khó nghe. Thầy Dương dạy Toán, với nét hào hoa phong nhã, duyên dáng. Cô Dung dạy Quốc văn, đẹp người nhưng nói tiếng nghiêm khắc. Thầy Lưu dạy Sử Địa với giọng Bắc êm đềm. Thầy Kim dạy Nhạc rất hay, nhiệt tình nhưng nhiều

bạn hay phá phách, chọc giận nên thầy thường nổi cáu... Đến thời điểm hiện tại một số thầy cô đã đi xa theo luật của tạo hóa. Các bạn thân mến! Sau hơn 50 năm xa cách giờ muôn gấp lại nhau như ngày xưa thật vô cùng khó khăn. Người thì ở nước ngoài, người thì bận bịu việc kinh doanh, người thì đã hy sinh sau cuộc chiến, kẻ thì lam lũ với công việc làm ăn nặng nhọc như tôi. Thỉnh thoảng mới gặp lại nhau qua những buổi trà dư tửu hậu. Gần đây nhất là vào khoảng tháng 4 một người bạn ở nước ngoài về tổ chức họp mặt cũng chỉ được vài người mà thôi. Hôm đó là mùa nóng nực bông dung trôi đỗ một cơn mưa lớn, có lẽ cảm thông nên đã làm một sự thay đổi đột ngột về thời tiết để kéo dài cuộc hội ngộ.

Tháng 6 năm 2017 nhân dịp tổ chức đám cưới cho đứa con gái, tôi có mời một số bạn thuộc lớp Đệ Tứ A2 và hai vị thầy, trước để hâm nóng tình thầy trò sau là để buổi tiệc thêm vui... Tôi rất hạnh phúc khi nhìn thấy từng tuổi này rồi mà các bạn vẫn khoanh tay lễ phép chào thầy mặc dù có ban hơn 50 năm chưa từng gặp lại thầy. Ôi quý thay lòng TÔN SỰ TRỌNG ĐẠO!

Các bạn ơi! Tình thân TIỀN HỌC LỄ HẬU HỌC VĂN ngày nay đã hết tác dụng. Học sinh bây giờ hút thuốc, chửi thề, đánh lại thầy cô; xô cô giáo đang mang thai té ngã chỉ vì phạm lỗi "copy" bài. Phụ huynh bắt cô giáo quỳ xin lỗi vì đã lỡ nặng tay với con mình. Đạo đức giáo dục ngày nay đã suy đồi khá nhiều, thật đáng buồn thay! Thế hệ học sinh bây giờ không giống như thời của chúng ta. Học là chỉ để trả nợ đèn sách như kể sang sông không bao giờ ngoảnh mặt cảm ơn người lái đò.

Cuộc đời của chúng ta chẳng còn là bao nữa. Lúc trước chưa có ngày TÔN VINH NHÀ GIÁO. Ngày nay, hằng năm cứ đến ngày NHÀ GIÁO VIỆT NAM, tôi hy vọng lớp Đệ Tứ A2 của chúng ta sẽ gặp lại nhau thật đông đủ. Trước để chúc sức khỏe thầy cô, sau là cùng nhau hàn huyên tâm sự sau bao ngày xa cách.

NGUYỄN HỒNG HOÀNG - K3
(Viết tại kho gạch tháng 4 năm 2018)

Những mâu chuyện có thật nhưng hơi “ngờ ngàng”

TRÀ THÁI BÌNH ĐÔNG

Nhóm bạn cùng lớp đang tán gẫu qua Facebook

Biết bạn Tú hiện sống tại Mỹ đang uống trà, các bạn ở Việt Nam hỏi Tú uống trà Thái Bình Đông chua?

- Tú trả lời: Chưa
- Mua uống đi, trà này ngon lắm

- Có xuất khẩu qua Mỹ không?

- Có, xuất khẩu lâu rồi, Tú chưa biết loại trà này hở?

- Để tui mua về uống thử

Ngày hôm sau

- Tú: Trà bán ở đâu, sao tui tìm mua không có

- Mua chỗ bán đồ Á Đông á

Hai ngày sau:

Tui vô siêu thị Châu Á mua, họ cười tui quá chừng, họ nói vô bệnh viện đi, tui hỏi tại sao, họ nói muốn thông bình đ... thì vô bệnh viện mà thông.

CHỦ BÁC SĨ

Ngày đầu tiên đi làm, nữ BS gặp một nam bệnh nhân được cô hộ lý đưa từ phòng khám đến khoa Ngoại điều trị. Nhìn vô bệnh án nữ Bác sĩ dỗng dạc hô:

- Cởi... ra

Bệnh nhân lúng túng đỏ mặt đứng yên, BS nói tiếp:

- Anh nhanh lên, những người khác đang chờ

- Nhưng em... em đâu có bệnh ở đó

- Vậy anh bệnh ở đâu?

- Dạ em nổi hạch dưới cằm

Ôi trời, lúc này nữ BS mới xem lại bệnh án thì thấy ghi là “Viêm hạch dưới hàm” mà BS nhà ta đọc thành “Viêm hạch dưới h...” nên bắt bệnh nhân cởi ra.

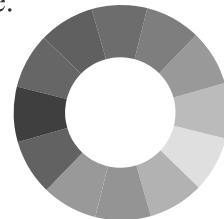
TRANH PICASSO

Năm đệ Thất chúng tôi học vẽ Thầy Nguyễn Ngọc Anh dạy, kỳ thi học kỳ năm đó Thầy ra đề : Vẽ một bình bông – màu hòa hợp (màu hòa hợp là dùng một màu chính rồi pha lợt dần hoặc dùng các màu kế nhau trong bảng màu còn gọi là bánh xe màu)

Chúng tôi hì hục vẽ vẽ tó tó, gần đến giờ nộp bài Thầy thấy bài nào cũng còn ướt nên cho phép ra sân phơi, chúng tôi từng đứa từng đứa đội tác phẩm của mình ra sân nắng ngồi và nói chuyện rân ran đến khi chuông reo vôi vàng gom lại nộp bài cho Thầy.

Tuần sau đến giờ vẽ, Thầy cầm một “xấp tác phẩm” đưa cho lớp trưởng:

“Em trả cho các bạn tôi không tài nào gỡ ra để chấm”. Chúng tôi xúm lại gỡ như đó là bánh tráng nhúng nước, ôi thôi tác phẩm nào cũng như tranh lập thể.

KỶ NIỆM NHÓ ĐỜI

Hè năm đó chúng tôi kéo xuống nhà Hà Thủy ở Bình Phú chơi, tối bọn con gái ngủ ở nhà trên còn nhóm bạn nam ngủ phía nhà dưới với Ba của Hà Thủy. Khuya bọn tôi kéo xuống bếp đánh hội đồng bạn Dũng (là đứa hay chọc phá đám con gái tụi tôi)

- “Hội chiều tao thấy Thành Dũng nằm ngoài – khi tao ra dấu là tụi mình nhào vô đánh nhé”

Cả đám mon men xuống bếp và ném cho kẻ nằm ngoài một trận. Bỗng có tiếng la lớn:

- “Đừng, đừng”

Đèn được bật lên và chúng tôi ríu rít xin lỗi

- Sao hồi sớm tụi cháu thấy bác nằm phía trong mà

- Bác lớn tuổi rồi, hay đi tiêu nên bác đổi ra ngoài.

Tên tên ten

TNA - K8

Nhớ

*Tôi trở lại trường xưa
Không gặp mùa phượng nở
Những kỷ niệm ùa về
Lòng như trang giấy mờ*

*Nhớ Thầy Cô, trường lớp
Nhớ bạn bè thân quen
Nhớ một ánh mắt hiền
Giờ đã xa, xa lắm*

*Chiều nay mưa rơi rơi
Chiếc lá bàng bay vội
Chạnh lòng trong mưa bụi
Cố nhân ơi cố nhân.*

THUẬT HOÀI - K8

Năm học đầu tiên tôi đến trường

Một ngày đầu năm học 1966 - 1967 tôi nhận bàn giao việc điều hành trường Trung Học Thủ Đức từ Thầy Ngô Thúc Cơ.

Lúc bấy giờ trường hoạt động tại 3 địa điểm: một tại trường Nữ Tiểu học, một tại trường Nam Tiểu học và một tại dãy phòng học Dân sinh trong Làng Đại học Thủ Đức. Văn phòng trường tạm đặt tại điểm Nữ Tiểu học. Nhân viên văn phòng gồm thầy Phạm Văn Quý phụ trách hành chánh và thầy Huỳnh Văn Thành được phân công làm Giám Thị.

Cả ba anh em chúng tôi đều ở xa. Thanh và tôi ở Gò Vấp còn Quý ở Hóc Môn. Buổi trưa chúng tôi ra quán cơm ngoài chợ Thủ Đức dùng bữa rồi trở về văn phòng nghỉ ngơi.

Có phần thiêu tiện nghi nhưng anh em vẫn cảm thấy thoải mái. Quý và Thanh, gốc là Giáo viên Tiểu học, nhập ngũ một thời gian rồi được biệt phái về trường. Tinh thần làm việc rất tốt.

Về phần tôi thì hoàn cảnh mới thuận lợi hơn nhiều. Được rời trường Trung học Mỏ Cày, Bến Tre sau hai năm học (1964 - 1966) về nhiệm sở mới là một niềm Vui lớn đối với tôi. (Xin mở ngoặt ở đây để bày tỏ lòng biết ơn đối với GS L.C.T. đã giúp tôi trong việc này)

Thường thì bạn Quý trực văn phòng, tôi và Thanh đi đến hai điểm còn lại để nắm tình hình Dạy,

Học và Sinh hoạt ở các điểm đó. Thanh hầu như đi vòng ngoài suốt tuần còn tôi đôi khi phải ở lại văn phòng để giải quyết một số việc. Trong tuần có vài lần hội ý vào cuối buổi sáng. Theo báo cáo của Thanh thì không có việc giáo sư bỏ lớp. Trường hợp đến lớp chậm do trễ xe đò hoặc xe máy bị hỏng lâu lâu có xảy ra nên không kể. Về chuyện học sinh “cúp cua” đi chơi thỉnh thoảng cũng có nhưng không đến mức phải áp dụng biện pháp mạnh. Nhận xét chung, tôi cảm thấy an tâm khi điều hành một ngôi trường trong đó từ thầy cô cho đến học sinh đều có gắng chu toàn nhiệm vụ của mình.

Trong tôi vẫn còn hiện rõ hình ảnh các đồng nghiệp như thầy Huân, thầy Quốc, thầy Dũng, thầy Đức... các cô như cô Ngọc Dung, cô Ngọc Khanh, cô Loan, cô Minh Tâm... Có thể nói các đồng nghiệp hợp tác chặt chẽ với tôi trong việc dạy các em, dạy kiến thức và rèn nhân cách. Giờ đây nhớ lại tôi thật lòng biết ơn và cảm ơn các đồng nghiệp khả ái của mình.

Học sinh Trung Học Thủ Đức năm đó (1966 - 1967) sinh hoạt có nề nếp mặc dù phải chịu hoàn cảnh cùng một trường mà học ở ba nơi khác nhau. Trong cuộc họp Hội đồng Sư Phạm tôi không nghe thầy cô than phiền về sự chuyên cần và hạnh kiểm của các em. Vẫn còn vài hiện tượng ở nam sinh như bỏ áo sơ mi ra ngoài, mang dép... khi vào trường. Tuy nhiên khi được nhắc nhở các em chấm dứt ngay.

Tóm lại năm học đầu tiên đến với trường Trung Học Thủ Đức để lại trong tôi một ấn tượng tốt đẹp. Từ đó tôi có thêm động lực để: “sống hết mình” với trường...

Tháng 11/2018
HỒ VĂN TRAI

Người đặt tên em là Thái Bình Dương,
Vì phải vượt ngàn hiểm nguy giông tố,
Người tìm được em, êm đềm sóng vỗ,
Làn nước trong xanh, gió nhẹ dập dèn ...
Đưa tàu vượt muôn dặm ghềnh xa tít!
Đàn cá lượn, đưa vui cùng sóng biếc,
Mang cho người bao nhiệt huyết tràn dâng!
Sóng đưa người đến tận những đát lành...
Ven theo biển hàng vạn người vui sống,
Bao sắc dân ám êm cùng với biển,
Em yêu kiều tên gọi Thái Bình Dương!
Như lòng Mẹ bao la miên viễn
Ôm nỗi sâu cho hàng vạn đứa con,
Bầu trời xanh hàn in bóng trăng tròn,
Theo sóng biển, dấu hòn dâng lấp lánh!
Giờ mặt biển, lại tràn đầy chiến trận...
Lại dập xayah, vạn vũ khí giết người,
Bao chất thải đổ ngay vào lòng biển
Khiến bao loài chét túc tưởi, oan khiên!
Để biển đau, người lại bị tương tàn,
Cho nước mắt tuôn tràn thành sóng biển...
Biển dậy sóng nhưng mắt quyên sinh sóng!
Biển không hồn tên gọi biển là chi?
Thái Bình Dương hay Biển Chết thiêng linh?
Xin hãy trả tên Thái Bình cho biển!

HƯỚNG NAM

Thái Bình Dương

Đi tìm Hạnh phúc

Tập di cảo của Bùi Giáng
nhan đề “Thơ vô tận vui”,
trang đầu tập thơ có mấy câu:

“Trước khi tôi chết
Cho gởi chút đá vàng
Của trăm năm buồn tủi ...”

Lạ nhỉ? Lòng buồn đến trăm
năm mà thơ thì vui vô tận!?
Thật ra cũng không khó hiểu.
Đó chính là do mâu thuẫn nội
tại của con người, có điều chưa
diễn đạt được thành thơ. Nói lầy
Kiều: “Bè ngoài cười nụ, bè
trong khóc thầm” để mô tả tất cả
mọi trường hợp trong cõi nhân
sinh ở đời này.

Comme la médaille a son
revers, thực thể tương phản của
thi sĩ họ Bùi cũng chỉ là một
dạng trong phạm trù triết lý:

“To be or not to be” mà thôi.
Phân tích cặn kẽ cũng không
bao giờ rõ nghĩa, chỉ tố thêm
nhức đầu, chi bằng nói như
Nguyễn Tuân “Đời vui quá
không sao buồn được” cho mấy
thằng già theo đó mà cười khà
khà để tiêu khiển cho qua năm
cùng tháng tận của đời mình.

Ở xứ Mỹ này hiếm thấy
người ta mở miệng cười. (Nhân
thế hẵn phùng khai khẩu
tiếu...). Người Mỹ sau những
trận đánh ác liệt với người da
đỏ, rồi lập quốc chọn con chim
Ó mỏ quặp làm quốc uy thì làm
sao dân Mỹ có thể cười được.
Cái nước Mỹ này được xem
nhiều tiền lăm của, nhưng cũng
là nơi mà phải làm việc tất bật,

mãi mê đi tìm hạnh phúc mà suốt đời chỉ thấy ở cuối đường hầm mơ ước (Ở Việt Nam hiện nay cũng thế - mức độ bon chen càng ngày càng thêm ác liệt). Thế nên có nhiều người muốn lên núi để tìm một cuộc sống thanh thản như thuở xưa - sáng sớm say sưa nhìn một tia nắng đẹp như nhấp một chén trà thơm, ban trưa nghỉ một chút an lành như tới miền lạc thú, buổi tối sống hòa với đêm đèn như nghe lời hát ngọt ngào của tạo vật...

Alain Watts trong *Become What You Are* thì hình ảnh một người có tiền nhưng vẫn nghèo là vì không cảm thấy thoái mái với người chung quanh. Xã hội Mỹ càng ngày càng giàu có, nhưng niềm vui trong cuộc sống mỗi ngày một nghèo thêm... Minh là người xa lạ với chính mình (Albert Camus) và tha nhân là địa ngục (J.P. Sartre). Đúng y như vậy, không triết lý chút nào hết. Kinh Cự Uớc có viết: “Cho mọi sinh hoạt dưới vòm trời này, mọi thứ đều có cái mùa, cái thời của nó: Thời để sinh ra và Thời để chết. Thời để tròng và Thời để nhỏ, Thời để giết và Thời để chữa

lành. Thời để khóc và Thời để cười. Thời quẳng đá đi và Thời nhặt đá về...”. Cái gì cũng có chu kỳ của nó, thuận mệnh trời và thuận lòng người thì mới an bình được. Kinh Dịch là cái chìa khóa của bí mật trời mệnh. Ai biết được nó thì sẽ hiểu được mệnh trời. Bậc hiền triết như Khổng Phu Tử trước khi qua đời cũng phải than rằng, không còn sống được lâu hơn để học hỏi bí ẩn trong Kinh Dịch.

Thời gian thì trôi quá nhanh, mỗi ngày nào đây còn khoẻ như voi, nhưng nay thì không còn sức để than vãn nữa. Sức khoẻ sụp xuống nhanh chóng y hệt như chiếc xe hơi cũ, tưởng rằng xe tuy cũ nhưng vẫn chạy rất tốt, nhưng khi nó bắt đầu trở chứng thì chỉ còn có cách là bán cho lạt son. Từ Aristote đến Einstein đều cho thời gian chỉ là ảo giác. Nhưng ảo giác sao được khi nhìn lại thằng con, mới hôm nào còn bế trên tay, lúc bước lên phi cơ qua Mỹ nó khóc nhuè nhuệ mà nay thì nó nói tiếng Mỹ như gió, cao lớn gấp đôi tía nó, trông nó cứ tưởng là Mỹ chánh hiệu con nai. Ôi thời gian, ta không đuổi theo kịp người, hãy chậm lại chờ ta.

Thơ Trường Xưa

O! temps suspends ton vol!

Và đời sống cũng thế, không có một giây phút tĩnh lặng để thư giãn, để cho tâm hồn và thân xác được nghỉ ngơi. Trong ta chỉ còn lại những bận rộn mưu sinh quẩn quật suốt ngày tháng. Cuộc sống này giống như Sisyphus bị Zeus trừng phạt lăn hòn đá từ dưới biển lên núi và khi lên tới đỉnh hòn đá lại lăn xuống và hắn phải chạy xuống đầy lên. Và cứ thế không ngừng nghỉ, vĩnh viễn và mãi mãi... Nếu không có một suy nghĩ nào về giá trị của cuộc đời này, về hạnh phúc của hiện tại thì chắc không ai chịu nổi cái bần ách chung thân này.

Trở về xứ Mỹ. Trong cái xã hội với nền văn minh kỹ thuật tân tiến này càng làm cho người ta bận rộn, bất an. Nỗi lo sợ bệnh tật do mấy lời khuyên cáo của bác sĩ, đi thử nghiệm hết gan đến phổi, hết tim đến phèo... Rồi các hãng bảo hiểm gửi cho mình không biết bao nhiêu là cái bill càng đọc như đi vào một khu rừng chưa khai phá... Trong thời đại công nghiệp hiện nay, người nào cũng ngôn ngang công việc,

việc mình, việc nhà, việc công sở, việc ngoài đường, việc thật, việc chơi, việc của lão trương tiên bứu... nhiều việc ngôn ngang quá nên người ta sinh ra trù trừ, nhiều khi phải để nó ra ngoài trí nhớ. Trong cuộc sống hàng ngày số lượng công việc mới nhiều hơn số việc mà ta thanh toán được. Đến mức có người còn phải nói: “Hồi ở VN sao mà khoẻ thế?”. Cuối cùng người ta phải lo nhiều quá và trở thành stressfull, depressed... nên trở thành lười và có một trùng hợp lạ kỳ vô cùng giống nhau giữa VN và Mỹ đó là căn bệnh thư thả, tà tà. Có việc mà không làm ngay, làm việc mà không có năng suất thi trong thời buổi cạnh tranh ngày nay từ làng cho đến xã rồi lên đến thành phố, cạnh tranh ngay từ trong lớp học cho đến kiếm việc làm, việc lập gia đình (không tranh thủ chiếm người đẹp trước là thằng khác nhảy vô cuỗm ngay)... cứ tà tà nằm dài trước TV xem phim bộ Đại Hàn hay dán minh trước internet xem chuyện sex thì còn làm nên cơm cháo gì được nữa.

Chuyện ở Mỹ là thế... Càng ngày người ta càng lo nhiều hơn

nên càng lười nhiều hơn rồi càng mập nhiều hơn và càng bị stress nhiều hơn và chết vì bị stroke nhiều hơn. Có nhiều ông bạn già của tôi tuy già nhưng trái tim vẫn còn rung động trước cảnh đẹp thiên nhiên, da thịt còn cảm giác được hơi ấm của đôi vòng tay người khác phái dù người đó nhỏ hơn mình rất nhiều... Dans la grâce, le corps apparait comme un psychique en situation... L'acte gracieux, en tant qu'il révèle le corps... lui fournit à chaque instant sa justification d'exister.

(J. P. Sartre).

Đây là sách lược của các lão.

"Thưa em tóc đã hai màu

Cái răng cũng rụng làm đau nụ cười

Nhin quanh tuổi quá bảy mươi

Se se râu bạc cọng đời lung lay

Đưa bàn tay nắm bàn tay

Thấy đâu chỉ số còn dài cuộc chơi?"

Sống trăm năm? Chuyện nhỏ.

Sách kỷ lục Guinness đã hải tên một lố tên những cụ sống trên trăm nhưng Guinness lô đăng chưa chịu tìm tới VN để

gặp nhiều cụ sống trên trăm tuổi. Cụ Giản Chi thọ 102 tuổi.

Thuở nhỏ đã làm thơ:

Gió đông mơ dáng hoa đào
Trà Phương Bối đậm nhớ
Sao Trên Rừng

Buổi từ tuần làm thơ:
Dòng đời khôn đổi làm sông rượu

Bừng giấc quan hà lại muồn say.

Buổi cửu tuần làm thơ:
Cuộc sống đã dành khinh gió bụi

Lòng người ai chẳng có quê hương.

Nhưng già mà còn chung thủy với vợ con thì cũng hiềm. Trong một dịp nào đó tôi có nghe lóm được câu chuyện của hai người vợ chồng già:

Lão Ông nói:

- Nếu Ông chết trước thì bà sẽ làm gì?

Bà đáp không suy nghĩ:

- Thì em sẽ tìm thuê chung một ngôi nhà với vài quả phụ hoặc phụ nữ độc thân khác cho khuây khỏa nỗi buồn.

Rồi bà hỏi lại Ông:

- Lỡ Em chết trước Anh thì sao?

- Anh cũng sẽ làm như thế.

Đã đã hết gân!

Thơ Trường Xưa

Già rồi mới thấy thầm thía mấy chữ "vạn pháp giai không". Được thua gì nơi cõi tạm này. Sự chết ư? Vâng ai cũng tham sống sợ chết. Đó là truyện Thần Quy trong sách Nam Hoa Kinh. Trang Tử câu trên sông Bộc. Sở Vương sai hai quan đại phu đem lễ vật mời Ông ta ra làm quan. Trang Tử cầm càn câu không nhúc nhích cũng không thèm nhìn lại, nói: "Tôi nghe vua Sở có con thần quy chết đã 3.000 năm. Vua Sở quý nó và cất trên miếu đường. Con quy ấy, chịu chết để lưu lại cái xương của mình cho người ta quý trọng, hay lại chịu thà sống mà kéo lê cái đuôi mình trong bùn?" Hai vị đại phu nói: "Thà sống mà kéo lê cái đuôi trong bùn còn hơn". Trang Tử nói: "Thôi, về đi. Ta đây cũng chịu kéo lê cái đuôi của mình trong bùn..."

Cái chết chỉ tồn tại trong ký ức của con người, dù là được thờ phụng trong miếu đường cũng không còn là sống. Nhưng phải sống như thế nào cho phải lẽ. Như Saddam Hussein trước khi chết dõng dạc tuyên bố: "Ta là một chiến sĩ và ta không sợ gì cho ta cả. Ta là một bạo chúa,

vâng! Nhưng ta là một kẻ ác cần thiết. Cứ nhìn những gì đang xảy ra sau khi ra đi! Sau ta là Hồng Thủy. Các ngươi hãy nhớ kỹ điều này cho lần tới: Hãy cần cho bạo chúa sống lâu".

Vâng The King is dead ! Long live the King! Có điều Saddam Hussein cũng dở, sao không bắt chước Hạng Võ giữa dòng Ô giang, tự cắt lây đầu, hai tay dâng cho tên đình trưởng chèo thuyền?

Sự tiến bộ kỹ thuật đem lại nhiều tiện nghi cho đời sống, nhưng ngược lại hạnh phúc của con người không vì thế mà tăng thêm, mà trái lại càng đem nhiều khó khăn và đau khổ cho con người. Theo cách suy nghĩ thông thường thì có cơ sở vật chất (tiền bạc, nhà cửa, danh vọng...) và tình cảm của những người xung quanh (cha mẹ, con cái, bạn bè...) là sự hạnh phúc. Nhưng nếu nhìn kỹ hơn thì người và vật mà mình mong muốn cũng chính là nguyên nhân của sự đau khổ. Những người giàu có và nổi tiếng như: Mike Tyson, O. J. Simpson rồi cũng vào tù. Quyền thế tột đỉnh như Saddam Hussein thì rồi cũng lên giá treo cổ.

Cuối con đường hạnh phúc là sự đau khổ. Phải chăng chúng ta đi tìm hạnh phúc mà không hiểu hạnh phúc là gì. Hạnh phúc không phải là điểm đến mà chính là cuộc hành trình đi đến đó. Nay lúc hạnh phúc nằm trong tay mà vẫn đi tìm. Đối với Tây Phương, khi đi tìm hạnh phúc là tạo ra thật nhiều hoan cảnh để vui và thoái mái (của cải vật chất, xe hơi, ti vi, tủ lạnh... du lịch, rong chơi, ca hát...) Người Á Đông tạo cái vui bằng cách gói ghém, che phủ nỗi buồn, tiếng khóc...

Ngày bà cụ tôi mất (mà mình biết trước sẽ đến ngày này), một Ông sư nói với tôi là bà cụ đi về. Đi về cõi xa noi đó không có đau khổ và buồn. Ôi, chuyện này tôi biết từ lâu rồi... Mình phải nhìn sự chết như là đưa một người ra ga xe lửa. Đầu ga này mất một người thì ở đầu ga kia đón nhận thêm một người. Không biết có đúng vậy không? Nhưng cứ tin như vậy đi để có cái nhìn tích cực về cái chết, có mắt mát gì đâu mà không tin.

Hành trình của chúng ta là

hành trình trong một giai đoạn. Trong một vở kịch vai trò phải đóng theo câu chuyện chứ không có câu chuyện phải theo người đóng kịch. Vở kịch dài đóng dài, vở kịch ngắn đóng ngắn. Người đóng kịch phải cố gắng đóng trọn vai trò của mình. Những gì có trong tầm tay của mình thì cứ hưởng lấy chứ đừng kiêu hãnh coi là quan trọng.

Không hiểu sao tôi lại bỗng thích triết lý cuộc đời. Thôi thì dầu có triết lý ba xu đi nữa cũng xin đừng chúc nhau theo kiểu formula nữa (An khang - Thịnh vượng - Hạnh Phúc...) mà chỉ mong chúng ta mùa nào cũng vui. Mùa xuân thì vui tươi mát mẻ, mùa hạ thì nồng ám chóp chang, mùa thu mây bay heo hút, mùa đông tuyêt trắng mơn man... Mùa nào cũng thú. Không cần tiền, không cần danh vọng, không can dự vào những chuyện nằm ngoài tầm tay thì chúng ta đã có hạnh phúc rồi đó!

LÊ TÂN TÀI

Cùng chung học tập thuở xa xăm
Tổng kết nhận quà thưởng chỉ châm
Văn nghệ diễn trình ngày mahn khoá
Son Tinh Chị sáng tơ trăng rằm
Thuỷ Tinh tranh tài chính Hồng Nhung
Càng Huệ oai phong dáng Vua Hùng
Kim Yến tuyệt vời vai công chúa
ngân nga góp giọng “quây” Trước Trọng
Lưu niệm đệ ngũ đám lao nhao
Vô tình em trước Chị đứng sau
Uyển Dung cô giáo luôn xinh xắn
Bạn học hân hoan nhích gân vào
Thầy Cô ơn trọng nhắc nhở nhau
Hợp mặt đồng vui nghĩa tình trao
Chị em thân thiện vai vịnh nhẹ
Ánh ghi bao bận mặt hồng hào
Tháng rồi bàn luận góp ý tranh
Bảo ban bênh vực chẳng còn Khanh
Xót xa con cháu đau xe đụng
Nai vàng không đến lỗi cam đành
Mười sáu tháng tới sinh nhật Khanh
Chim chóc lúu lo chắc bót thanh
Hoa khoe màu sắc hương kém thắm
Không còn lời chúc gửi đến Khanh
Nén nhang nhẹ khói nhớ Thuận Khanh
Mỹ miều dung mạo dáng tao thanh
Ngọt ngào âm lượng thôi đồng vọng
Siêu thoát ngao du cõi trời xanh.

Nhớ Thuận Khanh

Tình bạn

Sáng nay, tôi ngồi một mình, chỗ tựi mình thường ngồi ăn sáng, nhìn ra khoảng không trước mặt. Sân đông người mà tôi thấy trông trái quá! Tôi nghẹn giọng và nhớ bạn vô cùng. Hôm nay đã là 14 ngày tôi và bạn xa nhau. Bận rộn thì thôi nhưng cứ chiều đến, ngồi một mình tôi cứ nhìn thấy bóng bạn. Từ xa, bạn đã vẫy tôi cười. Tôi nhớ từng cái ngoắt tay thân thiết. Chỉ cần nhìn thấy nụ cười của bạn là tôi thấy ấm áp lắm!

Tui mình chơi với nhau bao lâu rồi. Tôi gắn bó với bạn hơn từ lúc mình chung hoàn cảnh: Cô độc - Một mình bương chải nuôi con. Lúc bắt đầu cô độc, tôi nói nhiều lắm với bạn. Đến khi thấy bạn nhìn tôi, tôi có hỏi:

- Tôi nói hoài như vậy, bà có thấy chán không? Bạn lắc đầu

hiền hậu:

- Không, bà cứ nói. Cứ xem tôi là cái giò rác của bà. Tui mình nắm chặt tay nhau, cùng thấu hiểu thế nào là tình bạn.

Tui mình cứ thế, dựa vào nhau để chia sẻ vui buồn cùng nuôi con khôn lớn. Thời gian cứ trôi. Tình bạn mình ngày càng sâu đậm, cùng nắm tay nhau đi khắp nemo đường đời.

Tôi lo sợ khi bạn báo là qua Tết phải chạy thận. Rồi lại vui mừng khi bạn nói chỉ cần uống thuốc và chích thuốc đặc trị, không cần phải đi chạy thận nữa.

Tôi tự trách mình đã quá vô tư với bệnh tinh của bạn vì tôi thấy mọi người vẫn chạy thận, vẫn khỏe, đâu có sao.

Bệnh của bạn dồn dập đến. Bạn tôi ôm yếu chống đỡ không

Thơ Trường Xưa

nỗi mà sao tôi vẫn vô tinh, vẫn nghĩ là bạn sẽ hết bệnh, sẽ khỏe trở lại. Bạn vẫn sẽ ở lại với chúng tôi cho dù không đi lại được.

Đến khi được Mỹ Khương cảnh báo: “Tui mình thế nào cũng sẽ mất đi người bạn này. Chỉ không biết là lâu hay mau thôi!” Lúc ấy tôi mới thảng thốt: “Thật sao!” Tôi vội vã cầu mong: “Bạn ơi, đừng đi!”. Những lần như thế bạn mắng yêu tôi: “Sao rên hoài vậy!”. Cả hai người mắt nhìn nhau như thấu hiểu lòng nhau.

Những ngày cuối cùng, khóa 4 và tất cả bạn đồng môn ai cũng chìm trong nỗi đau buồn. Thương bạn quá! Điện thoại của tôi reo bất kể ngày đêm, kể cả các bạn nước ngoài, đều thương, đều khóc khi nhìn thấy bạn ngày mỗi héo hon. Vậy mà sao tôi vẫn hy vọng bạn sẽ hết bệnh, vẫn sẽ ở lại với chúng tôi.

Chiều cuối cùng, tôi với Tuyết Mai lên thăm. Đến phiên tôi lòng đau thắt lại. Bạn nhìn

tôi, bàn tay dưới tấm drap ra dấu. Tôi hiểu ý, nắm lấy tay bạn. Hai đứa cùng nắm tay nhau, cùng khóc. Cái nắm tay của phút giây ly biệt. Suốt cuộc đời còn lại, tôi không thể nào quên!

Bạn ơi! Bạn đã ra đi. Hãy thanh thản mà đi vì bạn đã sống một cuộc đời đáng sống. Chúng tôi vẫn nhớ bạn, một người bạn hiền dẽ mến. Riêng tôi, vẫn luôn nhớ bạn. Bạn ơi!

Hôm nay là 49 ngày, chúng tôi đến thắp hương cho bạn. Về nhà buồn lắm. Vậy là hết một kiếp người hay sao!

Tôi thầm thì nói với các em tôi: “Hôm nay là 49 ngày của chị Khanh”. Bảy, em tôi nói: “Mau quá! Tôi nghiệp chị. Mỗi khi đứng trên lầu nhìn sang nhà chị, em cũng thấy nhớ chị ấy quá!”.

Vậy đó! Khanh ơi! Đâu phải mình tôi mà cả gia đình tôi đều thương mến bạn - chỉ vì bạn là bạn thân yêu của chị chúng.

Ngày 15 tháng 7 năm 2018
NGUYỄN THỊ KIM DUNG - K4

Tưởng niệm

Tôi trình diện Cải Tạo vào tháng 6 năm 1975 tại Sài Gòn, sau đó đưa lên Căn Cứ Trảng Lớn ở Tây Ninh. Nơi đây, tình cờ tôi ở cùng Trại với Nguyễn Văn Tuấn nhưng khác đội. Không biết có ai đó chỉ Tuấn và nói với tôi: “thằng đó cũng là dân Trung học Thủ Đức như mày”, chỉ vậy thôi, tôi với Tuấn lấy mắt ngó qua ngó lại, nhưng chưa hề nói với nhau một lời nào.

Tại tôi ở Trảng Lớn được một năm, thì bắt đầu có cuộc chuyển trại. Có một số Sĩ quan được lọc lựa ra để chuyển đi trại khác, trong đó có tôi và Tuấn. Bạn bè ở lại xúm đến chia sẻ lo âu với tôi, bởi vì theo anh em suy đoán, chuyến đi này lành ít dữ nhiều.

Mấy thằng bạn thân xúm vào giúp tôi chuyện này chuyện nọ, có thằng nấu cho tôi gô chè bằng cơm nguội nấu với đường tán, có thằng tặng tôi một ít quà, lại còn cẩn dặn: “để C. đi đường ăn chơi mà nhớ đến mình”. Có đứa san sẻ cho tôi ít đường ít muối. Tôi mang mấy lọ thuốc kiết lị mà vừa rồi người nhà gửi cho, chia đều cho bạn bè. Trong cơn hoạn nạn, mới biết được

Thơ Trường Xưa

lòng người sâu cạn.

Tới giờ tập họp điểm danh lên xe, mấy đứa bạn dẫn tôi lại giới thiệu với Tuấn, dù gì cũng là dân Thủ Đức, đi cùng với nhau cho có bạn. Lúc đó tôi thấy Tuấn khóc sướt mướt khi chia tay với bạn của hắn. A! Tên này cũng là người tình cảm quá đi chừ. Tôi với Tuấn lại được đi chung xe với nhau, đi một quãng khá xa thì trời xụp tối. Tôi thấy xe không chạy vào rừng mà cứ bon bon trên đường nhựa nên trong lòng cũng đờ lo. Tôi lấy đồ ăn chơi của bạn bè cho, mang ra rủ Tuấn cùng ăn cho vui. Cả hai nói chuyện thầm thì, té ra lúc đó tôi mới biết Tuấn cùng học Trung Học Thủ Đức với tôi. Tuấn học dưới tôi hai lớp, tôi học Khóa 2, còn Tuấn Khóa 4.

Đoàn xe đưa chúng tôi về Trại An Dưỡng Biên Hòa. Trại này được xây dựng từ Chế độ Miền Nam, để tiếp rước các tù binh Quân đội Cộng Hòa, được thả ra từ phía bên kia. Trong trại có mấy chục căn nhà, mỗi căn chứa khoảng 50 người, tôi với Tuấn ở cùng một nhà với nhau. Sau đó tôi được đưa ra làm việc trong đội rau xanh, còn Tuấn

tình nguyện vào đội cưa xé. Hoàn cảnh lúc đó rất cơ cực, chúng tôi đói lảm, mỗi bữa chỉ khoảng lùng 2 chén cơm ăn với mắm ruốt pha lõng bõng. Tôi trong đội trồng rau, cày cuốc cực khổ, nhưng không thấm gì so với Tuấn trong đội cưa xé, lao lực rất nhiều. Tuấn lại ăn rất khỏe, lúc đó tôi nghĩ thầm, ở tù mà ăn khỏe như Tuấn thì thật là tai hại... Nhất nhật tại tù, thiên thu tại ngoại...

Cán bộ trại giam cứ vài tháng, họ lại tổ chức “xào bài” một lần, có nghĩa là họ chuyên đổi xào xáo tù nhân với nhau. Họ không muốn tù nhân ở chung với nhau lâu dài, để dễ mưu đồ chuyện này chuyện nọ. Sau vài lần xào bài như vậy, tôi và Tuấn đành phải xa lìa nhau, đường ai nấy đi, thánh giá khổ nạn mỗi người tự xác lây. Thời gian đó cực khổ không sao kể xiết, chúng tôi phải khai hoang một khoảng đất lớn cạnh phi trường Biên Hòa để trồng lúa nước.

Đến đúng một năm thì Trại An Dưỡng giải tán, họ lại lùa chúng tôi qua Trại Suối Máu cũng ở gần đó. Trại Suối Máu trước kia là trại giam tù binh

Cộng sản. Nay thời thế thay đổi, lúc trước phe chúng tôi là giám thị trại giam, họ là tù binh CS. Bây giờ ngược lại, chúng tôi là tù Cải tạo còn họ là người quản lý trại giam. Chuyện thời thế, thế thời phải thế... Qua Suối Máu, tôi ở trại 1 còn Tuân ở trại 3, khi đi lao động, chúng tôi gặp mặt nhau loáng thoáng, thăm hỏi vài ba câu, rồi đường ai nấy đi.

Trại Suối Máu ngày xưa chỉ để giam tù binh, chứ không làm gì hết, cho nên trại không có đất đai canh tác như những trại khác. Chúng tôi chỉ làm những việc linh tinh vớ vẩn, có khi cán bộ họ dẫn chúng tôi đi lao động lặt vặt ở bên ngoài. Trại nằm sát con đường từ Biên Hòa chạy ra Ngã ba Tam Hiệp, khi chúng tôi kéo nhau dăm ba đứa đi trên đường, có vệ binh mang súng đi kè kè phía sau. Trên đường đi, chúng tôi thấy rất nhiều xe lam chở khách chạy qua, và chúng tôi đã gặp phải một cảnh ngộ rất khác thường. Chuyện như thế này, có một đôi khi, những bà con ngồi trên xe lam, khi gặp chúng tôi ăn vận rách rưới đi trên đường, họ biết ngay là tù cải tạo, họ đã nghiêm chỉnh làm

dầu thánh giá, rồi móc lấy tiền hay quà bánh rải xuống đường cho chúng tôi nhặt. Tôi nghiệp, người dân đã thương chúng tôi, buồn quá chúng tôi căm cúi đi thẳng không nhặt bất cứ món gì.

Tôi còn nhớ có một bữa, gặp một cụ già tướng mạo quắt thước, đi trên đường ngược chiều với đám chúng tôi. Cụ đứng lại, ngắm nhìn từng đứa tại tôi đi qua, rồi bỗng dung cụ nói: "Mày ông Sĩ quan Ngụy này, ông nào mặt mày cũng đẹp trai sáng láng, vậy mà thua trận mờ kỳ đời!". Chúng tôi nghe cụ nói mà dở khóc dở cười, quả là kỳ đời thật.

Hôm nào không phải đi lao động bên ngoài thì mỗi ngày chúng tôi phải ăn vận đàng hoàng, ngồi hai hàng dài đối mặt nhau trong nhà, rồi một người mang sách chánh trị ra đọc cho cả nhà nghe, có sự giám sát của cán bộ trại giam.

Chúng tôi ăn khoai mì xắt lát, bắp đá, và bo bo. Gia đình thăm nuôi 2 tháng một lần, lúc đó bên ngoài cũng khó khăn nên chẳng có gì mang cho chúng tôi. Đói lảm, đói khủng khiếp, đêm đêm tôi thường hay nằm mơ thấy mình được ăn uống

Thơ Trường Xưa

linh đình, khi tỉnh dậy thấy mình sao hèn quá.

Sau này khi đọc Đêm Giữa Ban Ngày của Vũ Thư Hiên, tôi mới biết mỗi tù nhân thuộc diện Tập trung cải tạo, phải chịu một án phạt là 3 năm. Cho nên khi gần đến 3 năm sẽ xét duyệt cho thả về. Nếu không được xét tha về, sẽ chịu thêm một án phạt 3 năm nữa, và cù thế. Đến năm 1978, đợt xét thả đầu tiên cho tù cải tạo, dành cho những người có chức vụ làng xoàng hoặc không thuộc loại ác ôn, trong đó có Nguyễn Văn Tuấn, mà lại không có tôi.

Tôi còn nhớ ngày hôm đó, sau khi các Trại đọc danh sách tù nhân được thả về, Trại Suối Máu tung bừng như ngày hội, như thể ánh sáng đã le lói cuối đường hầm. Mọi người bàn tán xôn xao, nhất là những người có tên trong danh sách được cho về vui mừng sao kê xiết. Có người nhảy cẳng lên hò reo tớ mờ, có người nắm tay nhau mừng vui khóc vừa cười. Tự do nó giống như sức khỏe, khi đã mất đi rồi thì người ta mới biết quý trọng nó vô cùng.

Nhưng lúc đó đâu có ai ngờ rằng trong cái may săn có cái

rủi. Những người bạn tù được thả về đầu năm 1978, chưa đủ kỳ hạn tiêu chuẩn 3 năm để được định cư tại Hoa Kỳ theo Chương trình HO, nên đã bị dứt khoát từ chối dù chỉ thiêu 1 ngày. Đúng là câu chuyện Tái ống Thất mã, dành cho tôi chứ không phải cho Tuấn.

Nguyễn Văn Tuấn được tha về, còn tôi ngồi gõ lịch thêm gần 3 năm nữa, có nghĩa là tôi phải nhận thêm một án phạt 3 năm, rồi mới được xét cho thả về.

Tôi về, hồn xiêu phách tán, "...Ta về một bóng trên đường lớn - Thơ chẳng ai đề vạt áo phai - Song bỗng nghe đau mềm phế phủ - Mười năm đá cũng ngậm ngùi thay..." (thơ Tô Thùy Yên).

Tôi về được vài hôm thì chạy lên Tam Hà tìm Tuấn. Gặp lại tôi, Tuấn mừng lắm, kéo nhau vào quán cà phê. Tuấn nói về được 3 năm chẳng làm được gì vẫn còn sống dựa vào gia đình. Tôi thấy Tuấn ăn vận có vẻ bảnh bao, bèn hỏi Tuấn: "Mày có dư quần áo không? Cho tao mượn vài bộ, tao chỉ còn độc nhất một bộ dính trên người!". Tuấn nghe xong bèn cười lớn: "Mày

thấy tao mặc cái áo đẹp này, mày tưởng tao bảnh lấm hả? Cái áo này của con em tao bán ngoài chợ trời. Tao mượn bận đi chơi tối chiều, rồi cởi ra trả lại cho nó bán". Đây là mẩu đối thoại có thật, nó đã ám trong tôi suốt mấy chục năm trời. Sau này khi đã sinh sống trên đất Mỹ nhiều năm, mỗi khi cả nhà gom góp quần áo cũ gửi cho Hội Từ thiện, tôi lại nhớ đến câu chuyện này giữa tôi và Tuấn, bây giờ kể lại cứ tưởng như đùa.

Sau đó tôi loay hoay kiếm sống với những công việc trời ơi đất hỡi, bởi vì với lý lịch Sĩ quan học cải tạo không có cơ quan nào dám nhận tôi vào làm việc. Mãi đến 2 năm sau, người nhà có gắng xin xỏ cho tôi một chân công nhân bốc xếp tại một Nhà Máy Bột Giặt. Đây là một công việc nhọc nhằn đến kinh khủng mà tôi chưa hề trải qua lần nào, tôi phải làm để kiếm sống, vì không còn con đường nào khác. Thưa đó, công việc bốc xếp làm bằng thủ công chứ không được hỗ trợ bằng máy móc như bây giờ. Có nghĩa là người thợ bốc xếp phải oằn vai vác các bao hàng, hết bao này

đến bao khác liên tục từ sáng tới chiều. Tôi đã làm công việc bốc xếp, không phải một thời gian ngắn mà kéo dài cho đến 5 năm, mới chuyển qua công việc khác.

Đời lính tác chiến gian khổ sao kẽ xiết, mà sự thành bại không do người lính cầm súng, mà do những nguyên do từ xa thăm tận trời xanh. Rồi đến đời tù vừa đói khổ vừa nhục nhã. Rồi đến đời thợ bốc xếp mồ hôi chảy thành dòng, dòng chảy của định mệnh. Có hôm vừa vác hàng tôi vừa úa nước mắt, tôi tự thương thân mình khốn khổ khốn nạn.

Đạo đó tôi vẫn thường liên lạc với Tuấn, tôi có rủ rê Tuấn vào làm cùng nhà máy với tôi, nhưng Tuấn từ chối, để chọn nghề chạy xe thô, cái nghề này kiêm ra đồng tiền cũng mướt mồ hôi. Hầu như tất cả cái đám tù cải tạo chúng tôi, sau khi được ra khỏi tù, đều phải sinh sống bằng những nghề "đổ mồ hôi sôi máu mắt" như thế, có người đập xích lô, có người bán thuốc lá via hè, có người chạy chợ trời, có người lên rừng đốn củi...

Đến một lúc nào đó cả hai

đứa, đều lập gia đình. Tôi lấy vợ làm chung nhà máy, còn Tuấn lấy vợ người Bình Định, là em gái của anh rể Tuấn. Vợ Tuấn là một người tàn tảo, bán rau tại chợ Tam Hà. Tuấn chạy xe thô một thời gian thì bị tai nạn, sức khỏe sụt giảm nên Tuấn bỏ nghề luộn, ở nhà phụ vợ buôn bán, nhiều nhặn gì cho cam.

Đến năm 1989, có chương trình HO dành cho những người tù cải tạo từ 3 năm trở lên. Tôi nằm tù 6 năm nên dư sức qua cầu HO, còn Tuấn thì không, vì Tuấn không đủ 3 năm. Người ta nói, "sông có khúc, người có lúc", cái đoạn "người có lúc" không bao giờ đúng cho Tuấn, và mãi mãi. Tuấn không bao giờ khá lên được, họa chặng chỉ đói khi "nhỉnh" lên một tí rồi thô.

Đến năm 1993, gia đình tôi được đi Mỹ định cư. Ngày cuối cùng, Tuấn chạy vào thăm tôi, cả hai thằng kéo nhau ra quán cà phê. Tuấn lấy từ túi áo ra một tấm hình để tặng tôi. Trong tấm hình đó, Tuấn với mặt mày buồn rầu đứng chụp chung với vợ con của Tuấn. Ở mặt sau tấm ảnh Tuấn ghi rằng: "Tặng Chân tấm hình của gia đình tao, để đôi khi mày nhớ về một thằng

bạn bất hạnh của mày". Tôi nhận tấm hình mà trong lòng buồn ngẩn ngơ, tôi nhớ đến những ngày cùng khốn với Tuấn, tôi nhớ đến những tình nghĩa sâu đậm giữa hai chúng tôi, tôi nhớ đoạn đời khổ ai đã gắn kết số phận chúng tôi lại với nhau.

Sau khi gia đình tôi định cư ở Mỹ, cứ vài năm tôi lại về thăm nhà một lần. Lần nào tôi cũng chạy lên Tam Hà thăm Tuấn, rồi tôi dám dút cho Tuấn một ít tiền. Lúc đó mắt Tuấn sáng lên thật tội nghiệp. Tuấn nói, kinh tế gia đình do một tay vợ Tuấn gánh vác, hắn chỉ làm việc vớ vẩn để phụ vợ mà thôi. Không biết xoay sở thế nào, vợ chồng Tuấn cũng cát được căn nhà khang trang đê ở.

Mấy năm sau này, Tuấn có cho tôi biết, có đứa con gái theo chồng định cư ở Mỹ, và đang tiến hành thủ tục bảo lãnh cho vợ chồng Tuấn. Nghe tin bạn được như vậy, cũng thấy mừng cho Tuấn, nhưng số phận bất hạnh cứ bám theo Tuấn. Đến ngày lên đường đi Mỹ thì Tuấn đã bệnh xơ phổi do hút thuốc nhiều, cho nên Tuấn phải ở lại để chữa bệnh.

Tháng 12 năm 2017, vợ chồng tôi về VN lo đám tang cho mẹ tôi. Tuấn có vào thăm viếng gia đình tôi. Lúc đó, tôi kinh ngạc khi thấy mặt Tuấn to bành ra 2 bên má, Tuấn bảo là do uống thuốc nhiều quá mà sinh ra có sự này, nay bệnh trạng đã khỏi, đang chờ làm thủ tục đi Mỹ. Lại mừng cho bạn ta.

Tưởng bạn sắp sửa thoát kiếp khổ nạn, nhưng “đời không như là mơ”, sự bất hạnh lại không tha cho Tuấn. Bạn tôi bị tai nạn xe cộ, đã qua đời một cách tức tưởi. Mỗi người có một số phần, “ngũ thập tri thiên mệnh”, khi 50 tuổi người ta đã biết số trời dành cho mình, không tin cũng phải tin. Bạn tôi, định mạng đã an bài cho một cuộc đời bất hạnh.

Trong lễ tang của mẹ tôi, còn có một người bạn Khóa 4 đến viếng nữa, đó là Đặng Thuận Khanh, bạn học cùng lớp với Tuấn. Thuận Khanh cũng đã qua đời cùng khoảng thời gian với Tuấn, sau nhiều năm chống chọi với bạo bệnh. Hồi đi học, tôi không biết Tuấn nhưng có biết Thuận Khanh, vì bạn là một trong những người đẹp của trường, dáng người Khanh cao

ráo thanh mảnh nên dễ nổi bật giữa đám đông. Thuận Khanh còn nổi bật khi kết hợp với Hầu Văn Liên, là một trong những cặp đôi hiếm hoi kết thành vợ chồng của Trường THTĐ.

Vĩnh biệt Đặng Thuận Khanh. Vĩnh biệt Nguyễn Văn Tuấn. Vĩnh biệt 2 người bạn Khóa 4 rất dễ thương của tôi. Vĩnh biệt, một trang đời đã khép lại.

NGÔ ĐỊNH CHÂU - K2

Xuân đợi

*Đã mấy mùa hoa, mấy độ xuân
Mai kia chớm nở biết bao lần
Ta ngồi lặng lẽ ngoài song lạnh
Đêm mã tùng con lá rụng vàng.*

*Thăm thăm ngàn trùng, đêm vắng sâu
Bòi hồi khắc khoải suốt canh thâu
Ta chờ một ánh đèn le lói
Bóng tối vây quan phủ mịt mù.*

*Không một tiếng gà vọng cõi xa
Vắng, không tiếng chó sủa trăng tà
Đâu hồn quyên gọi ngàn năm trước?
Bên trời lặng lẽ một mình ta.*

*Tiếng pháo giao thừa chợt nổ vang
Mộng xuân vụt tỉnh, giấc mơ tàn
Nghe hồn xưa gọi ngàn xưa dậy
Ai sắt son mà ngóng đợi xuân?*

LÊ HỮU HIỀN

Quê hương ơi, xuân có về bên đó
Mắt ai có đợi, nhớ người xa
Mai có vàng đón về trước ngõ
Ai đi xa có nhớ quê nhà?

Nhớ xuân nào, mẹ ngồi bên bếp lửa
Đốt than hồng, đợi chín bánh chưng xanh
Đón giao thừa nghe rộn ràng pháo nổ
Thấy xuân xanh nẩy lộc biếc trên cành.

Nhớ xuân sang, mẹ đi chùa hái lộc
Đốt hương trầm dâng lể Phật đầu xuân
Có cô bé cũng thi thảm khán vái
Má ửng hồng, thắm màu mơi diễm trang.
Nhớ xuân xưa, con lạy từ giã mẹ
Nước mắt nào tát cạn nỗi chia ly
Bàn tay mẹ sao ấm tình mẫu tử
Lời mẹ còn vắng vắng bước con đi.

Nay xuân về, mẹ giờ còn đâu nữa
Năm đất vàng lạnh ngắt một màu nhang
Xuân cũng nhạt trên vàng phai ngọn cỏ
Cho thiên thu đau buốt, mắt lệ tràn.

Mà xuân này, ta vẫn còn lưu lạc
Trời một phương thương nhớ một phương trời
Cánh nhạn kia có về thăm quê cũ
Gởi cho người một nỗi nhớ không nguôi.

Quê hương ơi, xuân có về bên đó
Một biển trời là biển nhớ mênh mông
Sầu viễn xúi, mắt vuông mờ bóng lè
Quê hương ơi, thương nhớ ngập lòng.

Xuân có về bên đó

LÊ HỮU HIỀN

Hoài niêm một thời

Vào một ngày trời thu hanh nắng, còn sót vài chiếc lá mỏng manh trên cành sồi đỏ úa, tâm trạng mình vừa mừng vừa lo khi nhận lời mời trên Facebook của chị bạn khóa 8 Trung Học Thủ Đức:

“Mời chị, mời em viết cho đặc san của trường nhân dịp Xuân 2019, về chủ đề Nhớ trường hay viết về mùa Xuân,... hoặc gì cũng được”. Thú thật, khi đọc tin nhắn của chị, vừa cười thầm trong bụng vì lập lò hai ý tưởng chót lóe lên trong lòng, vừa vui vì đây là cơ hội và cũng là dịp đầu tiên được ngoáy bút nói lên tâm tình của chính mình sau hơn 40 năm mài ghé nhà trường, rồi nỗi lo lắng vì thật lòng mà nói mình không có duyên viết văn có lẽ từ bẩm sinh thì phải. Còn nhớ, lúc còn học

sinh dù cấp nào đi nữa các bài văn của mình đều hết sức cố gắng để không nhận hai con zero là mừng lắm rồi, vậy mà bây giờ sau mấy mươi năm kỷ niệm ấy tràn về mà không hiểu sao mình vẫn mạnh dạn nhận công việc mà nỗi lo đau đầu, không biết có góp chút hơi hám gì đó vào vườn xuân hay không, nơi có nhiều cao thủ viết rất hay. Thôi cứ cầm bút mọi việc hãy để cho tự nhiên quyết định.

Bảy năm trời trong ngôi trường thân yêu, từ Trung Học Thủ Đức, rồi đến Trung Học Hoàng Đạo và cuối cùng là Trung Học Nguyễn Hữu Huân với bao kỷ niệm của tuổi học trò. Dòng thời gian lặng lẽ trôi, tuổi hồn nhiên cũng qua đi không bao giờ trở lại. Mình nhớ da diết tháng ngày qua, nhớ bạn

bè, lớp học, mái trường, nhớ những lời giáo huấn ân cần của Thầy Cô,... Rồi hình ảnh một thời cùng chia sẻ với nhau mọi thứ, những giây phút hồi hộp khi chờ xướng tên mình lên trả bài, những giờ nghỉ giữa các tiết trống thường khao bài nhau bên các thảm cỏ dọc con đường sỏi đỏ thân thương, những buổi sinh hoạt tập thể, hát với nhau các bài hát cộng đồng, được dịp nắm tay nhau múa những điệu múa thật dễ thương, hay cùng quết mồ hôi nhẽ nhại, ăn chung cây kem đậu xanh vừa bùi vừa béo ngậy, hoặc chui đầu bên nhau với các bài báo tường, há hức tập văn nghệ cuối năm mừng xuân của trường,...

Và càng không thể quên màu đồng phục trắng tinh khôi,

thanh khiết, sáng cả sân trường vào những buổi thứ hai chào cờ. Màu trắng tinh khiết ghi dấu trong đầu của từng trò nhỏ thơ ngây, chỉ biết lanh hội những điều quý báu mà Thầy Cô ban tặng, những hình phạt khắt khe, những lời giáo huấn ôn tồn,... cũng chỉ để chất chứa vào những mái đầu non trẻ nhiều kiến thức tốt đẹp, làm hành trang cho những chú chim bé bồng này cất cánh mạnh mẽ vào tương lai, ước vọng canh cánh trong lòng của Thầy Cô lúc nào cũng luôn hâm nóng bầu nhiệt huyết của lớp trẻ, khiến chúng ta khi hoài niệm về ký ức một thời đều nguồng mộ và biết ơn vô vàn tất cả các Thầy Cô đã công hiến và hi sinh rất nhiều cho thế hệ của chúng ta.

Và rồi cái ngày định mệnh rẽ lối chúng ta cũng đến, khi hân hoan cầm mảnh bằng tốt nghiệp phổ thông Trung học, nửa mừng, nửa hoang mang trước ngưỡng cửa tương lai. Bạn bè rời chia xa, mỗi người mỗi hướng, ít có đứa có cùng chí hướng và sở thích ngành học, còn có thể cùng nhau bước tiếp những năm tháng đại học, có đứa vì hoàn cảnh đưa đẩy bôn

Thơ Trường Xưa

ba đứa nghè muru sinh, có đứa vào bộ đội, có đứa cùng gia đình xa xôi,... Và mỗi người mỗi ngã, bước đường đời đánh dấu cho họ những nấc thang danh vọng khác nhau.

Rồi cũng đến lúc về chiều, mỗi người họ lại có được những phút giây rảnh rỗi, tĩnh lặng một mình để nhớ về nhau, và kỷ niệm cũ lầm lũi thôi thúc họ lòng dặn lòng phải tìm hướng để trở về với nhau. Minh nghĩ, cuộc đời không đơn giản chút nào, thăm thoát đó mà nhìn lại những mái đầu đã trắng hơn cả màu đồng phục năm xưa!... Có

đứa giờ thành thoi hưởng tuổi già, có đứa hiện vẫn còn buon chải nơi phương trời vô định, có đứa không may đã về với miền cát bụi!!!... Hãy làm những gì có thể để chúng ta gần lại nhau hơn, cũng giống như định luật miên viễn, tuần hoàn của vũ trụ. Giọt nước biển bốc hơi, thành mây, rồi thành mưa rơi xuống, thành suối, chảy ra sông và cuối cùng hòa vào biển cả mênh mông. Hãy gặp lại nhau nhé các bạn, những tinh nghịch, vụng dại, ngây ngô,... một thời có dịp hòa quyện với nhau. Tha thiết mong vô cùng!!!!..

LÊ VÕ HOA DUNG - K9

Bóng chiều thu

Sài Gòn, rất khó để nhận ra mùa Thu nhung anh vẫn bắt gặp ở đâu đó sắc vàng của Thu và chợt bâng khuâng với một chút hương hoa cúc.

Cơn mưa vội vã đi về phía xa xa cho lòng rộn lên một chút nắng. Buổi chiều còn đó với những vết xe hối hả đi qua, có lẽ không ai cảm nhận được khoảnh khắc giao mùa vì Thu chỉ thoảng qua với chút mưa và chút nắng cùng với một chút óng ả của những nụ non xanh trên những tàng cây.

Anh đang nghĩ về mùa Thu và anh đang nghĩ về em. Sẽ có một sớm mai em thức dậy đứng co ro trong tấm áo mỏng khoác vội, mờ to đôi mắt trong veo trước khoảng sân phủ đầy những cánh hoa giấy tim tím uớt đầm sương đêm, lúc ấy em có thảng thốt như Chế Lan Viên:

*“Chao oi! Thu đã tới rồi sao?
Thu trước vừa qua mới độ nào!
Mới độ nào đây, hoa rạn vỡ,
Nắng hồng choàng áp dây bàng cao”.*

...
Em đừng bao giờ nghe bài hát nói về mùa Thu của Phú Quang, vì mùa thu của ông buồn lắm:

*“Em ru gì? Lời ru cho ta, một đời đam mê, một đời giông tố.
Em ru gì cho ta, qua bao ngày phôi pha.....
Câu hát ngân lên bỗng tắt nhoè chùng.
Thôi đừng hát ru! Thôi đừng day dứt.”*

Lá trút rơi nhiều đâu phải bởi mùa thu”.

...
Buồn quá phải không em, hay những câu thơ đầy say mê, day dứt của Nguyễn Đình Thi:

*“Người ra đi đâu không ngoảnh lại
Sau lưng thèm nắng lá rơi đây...”*

Xuân Quỳnh thì gặp gỡ mùa thu với cảm xúc rất thơ:

*“Chợt làn gió heo may
Thổi về xao động cả:
Lối đi quen bỗng lạ
Có lật theo chiều mây
Đêm về sương ướt má...”*

Nhưng anh thích nhìn mùa thu với cách nhìn của Dương Thu:

*“Mùa thu vui vẫn vui
Rừng thông vi vút
Như hát nên lời
Rừng thông nói với em
Hạt mưa nói với em
Mùa thu nói với em
Về nụ cười của anh”*

Mùa Thu cho anh rất dễ chịu khi có những hạt mưa xanh. Anh nhớ có lần trên đồi thông khi đôi chân em bước lên thảm cỏ xanh mát vẫn còn đọng lại những hạt mưa, có lẽ em còn nhớ cái thoáng lạnh của cao nguyên?

Người ta vẫn nghĩ mùa Thu mang đến nhiều nỗi buồn khi nhìn những chiếc lá vàng ngập lối hay khi nghe xào xạc gió heo may, cùng với sương Thu khiến cho người cảm thấy cô đơn và mông lung niềm nhớ. Anh lại thích nhìn mùa thu với niềm hy vọng cho dù đó chỉ là hy vọng rất mong manh

Anh không thể nói hết về mùa Thu mà khi suy nghĩ về thu thì quá ngắn. Thôi thì chỉ cần một chút nắng, một chút mưa hay một cơn gió mong manh cũng đủ cho anh thấy mùa Thu rất đẹp.

Thuở tôi mười hai tuổi, vào lớp bảy với mái tóc đuôi gà bắt đầu dày và đen bóng, bước chân biết điệu đàng. Nhưng tánh tôi vẫn trẻ con lắm. Vẫn cười đùa với đám em như chơi cò cò, nhảy dây, bắt bướm, bắt chuồn chuồn đậu nơi hàng rào chè tàu. Tôi vẫn săn quẩn trên đầu gối để nhảy cao thấp, chơi đánh đũa... và reo inh ỏi khi ba đi làm về. Bé cu em đưa vào tay ba dành cho ba sự âu yếm con cái nhưng thực lòng ba giữ em cho con đi chơi. Ba yêu cả hai con, thương con nhỏ, chiều con lớn. Bằng này tuổi ở nhà con người ta

được ăn mặc đẹp ra dáng con gái còn ở nhà mình cứ chơi với đám nhóc thành ra lúc nào cũng chỉ là con bé con ham chơi. Ba nói:

- Chơi một lát rồi về tắm em.
- Dạ.
- Hai chân dài mà bà ngoại vẫn hay gọi là con sếu vươn nhảy căng. Con nhẹ răng cười:
  - Sếu là sao ngoại!
  - Ôm nhom ốm nhách, hai chân dài khoẳng. Biết không?
  - Ngoại, con đẹp nhất lớp đó ngoại.
  - Đẹp như con... khỉ!
  - Con ôm vai ngoại cười và chạy đi chơi.

Thơ Trương Xưa

Thế mà năm ấy tôi có người để ý đến tôi. Không biết anh chàng này có khùng không khi để ý cái con nhóc không biết mình lớn là gì. Đi học mặc áo dài mà đi bước nào bước nấy thước rưỡi, tóc cột túm một mó phía sau. Tay ôm cặp màu nâu, chân đi đôi dép chỉ cao một phân, tự mình cũng biết mình cao. Gặp bạn bè cái miệng không thua ai. Ăn to nói lớn. Vâng, cái tuổi mới bắt làm người lớn là thế. Không biết anh thương tôi vì lẽ gì. Tôi xấu và ngô nghê đù đường. Vâng tôi học buổi chiều. Trưa nào cũng phải đi qua doanh trại nơi anh đóng quân với bước đi dài vì nhà không khép kín chỉ đi bộ và sợ trễ giờ vào lớp. Tôi không biết anh đang đứng bên kia đường ngắm nhìn tôi. Ôi! Tôi mà biết thì ngượng ngùng biết bao nhiêu. Vì không biết nên tôi đi thật tự nhiên. Thi thoảng tôi cũng gặp những ánh mắt là lạ nhìn tôi nhưng tôi quay đi. Người ta lớn mà mình bé tí xíu. Chiều tôi về có anh chàng đi theo sau. Phải đi theo sau thôi, vì hôm nào tôi cũng có ít nhất một người bạn vừa đi vừa nói

chuyện cho mau đến nhà. Có bạn cho cái nắng chiều mau đi ngủ. Có hôm tôi đi một mình anh tiến ngang tôi, tôi ôm cặp chạy một mạch về đến nhà. Không biết anh có theo tôi không nhưng tôi cảm đầu chạy. Đến cổng ngoại hỏi:

- Chuyện gì vậy?
- Dạ, không có gì.
- Ngoại mở cổng nhìn trên dưới. Không có ai, ngoại nói:
  - Con gái phải đi đứng từ tốn, dịu dàng. Sao lại chạy như ma đuổi
  - Con đi mà. Hơi nhanh vì con khát nước.

Chạy u vào nhà uống nước. Thế là xong hết theo nha. Quăng cặp xuống ghế và thay áo. Xong được một trận. Tôi chạy ra ban công nhìn xuống đường thấy một người con trai đang ngơ ngác tìm kiếm. Tôi nấp và lặng lẽ xuống nhà dưới. Tắm xong tôi ghé mắt nhìn qua cánh cửa vẫn thấy anh chàng đứng xó ró dưới đất. Tôi lặng im đứng nhắm mắt dựa đầu vào tường. Hai tay nắm chặt. Không biết làm sao. Lần đầu tiên trái tim tôi xốn sang. Không biết ngỏ cùng ai. Hình như anh đứng

dựa vào vách tường nhà đối diện. Tôi im lặng. Tôi hơi khó ngủ tối hôm ấy. Anh, một người cao cao, dáng hơi gầy nhưng hình như oai phong khi mặc bộ đồng phục nghiêm nghị. Tôi sợ không biết người ta sẽ nói gì với mình và mọi chuyện bắt đầu từ đâu. Tôi lo sợ, ôm chặt đứa em nằm bên. Một con bé học lớp bảy, chưa hề đọc sách, tiểu thuyết nói về yêu đương. Ngày chưa có mạng, báo chí hạn chế. Con bé ngô. Mẹ vẫn cho nó là con nít, làm sao nói chuyện yêu đương với nó. Ở trường thời ấy không có chương trình dạy “tập yêu”. Thé là tôi bí rị.

Buổi sáng, tôi ở nhà. Khi em thức tôi bồng em, chơi với em. Khi em ngủ tôi may quần áo vì nhà may quần áo bỏ mối ở chợ. Xong việc tôi học bài và ăn cơm rồi đi học. Thé là có vai áo xanh xanh lấp ló trước cổng nhà. Ngoại thấy vai áo ngoại thương nhưng ngoại thương cháu ngoại nhiều hơn. Con bé mới mười hai tuổi. Bé nhỏ chưa biết yêu. Đang đi học với cái nhìn trước mắt ngây thơ. Sao lại đến với nó ngay lúc nó còn bé lám. Thương cháu. Bà thương cháu vô vàn.

Băng mọi cách bà bảo vệ cháu vì lòng thương cháu không hề có ý cấm cản gì cháu cả. Tuổi còn trẻ, nhiều dịp tốt sẽ đến với con.

Thế bà không nói không rằng bà chỉ mở cổng ra nhìn. Một lát sau vẫn thấy còn đứng đó, bà đóng cửa, mười phút sau bà lại mở cửa. Vẫn còn đó bà nhìn chằm chằm... Và tự động phải đi không hồi quay lại. Ngày hôm sau bà vẫn mở cửa rồi đóng cửa. Anh tới nhưng không đứng lâu. Con bé ở trong nhà. Hồi hộp nhưng không dám ra. Trưa đi học. Chiều về bà ẵm cháu ra ngồi ba đón về. Không biết anh đứng đâu đó. Tôi liếc nhìn quanh nhưng không thấy dáng anh. Theo ngoại về nhà mà lòng xốn xang.

Anh đã yêu em bao ngày nắng
Anh đã yêu em bao ngày mưa
Yêu em bên đời lặng lẽ

Nhạc Trịnh Công Sơn

Tôi nhẹ để cắp vào đúng nơi quy định và lên ban công. Thấy dáng anh dưới đường. Tôi không để anh thấy. Tôi lui vào nhà. Đứng im. Tim tôi đau. Tôi muốn nói: “Anh đừng đến để tôi còn học. Ít năm nữa tôi xong tú

Thơ Trường Xưa

tài anh hãy đến”.

*Những sáng mênh mông anh
ngồi nhớ*

Yêu em trái tim thật thà.

Có lẽ cả tháng anh đến để đứng mong một lời ngỏ, nhìn cái dáng con nít của tôi cho đỡ nhớ, hay muốn ánh mắt tôi rộng mở... Có lần ngoại không đón, anh chặn tôi ngay lối vào nhà. Tôi ngược nhìn anh. Rồi chiếc nón lá giúp tôi tránh cái e thận của con gái lần đầu gặp trai. Tôi bước nhanh về nhà. Lên gác hai tay tôi ôm ngực. Sao lại thế. Có biết tôi luống cuống đến thế nào không, có biết tim tôi đập nhanh đến thế nào không? Lần đầu tiên tôi đối diện với người yêu tôi. Chắc là mặt tôi đỏ, tai đỏ và miệng tôi lắp bắp không biết nói gì?

*Yêu đầy mùa nắng, mùa mưa
Yêu trong nỗi vui đợi chờ*

Đâu ngờ tình như lá úa

Khiến anh chia lìa từng giấc mơ.

Ngày hôm sau, hôm sau nữa tôi không gặp anh. Tôi trở về cuộc sống bình an. Tôi quên mất tôi có người yêu tôi. Chân tôi lại nhảy căng trong sân. Tôi lại vui đùa với đàn em nhỏ. Tôi cười và la hét không ai có thể

hơn tôi. Thi thoảng, một điều gì nhơ nhớ khi giấc ngủ bắt đầu. Ý nghĩ đến chỉ trong một phút rồi tôi chìm vào giấc ngủ ngon lành.

Đó là vào những năm 1970, khi chiến tranh nổ lớn giữa hai bên. Đôi khi có đám tang người chết trận vào nhà thờ. Tôi đứng ngắn nghe tiếng chuông báo tử. Lòng buồn. Không biết anh giờ ở đâu. Thân thể lành lặn, còn sống hay đã ra đi. Tôi thấy mình ác. Quá ác, không để người ta nhìn một lần. Không có một nụ cười để người ta nhớ. Tôi không biết mình nhớ hay quên. Tôi không biết mình nghĩ gì.

Vài tháng qua đi, vai áo xanh ấy lại trở về. Tôi khụng lại khi bóng dáng anh đang đi lại trước cửa nhà. Chờ anh quay lưng tôi chạy vào nhà. Lên ban công thấy vai áo xanh dựa vào tường nhà đối diện nhìn vào nhà. Tôi núp và đi thay áo trong lòng bối rối. Ngồi dí ngón tay xoay xoay trên sàn gác. Em tôi, bước lên nói bi bô những chuyện trong trường... Ngày hôm sau không thấy anh trở lại. Anh cứ biến mất và trở lại không thời hạn nhất định. Con tim tôi dần quen

và tôi có người yêu thầm lặng. Trong suốt sáu năm ấy ngày nào khi đi học về tôi cũng ra ban công nhìn xuống đường. Cứ vài ngày, có khi hàng tháng tháng trời vai áo xanh cứ lấp ló trước cửa nhà và có khi anh biến đi vài tháng. Lâu dần khi tôi thấy vai áo xanh tim tôi vui như tết, muốn nói với mọi người một điều gì vui và những ngày không thấy anh lòng tôi nhớ điều gì đó không hiểu. Có phải tôi đã biết yêu? Rồi mùa thi cũng đến. Vâng thi tú tài.

Thời gian qua đi, khi tôi học hết lớp mười hai, và thi đậu tú tài. Rồi bước lên đại học. Tôi cắm đầu vào trang sách. Thời gian chiến tranh gần kết thúc, Tôi mặc quần áo đẹp và đi học. Bài vở căng như dây đàn và chiến tranh càng ác liệt.

Chiến tranh kết thúc. Không biết anh về đâu? Còn toàn vẹn? Những xác chết, cảnh tan hoang nơi anh đóng quân. Tôi vẫn ở căn nhà cũ và tiếp tục đi học. Anh có biết tôi đang đi học không? Anh thương nhớ tôi đến mức nào sao không ngỏ. Sau này hàng chục năm đi qua, trên trang báo của cựu học sinh tôi

biết các chị hơn tôi hai, ba lớp đã gặp gỡ các anh trên quán Con Gà Quay một cách thi vị, rồi tình tan. Nhưng được một lần nhìn mặt nhau, một lần nói cười bên nhau. Mối tình đầu và kỷ niệm đầu làm sao quên. Có chị đã chờ anh đi học tập và có một gia đình trọn vẹn âm cúng. Còn tôi, khi anh đến tôi quá nhỏ chưa biết yêu là gì, đừng nói yêu vì chưa một lần được đối diện để hình dung anh ra sao. Anh yêu tôi qua dáng, anh thương tôi qua nước da xinh ngày mới lớn. Chỉ là phơn phớt nhìn qua. Thế mà cả tháng trời sáng tối anh gác cổng nhà tôi. Anh mang mối tình cảm lặng trong tim suốt sáu năm trời. Như anh nhường tôi cho sự học, cho tương lai của tôi. Thi thoảng thấy bóng anh nơi cổng nhà. Nhìn thấy bóng dáng tôi anh ra về. Sáu năm yêu như yêu gió, yêu nắng. Tình yêu như mật ngọt, thơm như vị hoa ngọc lan trên cành, anh đợi tôi.

*Anh đã yêu em trong mùa gió
Khi lá cây khô bay đầy ngõ
Yêu em không cần với vã
Anh đã yêu em như trẻ thơ
Đâu biết đôi khi có lìa xa*

Thơ Trường Xưa

Yêu trong nỗi đau tình cờ.

Cuộc đời không dừng lại. Tôi tốt nghiệp đại học và hoa xinh gặp bướm đa tình. Tôi lập gia đình và ly dị sau đó hai năm. Trái tim tôi như vỡ. Tôi chăm chỉ là người nhân viên nhà nước bình an. Không gì phải buồn và nuối tiếc khi thời gian qua nhanh.

Hơn ba mươi năm qua nhanh như cái chớp mắt. Khi tóc tôi bạc, dáng không còn thanh như ngày còn nhỏ, Tôi lặng lẽ đi về trong nỗi nhớ mơ màng. Lâu lắm vai áo xanh không đến. Thi thoảng tôi nhìn nơi anh hay đứng tìm bóng dáng tôi.

*Làm sao ru được tình voi
À ôi nỗi đau này người
Tình yêu vô tội
Để lại cho ai
Buồn như giọt máu
Lặng lẽ nơi này.*

Tôi lặng lẽ nghe thời gian qua đi như nắng như gió qua vai tôi. Tôi không mơ gì về anh. Giác mơ này không còn. Hãy ngủ yên trong cơn mộng mị trần gian này. Sáng tôi đi qua nơi anh đứng, Chiều về tôi cũng qua chỗ ấy. Bước chân tôi hơi khụng lại trên ban công nhìn

xuống lối đi nhỏ của ngày xưa.

Trời cao đất rộng

Một mình tôi đi

Một mình tôi đi

Đời như vô tận

Một mình tôi về

Một mình tôi về với tôi.

Một sáng tôi đi làm. Mở khóa tôi làm rót khóa. Nhặt khóa tôi ngược thấy có ánh mắt lạ nhìn tôi. Bước ra khỏi cổng tôi thẳng thắn nhìn vào người đàn ông mặc áo caro màu trê trung nhưng dáng người là người có tuổi. Là anh. Anh vội quay mặt đi. Tôi cũng quay mặt khóa cửa và đi làm. Sao không nói. Thôi, nhớ thì ghé thăm, ai có phận người đó rồi. Không ai chờ ai, không ai làm phiền ai. Anh nhìn dáng ngày xưa pha chút tuổi đã lớn. Đời là thế anh ạ. Nếu có kiếp sau ta là bạn thân không như máy bay trong đời này. Tuổi thanh xuân qua đi anh còn nhớ, tôi xót xa nhớ tuổi trẻ, nhớ tình yêu man mác không một lần đổi diện cùng nhau...

KIM DUNG - K6

Nhạc Trịnh Công Sơn trong bài *Lặng lẽ nơi này*.

Hỡi thời gian

*Ôi thời gian như mũi tên bay!
Mới ngày nào, thanh nũ thanh niên.
Một giáo sinh, cô giáo tương lai.
Mà nay đã U.70 còn gì.
Bạn bè xa cách đã lâu lắm!
Mới gặp lại đây, nhìn chẳng ra.
Ai cũng già hẵn, tóc bạc nhiều.
Ngồi gần nhau, ôn bao kỷ niêm.
Thời còn thư sinh, nên thơ quá!
Vẽ vời tương lai, mơ mong nhiều.
Như gấm lụa hoa, ôi thật đẹp!
Giờ còn lại gì, chỉ tiếc nuối.
Làm sao quay ngược chuỗi thời gian?
Bởi thế, tranh thủ tạo niềm vui.
Để rồi mãi mãi, xa tát cả...*

HỒ THỊ BẠCH TUYẾT - K3

Bài thơ chúc các bạn nhân ngày Nhà Giáo Việt Nam

*Nhân dịp lễ NHÀ GIÁO VIỆT NAM 2018.
Gửi bó hoa hồng tươi thắm trên face.
Món quà tinh thần nhưng đong đầy ý nghĩa!
Tặng bạn đồng nghiệp nam nữ gần xa.
Riêng tặng Thanh Nga, Ngọc, Huệ, Hoàng Nga, Hương, Thủy, Hiếu
Cùng trọn chung nhà thời sự phạm LONG AN.
Không quên Minh, Khánh, Hồng, Hát, Công Trung, Đức.
Những thầy giáo chung trường, chung khóa.
Đến ngày lễ và mãi mãi về sau.
Sức khỏe tốt, bình an, gia đình hạnh phúc!
Du lịch đó đây, thư giãn cùng bè bạn.
Để sống vui, khỏe, họ bên con cháu.*

*(Ngẫu hứng viết bài thơ tự do tặng các bạn thân thương
cùng học mái trường sp LONG AN. 73/75)*

HỒ THỊ BẠCH TUYẾT - K3

Bạn tôi

Ngày vào học lớp Đệ Thất, tôi chỉ có cô bạn học ở lớp Nhất là Trần Ngọc Vân. Thế nên hai đứa rủ nhau ngồi chung bàn. Ngồi kế bên Vân là cô bạn mới tên Trần Hồng Khoa. Sau bàn tôi là Nguyễn Thị Kim và Lê Thị Huệ. Thế là năm đó tôi đã viết ra bài thơ nhí:

“Yến - Vân - Khoa - Kim - Huệ

Năm đứa ngồi gần kề
Kim tóc dài lê thê
Yến - Vân chấm tóc thê
Khoa - Huệ tóc ngắn ghê!”

Chúng tôi thân nhau lắm, nhưng đến hè năm Đệ Lục chúng tôi phải chia tay nhau. Yến, Kim về lớp Đệ Ngũ P2; Khoa, Vân vào lớp Đệ Ngũ P1, còn nàng Huệ thì đổi về học ở

Lái Thiêu. Nói làm sao hết nỗi buồn ngày lớp thân yêu bị chia đôi để ghép vào Đệ Ngũ P2. Nhưng bù lại, các bạn nam mới của chúng tôi cũng dễ thương và học chăm chỉ. Các bạn nổi trội giỏi giang là Huỳnh Công Danh, Trương Trung Tân, Nguyễn Thiện Chí. Các bạn cao lớn ngồi phía sau là Ngọc Công, Hữu Phước. Các bạn nam thấp nhỏ là Ngọc Ân, Tấn Tài, Minh Cảnh, Đại Toát. Ngoài ra còn có Hữu Thuри, Tuấn Liêm, Hùng, Hòa, Cửu nưa. Bạn nam ngồi trước mặt tôi thường hay dựa vào cạnh bàn. Thế là chúng tôi lấy viết mực chấm vào áo. Böyle giờ anh ấy đã mất và có lẽ anh Châu này cũng đã tha lỗi cho chúng tôi. Qua P2, tôi- Kim- Liên Minh ngồi chung bàn. Thế

Thơ Trường Xưa

nên thân nhau từ đó. Tôi và Kim không biết sao hay giận nhau lắm. Giờ nhớ lại thấy tiếc nuối thời gian bên nhau mà không biết trân quý để bây giờ muốn gặp nhau. Muốn tâm sự cũng không phải dễ dàng. Hai năm Ngũ - Tứ qua rất nhanh. Một lần nữa lớp học lại phân ly vì chia ban.

Vào năm Đệ Tam, lớp chúng tôi có nhiều bạn mới lắm. Yên-Vân-Khoa-Kim lại tái hợp. Lúc này nhóm có thêm các bạn thân thương là Khương, Chinh, Hường. Nhóm hay cười hay nói nhưng rất ngoan hiền, chăm chỉ. Đến bây giờ dù thời gian qua rất lâu, đã gần năm mươi năm nhưng gặp lại nhau vẫn thân thương, vẫn ríu rít như ngày nào.

Qua năm lớp 12, bạn Liên Minh rời ban B sang ban A. Chúng tôi lại được học chung. Các bạn nữ xuất sắc, học giỏi của lớp là Tiết, Thảo, Minh,

Hường... Bạn của tôi ngày ấy, nữ thì nét na, hiền dịu; nam thì đạo mạo, tử tế. Đến giờ gặp lại, các ông bà học sinh ấy vẫn vô cùng dễ thương!

Đó là bạn cùng lớp cùng trường. Tôi còn có một bạn trai rất tâm đầu ý hợp: thích thơ văn và lãng mạn. Anh ấy đi lính Biệt Động. Những bức thư gửi từ Khe Sanh hay Bến cát đều làm tôi cảm động... Tôi không bao giờ quên những dòng thơ chép vội:

Một chiều cuối Giêng qua nhà em

*Thấy giàn thiên lý rủ như rèm
Và bờ hoa giấy tan tác rung
biết em buồn mỗi cuối Giêng.
Hay là:*

*Hoa đã nở bên kia bờ tăm tối
Bỗng hôm nay ta ngó lại đời
minh.*

*Nhưng rồi tôi và anh phải chấp
nhận câu:*

*Nắng chưa gay gắt mà hoa héo
Tình chưa chung đồi đã lỡ
làng...*

Thế rồi, ở bên đời, đã bốn mươi hai năm tôi cùng bạn đời bên nhau, chia sẻ vui buồn, ấm lạnh...

Luc nào tôi cũng yêu quý các bạn của tôi!

LÊ HOÀNG YẾN - K4

Em và cuộc sống

CAO TỈ MUỘI

Gia đình riêng của em
Có má - ba - anh - chị
Có huyết thống tình thâm
Có chung giọt máu đào
Có chia cũng chẳng ly.

Còn trong gia đình Lam
Em lại có Bác Gia
Có nhiều anh, nhiều chị
Có cả đàn em ngoan
ing hướng ánh đạo vàng.

Hàng ngày em đi học
Tích lũy biết bao điều
Hàng tuần em đến chùa
Được trau dồi, huân tập
Em chẳng vướng hơn thua.

Em quen lời cảm ơn
Em thuận câu xin lỗi
Em thực hành tri ân
Với thiên nhiên, nhân loại
Với cuộc sống ân cần.

Gia đình là mái ấm
Nhà trường nơi sẻ chia
Em có thầy, có bạn
Có bao nguồn yêu thương
Hạnh phúc cảng luôn tràn.

Đã có đôi lèn

Đã có đôi lèn tôi tự hỏi
Tình ta ngày ấy có còn không?
Hay giữa cuộc đời trăm vạn nோ
Nhạt phai mấy độ chút hương nồng!

Đã có đôi lèn tôi tự hỏi
Hoa kia nở rộ lúc nao tàn?
Hay giữa vườn ươm muôn sắc thắm
Hoa yêu bền vững mãi trong tâm!

Đã có đôi lèn tôi tự hỏi
Đời Lam có thâm đậm lòng em?
Hay ở tận cùng trong nỗi nhớ
Em mãi còn đây với người thân!

Rồi em vội bỏ cuộc chơi,
Chút ngây thơ cũ rả rời chơi voi
Giờ em vui gượng bên người
Chút hoài niệm cũ biéng lười lãng quên!

LAM THANH

Thuở vu vơ

Thuở áy anh ngu ngo,
 Thuở áy em dại khờ
 Rồi mình tập làm tho
 Thơ làm hoài không gửi
 Mà lòng mai đợi chờ.
 Thời gian cứ lặng lờ
 Đường về vẫn bơ vơ
 Trên lá tình bay bay
 Núi hoài tay vẫn trống.
 Tình chưa đọng đã tan
 Tim dại khờ ngu ngác
 Tim ngu ngơ bàng hoàng
 Mặc thời gian gió cuốn.
 ...
 Rồi đổ cho dại khờ
 Rồi đổ cho ngu ngơ
 Rồi mình lại làm tho...

LƯƠNG HỒNG ĐIỆP - K3
 THÁNG 11 - 2018

Những câu hát ru em thuở bé

Tôi ghi lại đây những câu hát ru em mà ngày xưa xưa tôi đã hát đưa vỗng trông bầy đứa em, bảy đứa thì ít ra tôi cũng hát đưa bốn đứa. Tất cả là từ má tôi. Có những câu quen thuộc, cũng có những câu lạ lẫm. Nếu một mai những câu hát này mai một thì buồn lắm!

Bỏ qua cái điệu àu o... ví dầu... Mà có những câu hát bắt đầu bằng từ ví dầu. (Giọng miền Nam là dí dầu.)

Ví dầu cầu ván đóng đinh,
 Cầu tre lát lèo gấp ghênh khó đi
 Khó đi mẹ dắt con đi,
 Con đi trường học mẹ đi trường đời.
 Ví dầu tình bậu muôn thoi,
 Bậu gieo tiếng dũ cho rồi bậu ra.
 Bậu ra bậu lấy ông câu,
 Bậu câu cá bóng chặt dầu khó tiêu.
 Ví dầu ví dầu ví dầu,
 Ví qua ví lại ví trâu vô chuồng.
 Con rắn không chun nó bò năm rừng bảy rú
 Con gà không vú để chín mười con,
 Phải chi nhan sắc em còn.
 Đặng anh lên xuống chiều lòng mẹ cha.
 Vô rừng bứt một sợi dây,
 Dem về thắt giống cho nàng đi buôn.
 Đi buôn không lối thì lời
 Đi ra cho thấy mặt trời mặt trăng.
 Một mình lo bảy lo ba,
 Lo cau trổ muôn lo già hết duyên.
 Còn duyên kẻ đón người đưa
 Hết duyên đi sớm về trưa một mình.

Còn duyên nón thúng quai thao,
 Hết duyên nón lá lạt dừa cũng xong.
 Gió nam non thổi lòn hang đê,
 Bớ anh học trò muru ké anh đê đâu?
 Muru ké anh đê ở nhà,
 Phải chi em hỏi anh mà đem theo.
 Đèn Sài Gòn ngọt xanh ngọt đỏ,
 Đèn Mỹ Tho ngọt tỏ ngọt lu,
 Anh về ráng học chữ nhu
 Chín trăng em đợi, mười thu em chờ.
 Thôi thôi buông áo em ra,
 Để em đi bán kẽo hoa em tàn.
 Hoa tàn mặc kệ hoa tàn,
 Mấy khi gặp nàng níu áo lại chơi.
 Lên xe nhường chỗ bạn ngồi
 Nhường nơi bạn dựa nhường lời bạn phân.
 Chuối khoe ràng chuối lòng trinh,
 Chuối ở một mình sao chuối có con?
 Ai về chợ Thủ bán hủ bán ve,
 Bán bộ nồi chè bán cối đâm tiêu.
 Uống công anh đào áo thả cá
 Năm bảy năm trường người lạ tới câu.
 Tưởng giếng sâu anh nói sợi dây dài,
 Ai ngò giéng cạn anh tiếc hoài công nối dây.
 May may chút nữa em làm,
 Khoai lang khô xắt lát em tưởng cao lý sâm bên tàu.
 Chiều chiều lại nhớ chiều chiều,
 Nhớ người quân tử khăn điệu vắt vai.
 Chiều chiều qua nói với điệu,
 Cù lao Ông Chưởng thiếu gì cá tôm.
 Chuột kêu chút chít trong rương,
 Anh đi cho khéo đựng giùm mẹ hay.

Thơ Trương Xưa

Mẹ hay mẹ hỏi đi đâu?
 Con đi hốt muối cho mèo ăn cơm.
 Chanh chua thì khé cũng chua,
 Chanh bán có mùa khé bán tư nhiên.
 Giả đò mua khé bán chanh,
 Giả đi đòi nợ thăm anh kẽo buồn.
 Anh về để áo lại đây,
 Để khuya em đắp gió tây lạnh lùng.
 Lạnh lùng lấy mùng em đắp,
 Để áo anh về đi học đường xa.
 Trồng trâu trồng lợn dây tiêu
 Con theo hát bài mẹ liều con hu.
 Má oi con má hư rồi,
 Bông tai cũng bán vàng đôi cũng cầm.
 Má oi con vịt chết chìm
 Thò tay con vót cá lìm kìm nó cắn tay con.
 Má oi đừng đánh con đau,
 Để con bắt ốc hái rau má nhò.
 Trồng trâu thì phải khai mương,
 Làm trai hai vợ sao anh thương không đồng?
 Một mai thiếp có xa chàng,
 Đôi bông thiếp trả con chàng thiếp xin.
 Mẹ ru cái lẽ ở đời,
 Sữa nuôi phản xác, hát nuôi phản hồn.
 -...

Thời buổi bây giờ, quanh nơi ta ở, đi khắp phố phường, đâu trên xóm dưới cũng không nghe tiếng àu o. Như câu hát viết cuối, thì thật là thiệt thòi tội nghiệp cho lứa tuổi nằm vồng, nằm nôi. Bảo sao tâm hồn lứa tuổi mới lớn, lứa tuổi thanh thiếu niên không hép hòi thấp thỏm?! Thị khi là người lớn sẽ là mẫu người như thế nào trong xã hội ngày nay?!

Bạn thân yêu ơi! Bây giờ tôi tôi đang nhớ về bạn một người biết nhau từ ngày còn bé thơ. Khi bạn được vài tháng tuổi thì tôi mới ra đời. Rồi khi tôi biết lật, bạn lẩm chẩm biết đi. Miếng bánh cắn dở bạn nhét vào miệng tôi. Hai bà mẹ cùng cười và nói:

- Em chưa biết ăn. Mai mốt con cho em ăn. Con à.

Thế rồi hai đứa cùng lớn ở hai bên nhà sát nhau. Có chiếc bánh bạn cũng khoe tôi và tôi có kẹo cũng khoe bạn. Có lúc mẹ bạn gởi bạn ở nhà tôi. Lúc đầu bạn tỏ ra thương yêu, nhường nhịn em vô cùng nhưng sau một lúc bạn đánh tôi, kéo tóc tôi và bạn sợ cũng khóc bù lu, bù loa. Mẹ tôi phải dỗ cả hai đứa. Mẹ bạn về mua bánh kẹo cho cả hai đứa. Hai cái nấm lùn chưa biết ăn quà bánh gì nhiều vì cả hai còn quá nhỏ. Mẹ bạn ẵm bạn về nhà và mẹ dặn:

- Thương em nghe con. Em còn nhỏ con phải chiều em. Ngoan mẹ thương nhiều.

Bạn ôm cổ mẹ và hôn lên má mẹ. Và những ngày ở cùng nhau vui chơi và ăn hiếp nhau cũng liên miên. Vì bạn là con trai nên tánh mạnh mẽ nhiều và tôi cũng là con bé hay tranh dành vô cùng. Cả hai bà mẹ càng dạy con khi con còn bé. Thế rồi bạn cũng hiền bớt một chút và hay chê tôi là con bé chậm chạp. Vì khi bạn chạy ầm ầm tôi mới biết bò. Ngày mẹ bạn đi chợ mua sắm đủ thứ nào tôi cũng

có một món đồ dẽ thương: khi là bộ quần áo, khi là đôi guốc màu đỏ đi lót cóc dẽ thương. Mẹ tôi thi thoảng cũng mua tặng bạn đôi sandal, cái quần sooc. Ngày nào cả hai bà mẹ cũng mua quà cho hai đứa nhỏ: cục kẹo, cái bánh nho nhỏ. Có lần mẹ bạn cho tôi vài cái bánh nhưng bạn không bằng lòng. Bạn khóc thiệt to. Mẹ tôi cũng chạy tới. Mẹ lấy bánh của nhà tôi cho bạn. Bạn nín. Hai bà mẹ cười vì chuyện trẻ con. Nhưng sau đó tôi nghe tiếng mẹ bạn bắt bạn úp mặt vào tường vì tội tham lam. Bạn giận tôi mấy ngày. Mẹ tôi cũng hăm tôi không được có những hành động như bạn.

Sau đó là những ngày đầy kỷ niệm đẹp cho hai đứa trẻ chưa đi mẫu giáo nhà ở cạnh nhau. Chúng cùng ăn, cùng chơi và có khi ngủ ở nhà nhau. Hai bà mẹ khi bận vẫn gởi con cho nhau. Không tình thương nào xinh đẹp của hai bà mẹ ở cạnh nhà nhau. Không gì vui bằng tiếng trẻ con chưa nói sõi gọi nhau mỗi sáng, mỗi chiều. Thương lắm hai bàn tay bé con chia cho nhau khi là cái bánh cắn dở, khi chỉ là hạt bắp rang. Không gì chúng đâu đi ăn, để chơi một mình. Những con thú bông cũng được chơi chung và những đôi dép cũng đổi qua đổi lại cho vui.

Những ngày cùng lớn hơn chút nữa. Cùng nhau đi học mẫu giáo (lớp một bây giờ), cùng nhau chơi những trò chơi trẻ con. Tôi bắt bạn chơi cò cò, bạn bắt tôi chơi đánh chỏng. Đánh chỏng lần nào tôi cũng thua và ngãm chỏng u từ chỗ bạn đánh u về lỗ. May thay, lúc ấy có nhà hàng xóm mới dọn về có thằng con trai cỡ bằng tuổi. Thế là bạn bỏ rơi tôi và hai bạn là bạn chí thân. Hai đứa con trai trèo cây hái trái, đá banh mà tôi chỉ đứng nhìn. Bạn đưa cho tôi ít trái cây:

- Về dầm muối ớt đi nhé.

Bạn gọi tôi là nhỏ. Tôi liếc xéo và cũng đi dầm muối cho bạn. Cả 3 đứa chưa biết ăn cay. Cùng xuýt xoa, cùng ho, cùng chảy nước mắt. Cả 3 đứa rất thân. Cả 3 đứa cùng ăn cùng học. Bạn là người mau hiểu, nhanh thuộc bài... Giỏi nhất trong 3 đứa. Mẹ bạn vẫn nói:

- Cháu nó học tạm vậy thôi mà.

Thálm thoát chúng tôi lên lớp năm và cuối năm ấy thấy chiến tranh ngày một ác liệt, ba tôi xin chuyển công tác vào Sài gòn. Khi

đến Sài gòn tôi cũng vừa kịp thi đậu vào lớp Sáu trường công. Thư qua thư lại giữa cha mẹ và gia đình bạn tôi được biết bạn rót trường công và học trường tư. Và chúng tôi mất liên lạc từ đó. Cái thuở chưa có internet, người ta lạc bạn bè, người thân như đánh rót viên kẹo trong túi áo. Mất không biết tìm nhau bằng cách nào trong cái trí óc trẻ con ngu ngơ thời loạn lạc. Ba mẹ tôi và ba mẹ bạn lo ăn mặc cho đàn con trong chiến tranh nơi gạo chau cùi quê cũng không liên lạc chi hết. Khi hoàn hồn thì thư gửi đi lại bay về.

Bạn hơn tôi vài tháng nghĩa là bạn hơn tôi một tuổi. Ngày tôi ung dung đi học trong chốn thị thành bạn là người trai nời chiến tuyến. Hòn tên mũi đạn không chừa một ai. Ngày tôi tốt nghiệp lớp mười hai thì chiến tranh đèn hòi sắp kết thúc. Tôi không quan tâm ai thắng ai thua, tôi tìm người kéo về thành phố có một ai đó quen quen không. Nhưng không, dân cư của cái tỉnh nhỏ nhói trên cao nguyên ấy không đủ sức về Sài Gòn. Tôi lang thang hỏi những người từ ngoài ấy chạy về. Rồi cả tháng trời tôi gặp một gia đình ở tỉnh ấy về. Khu nhà ấy bị cháy và người không biết đi đâu. Thê là hết.

Dần dần tôi đi học đại học và có đi làm trong thời bao cấp. Ngày tháng trôi đi trong tuổi trẻ nhiều vấp váp. Ngày tôi có bạn trai là ngày tôi nhớ bạn nhiều nhất. Vô lý phải không? Tôi vẫn tìm kiếm những người thanh niên trạc tuổi tôi trong cõi đời này. Người cùng tôi trốn ngủ trưa ngồi chum hum dưới gốc mít ăn tái mít vừa chát vừa cay, mặn. Người đã xé cho tôi nửa cáo áo mưa lúc từ trường về nhà dù đúra nào cũng có áo mưa. Có lẽ bạn bắt chước anh chị trong xóm trong cùng chiếc áo mưa, cùng cây dù trong mưa. Tôi cùng bạn chui xuống gầm bàn uống nước mà mẹ bỏ chai nước theo. Những ngày trẻ con không châm dứt trong tôi.

Một chiều mưa gió, tôi đón xe buýt về nhà sau một ngày làm việc. Tôi không để ý đến bất cứ một ai ngoài chiếc xe buýt mang màu xanh lá. Tôi ngồi đợi xe. Tôi nghe như ai để ý đến tôi. Một người đàn ông da đen lăm lăm, quần áo không bảnh bao hình như lao động chân tay. Tôi ngược nhìn. Người ấy cũng nhìn tôi và cười. Xe buýt chờ tôi. Anh gọi:

Thơ Trường Xưa

- Dung phải không?

- À.

- Bạn nè. Ở tỉnh K.

Và anh leo lên xe buýt và xe trờ bánh chạy tới. Mấy mươi năm mong đợi chỉ một câu hỏi, một câu giới thiệu. Anh buơ tay qua khung cửa chào tôi. Tôi ấy, những kỷ niệm xưa lại trở về. Tôi quay quắt nhớ người bạn năm cũ đã qua một thời gian dài: cả một thời tuổi thanh niên không gặp mặt nhau, không tin tức dù nhỏ rất nhỏ. Khi tuổi toan về già lại gặp nhau bắt chuyện như cơn gió thoảng qua. Tôi sợ tôi níu kéo tình bạn ấy bằng những câu mờ trong giấc mơ tôi ngủ riêng. Để giấc mơ được trọn vẹn cho bạn một lần.

CÓ KHI NÀO

Có khi nào trên đường đời tấp nập.

Ta vô tình đã đi lướt qua nhau.

Bước lơ đãng chẳng ngờ đang để mắt.

Một tâm hồn ta đợi đã từ lâu.

Tác giả: Bùi Minh Quốc

Ngày nào tôi cũng đón xe vào tầm giờ ấy nhưng không bao giờ gặp lại. Bạn về khung trời nào mà không có tôi trong ấy. Bạn ích kỷ sống nơi nào đó bình an không hờ bạn. Bạn tiếc chi trễ một chuyến xe mười phút để hỏi tôi có khỏe không? Tiếc chi hỏi tôi biết cuộc sống tôi có ai đó ở một bên không? Tiếc chi một cái nhìn. Tiếc chi không trao nhau cái nắm tay ngày xưa từng nắm... Tôi mất bạn một lần nữa. Trái đất mênh mông quá không tìm được nhau rồi... Bạn ơi!

KIM DUNG - K6

Tàn Thu

Lối nhỏ giờ đây trải lá vàng
 Lìa cành gió cuốn, cuối thu sang
 Lặng ngắm lá rơi lòng se thắt
 Tiếc thương thương tiếc lá thu tàn ...

Đông về băng giá - tuyết tráng rơi
 Gió rít từng con thê gợi mồi
 Se thắt hồn tôi lời thè cũ
 Gởi trả có nhân trả nợ đời

Trời đã lập đông nở nụ cười
 Heo may lành lạnh tháng mười oi !
 Minh tôi tiễn búoc Thu nhè nhẹ
 Đông đến thật rồi - lá tàn rơi !

31/10/2018
 Larina Nguyen - K10

Muôn tâu Thánh thượng,
 Năm Tuất sắp qua
 Năm Hợi đến nhà
 Theo lệ hàng năm
 Táo xin kính thăm
 Tất cả Thiên đình
 Báo cáo tình hình
 Nơi thần đảm trách.
 Vượt bao thử thách
 Táo Cựu hết lòng
 Dù lương không đồng
 Chẳng ngại xông pha
 Cố tạo nếp nhà.
 Mời anh, mời chị
 Chớ ngại ngần chi
 Giữ ân tiên phuông
 Sẽ chẳng ai buồn
 Còn em, còn bạn
 Đừng chạy lan man.
 Khóa nào cũng gắng
 Chuẩn bị cho hăng
 Năm mươi (50) năm tròn
 Gióng tay thật gọn
 Tổ chức họp mặt
 Sao cho đặc sắc
 Rõ mặt anh tài
 Xứng là trò hay.
 Không phụ công sức
 Thầy cô giáo dục
 Tận tụy bao năm
 Luyện rèn tài đức
 Động viên hết mức
 Để vượt khó khăn

Hoàn thành tâm nguyện
 Của mẹ của cha
 Đề bạn và ta
 Thành toàn mơ ước.
 Đem tài giúp nước
 Vun bồi ruộng phuỚc
 Rạng rỡ gia môn.
 Mừng trò trưởng thành
 Rộng đường công danh
 Sống luôn chan hòa
 Sẵn lòng nhiếp hóa.
 Thương em thương bạn
 Chia sẻ bảo ban
 Góp mặt Diễn đàn
 Tình thân lan khắp.
 Đặc san Xuân mới
 Mời gọi nơi noi
 Gọi đáp huyên thuyên
 Góp đỡ góp chuyện
 Góp ván góp ảnh
 Miễn có tâm thành
 Thầy đều dung chúa.
 Không lo loại lừa.
 Khai tầu Ngọc Hoàng
 Nay việc đã xong
 Cũng tạm thong dong
 Thần xin lui bước
 Có chút ruộng phuỚc
 Phúng cúng chúng sinh
 "Bay bay" Thiên đình.

SƠ
 TÁO
 CỰU
 HỌC
 SINH
 TRUNG
 HỌC
 THỦ
 ĐỨC

TÁO CỰU HS - K4

Kỷ niệm dịu dàng

Trong cuộc sống của mỗi người đều có khoảng trời riêng, ở đó ta thấy mình được bình yên và là nơi tìm về khi tâm hồn mệt mỏi không biết tỏ cùng ai. Những lúc ấy, kỷ niệm của thời gian còn cắp sách đến trường ùa về như từng cơn sóng, nhẹ nhàng và trong sáng: những cái tên thân thương không bao giờ quên, những trò nghịch ngợm đáng yêu luôn làm khó Thầy Cô và làm những bạn hiền lành trong lớp lo sợ.

Lớn thêm một chút, niềm vui và nỗi buồn cũng lớn theo, hồn nhiên và mơ mộng nhường chỗ cho nhiều hoài bão. Có tuổi trẻ

nào mà không suy nghĩ về cách sống về tình yêu, tôi cũng thế nhưng tháng năm tuổi trẻ của tôi và bạn bè tôi là những lo toan về cuộc sống của thập niên 70 khi đất nước còn nhiều khó khăn, tôi phải đi làm xa để phụ Ba Mẹ lo cho các em, cuộc sống của tôi là đi làm đến tối muộn về nhà trọ rồi mai lại đi làm, nhiều hôm về đến nhà trọ tôi mệt lả người và như thế chẳng còn thời gian đâu mà mơ mộng viễn vông. Hồ Thu xuất hiện trong cuộc đời tôi vào lúc ấy. Tôi tạm quên đi những mệt mỏi khi phải làm thêm giờ, tôi nhìn cuộc đời với lăng kính khác, hồng một chút so với màu xám âm đạm

Thơ Trường Xưa

khi xưa, tôi cho phép mình mơ mộng, nhưng giấc mơ của tôi bây giờ khác hồi còn đi học, trong giấc mơ không có thả diều, đá dế. Đã có những bão giông theo về trong giấc mơ nhưng đâu đó tôi vẫn còn chỗ dành cho lũy tre làng, tiếng Mẹ ru hòi, những góc nhỏ, phố nhỏ ghi dấu Thủ Đức thân yêu mà trước đây tôi chẳng có thời gian nghĩ đến.

Tôi tìm được cái đẹp trong tâm hồn của Hồ Thu, trong cử chỉ ân cần, trong ánh mắt long lanh nhưng tôi tương lai mù mịt lắm và tôi biết rằng cuộc đời em không thuộc về tôi, em xứng

đáng hơn với những gì em có như tên em vậy.

Có những quãng đời mà mình bị cuốn theo, không dám nhớ, không dám thương, tới chừng nhìn lại thì tất cả đã mù xa, vĩnh viễn mù xa.

Giờ đây sau hơn 40 năm, tôi nhận được tin em, em ở xa nửa vòng trái đất và hạnh phúc bên chồng con. Niềm hạnh phúc của em như món quà quý giá mà tôi nhận được khi tóc đã ngã màu và những vết hàn thời gian hiện hữu. Đôi khi tôi nghĩ lại đó là nỗi nhớ rất dịu dàng. Cảm ơn em đã là một phần ký ức của đời tôi

TPN - K 8

Nhớ bạn Thành Bắc

Bảy năm xưa dưới mái trường
biết bao kỉ niệm tưởng dường mới đây
Đầu tiên đệ thất thơ ngây
học nhở trường nữ chóng chày nửa năm
Một chiều đến trễ chậm chân
chau mày Thầy (DÂN) nhắc :nhanh chân lên nào !

Học kì hai chuyến đi sau
xa xôi chắc khoảng độ nào hai cây (km)
Nắng sớm lên hồng đám mây
long lanh sương đọng cỏ dài lối đi
Tung tăng sải bước lo gì
sân trường rộng lớn cỏ chi chít dày
mãnh giờ chơi gõ mỏi tay
nhìn nhau bè bạn thấy đều cười vui

Nhớ nhẫn lí lắc yêu đời
Pháp văn lớp cạnh bồi hồi màn quen!
Khi cây kẹo lúc cà rem
Cùng nhau nhảm nháp hỏi thêm nhẹ nhàng:
ngày nào tháng mấy nhật sinh ?
Hôm sau lạ quá bạn mình lặn chơi !
Trước còn hàng chót nhoen cười
xếp hàng gần cửa phận nơi riêng mình
Dàn dà quên khuấy tâm tình
cả tên bạn đó dáng hình cũng quên
Bạn bịu bài vở liên miên
trí tâm thôi chẳng nao phiền vì Ai !

Tưởng chừng thôi đã nhạt phai
bốn mươi thêm bốn (44) năm dài trôi mau
Diễn đàn tham gia “gặp nhau”
hai Tên cùng đứng trước sau lả lùng !
dập dồn han hổi lung tung
Giọng khàn thiệt đúng bạn “đúng dắn” xưa
Đoan thê: bắt kể nắng mưa
hè về quê mẹ nhở (bạn) đưa gặp mình
Bên đây tối, đây bình minh
nửa vòng trái đất tình hình đổi trao...

Sao dời vật đổi ngờ đâu !?
bệnh tình quá nặng hồn mau về trời
Năm kia có dịp ghé noi (2016)
Đa- lát chốn ấy (có) cơ ngơi bạn mình
phi trường vọng tưởng Anh linh
một đêm nghỉ lại đăng trình tiếp mai
Kiếp sau hẹn lại chẳng sai
chung trường bè bạn lại là gặp nhau
Thành Bắc oi, hết cầu nhau
trường xưa bằng hữu kinh cầu thường niên
Giờ đây noi chốn cửu天堂
Hồn luôn thanh thản nguyện an gia đình
Mọi người hằng vững niềm tin.

Giã từ mùa hè

Tảng Cu Bi một mình leo lên dốc cao như phô núi Đa Lạt, mặt đỏ, mắt long lanh trong buổi trưa hè giữa tháng năm. Nó háo hức mùa hè này lắm như mệt gấp chiêu manh, đói gấp tôm phở nóng sốt... Nó là thằng đầu têu mở màn cho buổi trưa trốn ngủ trưa đi chơi. Tay ôm trái banh, lưng hơi cúi về phía trước, hai chân bước nhanh đáo để. Nó bỏ cả lũ theo nó lóc nhóc phía sau. Cả con bé Nhi em nó, nó coi như không. Chơi thì phải chơi tới bến. Thằng Tí, thằng Cu anh, Cu em (Cu anh và cu em không phải anh em, mà chỉ là hàng xóm gọi thế cho chúng

Thơ Trường Xưa

nó thân nhau mà thôi),... Cả thẩy tám đứa lên sân vận động đá banh. Con bé Nhi chạy theo la:

- Chờ em với.
- Cu Anh nói:
- Cho nó đi trước đi. Nó tới sớm nó đá với cây cột.

Mỗi đứa một câu thành cái chợ với tám cái miệng mở loa hết cỡ. Cuối cùng chúng cầm tay con bé Nhi chạy theo. Cu anh, cu em nắm tay nó. Nó ôm cổ hai anh và rút chân lên hai anh kéo nó đi. Vừa đuổi kịp Cu Bi, chân Nhi vừa đụng đất. Cả nhóm xà tới. Cu anh, Cu em là làng:

- Em mày nặng muôn chết.

- Nó nhẹ hèu à, đồ làm biếng ăn.

- Giỏi mày công nó đi.
- Nhi đứng bén lèn:
- Mai anh công em nhe. Anh không công em méc mẹ.
- Ủ! Anh công.

Vừa đứng mười 16 cái chân vừa bước tới cổng sân vận động. Chúng chạy vào cổ áo liêng xuống sân:

- Nhi oi! giữ đồ.
- Không cần biết Nhi có đồng ý hay không cả lũ chạy ra sân. Không cần đâu là trung vệ, đâu là hậu vệ, đâu là tiền đạo... Chúng đá mù mịt đất cát khói lửa miệng la bài hải. Trái banh chạy tới đâu cả đám chạy lại đá

cho tới chết. Mặt mũi đỏ hực. Cả mình mồ hôi chạy ròng ròng. Chân tay đầy cát bụi thấy mà “mê”. Bé Nhi đi nhặt từng chiếc dép, cái áo về để bên cạnh chân. Không biết áo có hôi không thi thoảng bé quét mũi và nhìn đồng hồ.

Nửa tiếng chúng nghỉ. Chúng đi mua nước uống. Cho Nhi cây cà rem. Nhi nhìn anh thương lắm luôn. Thế nào ba má cũng la cho mà coi. Nói anh hỏng nghe. Chúng ngồi phân tích:

- Lúc nãy mày chạy nhanh quá.

- Nó ý chân nó dài nó “chọc khe” thấy ớn. Chân tao nè. Trầy da thấy ghê chura.

- Nó xô tao một cái úp mặt xuống đất.

- Nó húc cùi chõ đau đǐeng.

- Công nhận thằng Tí đá hay bá cháy luôn.

Nói chung đứa nào cũng có thương tích. Từ đầu tới chân đứa nào cũng cưng trảy tróc... Tưởng rằng thương tích đầy mình chúng về nhưng không chúng làm thêm một hiếp nữa. Nắng xé chúng quay về. Quần áo, đầu tóc, mình mẩy đầy đất... Chúng đi thật nhanh

Thơ Trường Xưa

khiêng bé Nhi về như lúc đi. Về tới đâu xóm chúng hạ Nhi xuống. Ai về nhà này. Cổng trước, cổng sau, leo rào vào nhà tắm rửa lên nhà trên ngồi xem ti vi. Coi như chưa có chuyện gì xảy ra. Nhưng buổi tối mẹ giặt quần áo chúng nhét bộ quần áo chúng xuống đáy thùng giặt. Có bà phát hiện bộ quần áo dơ hảy. Ba biết vội làm hòa nói chuyện này nọ. Mẹ quên. Hú vía.

Ngày hôm sau chui nhìn hùn tiền qua nhà Cu anh mua bánh mứt, cóc ối cùng ăn. Chúng xả một hành lang tuyệt vời. Lá giấy tung banh tuyệt vời. Ly ca, bình nước mỗi nơi một cái... và tiếng hát, tiếng gào... i xeò hay quá chừng. Nhưng hàng xóm nén lòng cho chúng chơi những

ngày đầu hè. Rồi tung món những nhà chung xóm đưa cho chúng. Bắt chọt má thằng Tí về và cả nhóm đứng hình. Chọt bà Hai hàng xóm chạy ra:

- Bác cho tụi nhỏ ít bánh kẹo, nó ăn cho vui.

Má thằng Tí mỉm cười:

- Bác chiêu nó quá à. Con cảm ơn bác.

Sau đó bà Hai và má thằng Tí dọn dẹp. Mười phút hành lang sạch như chưa từng sạch.

Những ngày nắng chói chang đã qua đi, lớp học đã mở. Chúng cất “sự chơi” sang một bên. Nhưng thế nào cũng có một trận đá kỷ niệm. Ngày đi học chúng mang mang nhớ nhớ ánh nắng vào lớp học.

KIM DUNG - K6

Những bài thơ sâu đậm

Những bài thơ gắn liền
với tuổi học trò, thời ấy
chúng tôi chuyên tay nhau
đọc, ghi lại vào sổ tay, giờ sau
bao năm thăng trầm với cuộc
sống, ngồi nhớ lại quãng thời
gian ấy: giản dị và dễ
thương biết bao.

PHAN KHÔI
(1887 – 1959)

Hai mươi bốn năm xưa một đêm vừa gió lại vừa mưa.

Dưới ngọn đèn mờ, trong gian nhà nhỏ.

Hai cái đầu xanh kề nhau than thở:

- Ôi đôi ta, tình thương nhau thì vẫn nặng,
Mà lấy nhau hẵn là, không đăng.

Để đến nỗi, tình trước phụ sau,
Chi cho bằng sorm liệu mà buông nhau.

- Hay! mới bạc làm sao chó?

Buông nhau làm sao cho nỡ!

Thương được chừng nào hay chừng này,
Chẳng qua ông Trời bắt đôi ta phải vậy!
Ta là nhân ngã, đâu phải vợ chồng.
Mà tính việc thủy chung

Hai mươi bốn năm sau. Tình cờ đát khách gặp nhau.

Đôi cái đầu đều bạc,

Nếu chẳng quen hung đó nhìn ra được.

Ôn chuyện cũ mà thôi. Liếc đưa nhau đi rồi,
Con mắt còn có đuôi.

Tình già

(Sáng tác 1932)

Xuân hồng có chàng tới hỏi
Em thơ, chị đẹp em đâu?
Chị tôi tóc xoã ngang đầu
Đi bắt bướm vàng ngoài nội

Hạ đỏ vẫn chàng tới hỏi
Em thơ, chị đẹp em đâu?
Chị tôi hoa trắng cài đầu
Đi giặt tơ vàng bên suối

Thu xám cũng chàng tới hỏi
Em thơ, chị đẹp em đâu?
Chị tôi khăn trắng ngang đầu
Đi hát tình sâu trong núi

Tình Sâu

HUYỀN KIỀU 1938

Đông xám lại chàng tới hỏi
Em thơ, chị đẹp em đâu?
Chị tôi hoa phủ đầy đầu
Đã ngủ trong lòng mộ tối.

Phấn Son

gởi Kim Chi (*)
Ai điểm trang mà em phấn son?

VŨ ANH KHANH
(1926 - 1956)

Nắng ngày chưa ngã hoa tàn rụng
Bụi chiém kinh thành tui lá non
Thé thân lạc lõng bờ niên thiếu
Trán hẹn mây cao nợ chửa tròn

Tuổi trót dệt mộng trong thành cũ
Nhớ vạn người đi dạ sắc son
Nhịp đời ngọt ngác rung rinh sóng
Phơ phát đào xuân, mai héo hon

Mắt vuông tóc mướt người con gái
Khép nép hài trinh lỗi cỏ mòn
Ngại ngừng muốn bảo vào tai nhỏ:
Ai điểm trang mà em phấn son?

Trâm vàng lồng khồng trêu tình bùom,
Áo trắng an ninh giữa lũy đồn
Đành quên những kẻ ngoài sương gió
Kiếm vạch tim sâu viết chữ Hồn

Nghe chặng cô gái đô thành nội?
Chinh chiến ba năm trống dập đồn
Cò son phát gió ngoại quan ải
Xuân đến thanh bình, xuân đến luôn

Ngàn mây nhẹ nhè trôi duyên dáng
Dặm trắng rừng mai, máu đỏ ngòm
Bóng ai múa giáo ngoài sương gió?
Nhán hỏi giüm xem biết mắt còn

Hỡi cô gái khép đôi tà áo
Xuân nhật đăng lâu vọng có nhân
Chàng trai phong nhã ngày xưa ấy
Đã bỏ tình riêng theo nước non

Bẽ bàng soi sắc gương Tư Mã:
Ai điểm trang mà em phấn son?
Làm sao nghe nhạc biên thùy nhỉ?
Dở nhớ lòng nhau, bót mõi mòn

Hương dâng béo leo chim trót hót
Pháo tịt ngồi xuân, súng nổ giòn
Quê hương lạnh rơi mùa binh lửa
Muôn vạn người đi dạ sắc son

Nghe chặng cô gái đô thành nội?
Áo trắng an ninh giữa lũy đồn
Xuân sang rầm rúc sâu quê tổ
Ai điểm trang mà em phấn son?

(*) Bài này tác giả làm tặng cô Kim Chi là con một chủ tiệm vàng ở chợ Bến Thành thời bấy giờ, trong khi đang đi kháng chiến chống Pháp.

Mục sức khỏe

Suy giảm trí nhớ ở người cao tuổi.

Cách phòng ngừa suy giảm trí tuệ:

1/ Thường xuyên duy trì các hoạt động trí não: Đọc sách, chơi cờ... để kích thích tư duy não bộ hoạt động.

2/ Thường xuyên tập thể dục phù hợp với lứa tuổi như: đi bộ, đạp xe đạp, chạy bước nhô...

3/ Tích cực tham gia các hoạt động xã hội.

4/ Kiểm tra sức khỏe định kỳ ít nhất một lần trong năm.

5/ Dinh dưỡng hợp lý: ăn nhiều rau xanh, chất xơ, cá... bổ sung đầy đủ vitamin và muối khoáng.

Tránh ăn nhiều chất béo, đường, muối.

6/ Tránh uống bia, rượu, hút thuốc...

Cách điều trị suy giảm trí nhớ:

Đối với suy giảm trí nhớ do tuổi

- Liệt kê danh sách các công việc cần làm.

- Lập thời gian biểu cho công việc hàng ngày và làm theo thời gian biểu.

- Tạo những thú vui để luôn bận rộn như chơi cây cảnh, chim

- Vận động trí óc, giữ những tài liệu lưu trữ thông tin như sổ ghi chép.

Đối với suy giảm trí nhớ bệnh lý:

Khi bệnh nhân được thầy thuốc chuyên khoa khám và định bệnh là suy giảm trí nhớ bệnh lý thì mới có thể được điều trị bằng thuốc. Việc điều trị này luôn phải tái khám định kỳ.

Các loại thuốc điều trị gồm: nhóm các thuốc điều trị kinh điển như: Thuốc hỗ trợ thần kinh Ginkgiloba ... Estrogen thay thế, thuốc chống oxy hóa: Vitamin E, A... và nhóm thuốc ức chế men Acetyl cholinesterase...

5 Nguyên tắc để hạnh phúc:

- 1/ Tập tha thứ.
- 2/ Bớt lo lắng.
- 3/ Sống đơn giản.
- 4/ Cho đi nhiều hơn.
- 5/ Đừng trông đợi quá nhiều.

18 thực phẩm chống ung thư:

Bạn có thể ngăn ngừa ung thư với một chế độ ăn uống lành mạnh. Có được danh sách các thực phẩm chống ung thư dưới đây, bạn sẽ loại bỏ được nỗi lo về căn bệnh này.

Cây sả là loại rau gia vị, có thể tiêu diệt tế bào ung thư.

Ung thư là căn bệnh đáng sợ, nhưng bạn có thể ngăn ngừa ung thư với một chế độ ăn uống lành mạnh, tập thể dục thường xuyên và luôn thấy yêu đời.

Những thực phẩm chống ung thư:

- 1/ Bắp cải: Ngăn chặn sự phát triển ung thư vú.
- 2/ Soup lơ: Chống ung thư bàng quang, ung thư vú, ung thư ruột kết, ung thư tuyến tiền liệt và ung thư buồng trứng, giúp cơ thể giải độc và kháng viêm.
- 3/Nâm: Giàu vitamin B và sắt. Có khả năng chống lại bệnh tiểu đường, ngăn ngừa các khối u, chống oxy hóa, chống dị ứng, chiến đấu cholesterol và tăng khả năng miễn dịch.

4/ Bông cải xanh: Có thể chống ung thư, ngăn ngừa sự phát triển của khối u.

5/ Cà rốt: Chống lại các bệnh ung thư như: Ung thư phổi, ung thư miệng, ung thư cổ họng, ung thư dạ dày, ung thư ruột, ung thư bàng quang, ung thư tuyến tiền liệt và ung thư vú.

6/ Khoai lang: Chống lại các bệnh ung thư như: ung thư phổi, ung thư thận, ung thư gan và ung thư vú.

7/ Bưởi: Chống lại bệnh tiểu đường và giải độc trên cơ thể, chống ung thư đại tràng. Flavonoid trong bưởi làm chậm quá

trình sản xuất ra tế bào ung thư.

8/ Nho: Chống ung thư ruột kết, ung thư tuyến tiền liệt và ung thư vú.

9/ Cà chua: là nguồn cung cấp vitamin A,C và E. Cà chua là thực phẩm tuyệt vời chống lại ung thư vú, ung thư tuyến tiền liệt, ung thư miệng, ung thư tuyến tụy và ung thư ruột kết.

10/ Mâm xôi, dâu tây: Chứa chất chống oxy hóa, chống ung thư dạ dày, ung thư ruột kết và ung thư vú.

11/ Đu đủ: Có chứa các hợp chất beta carotene và lycopene rất hiệu quả trong cuộc chiến chống ung thư.

12/ Cam và chanh: Giúp tăng khả năng miễn dịch giết chết các tế bào ung thư.

13/ Hạt lanh: Ngăn chặn sự phát triển và lây lan của tế bào ung thư.

14/ Tỏi: Giảm nguy cơ ung thư dạ dày, ung thư ruột kết, ung thư thực quản, ung thư tuyến tụy và ung thư vú.

15/ Nghệ: chống oxy hóa, làm chậm lại sự phát triển và lây lan của bệnh ung thư.

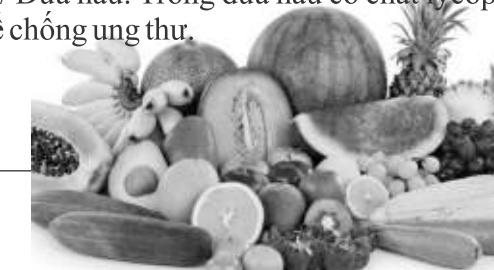
16/ Trà xanh: Tăng tốc độ trao đổi chất và giảm cân.

Trà xanh cũng có thể ngăn chặn sự lây lan của bệnh ung thư.

Trà xanh không chỉ là đồ uống tốt cho sức khỏe, mà giúp phòng nhiều bệnh như: tim mạch, đột quỵ, viêm khớp, loãng xương... và đặc biệt là chứng viêm nhiễm.

17/ Đậu nành: Giảm ung thư tuyến tiền liệt và ung thư vú, giúp chống lại cholesterol xấu và huyết áp cao.

18/ Dưa hấu: Trong dưa hấu có chất lycopene là hợp chất có thể chống ung thư.

Người biết sống

Sóng lâu và sống đẹp thì ai cũng thích nhưng làm thế nào để có được cuộc sống ấy? Muốn sống lâu và sống đẹp ta cần thực tập hết lòng một trong những điều sau đây:

- Giữ tâm bình thản trước những biến động của cuộc sống.

- Đừng khởi tâm sân hận đối với những gì bất như ý xảy ra với mình.

- Đừng khởi tâm hại người và vật.

- Sống hết lòng và chân thật, mặc chuyện đời đôi trá.

- Sống tinh táo, không đua đòi, mặc chuyện đời chen lấn say mê.

- Ăn uống có tiết độ, nhai

nhuyễn và nhất là đừng sử dụng những thực phẩm có hóa chất và đua đòi theo cảm giác.

- Phải biết thực tập thiền hành mỗi ngày, thiền hành là đi với tâm thư thả tinh lặng, đi không nghĩ điểm đến và đi hết lòng trong mỗi bước chân.

- Thực tập mím cười với những bông hoa và trẻ thơ mỗi ngày.

- Đừng nghe và nói những chuyện vô ích.

- Hãy nỗ lực làm với những gì mà mình nghĩ là đúng nhất, để tránh tâm ân hận và giữ tâm thoải mái trong khi làm.

- Thực tập mím cười với những gì vui buồn của quá khứ,

Thơ Trương Xua

khi chúng hiện về trong tâm ta hay trong khi ta ngồi một mình tĩnh lặng.

- Đừng so sánh mình với người hay gia đình mình với gia đình người...

Vì sao? Vì nhân duyên nghiệp báo giữa đời này không ai giống ai, không gia đình giống gia đình nào... Nên ta không cần phải so sánh, khiến tâm ta sinh ra mặc cảm hay đua đòi mệt mỏi, mà chỉ cần nghĩ tới những gì tốt đẹp và nỗ lực thực hiện nó.

- Đừng để ý đến chuyện xấu của người khác, vì người ấy không phải là mình nhưng khi nghỉ đến điều xấu của người khác, thì điều xấu trong tâm mình có cơ hội khởi lên, làm cho tâm mình vẫn đục và làm cho nét mặt của mình mất đi vẻ thánh thiện tươi vui...

- Ta phải biết thực tập lắng nghe và học hỏi... Những gì ta không muốn người khác làm cho mình, thì mình cũng đừng bao giờ làm cho người khác.

- Đời người không phải là một trăm năm mà chỉ tồn tại trong từng hơi thở, nên ta phải sống đẹp, sống hết lòng và

thánh thoi trong từng hơi thở của ta.

- Ta phải thực tập nghĩ đến những gì tốt đẹp mỗi ngày khi mặt trời lên và sau khi mặt trời xuống núi.

- Mỗi ngày ta phải biết dành 1 giờ để thực tập làm những việc khó làm, nhầm nuôi dưỡng, những ý chí và nghị lực trong ta; chính ý chí và nghị lực giúp ta vượt qua những khó khăn và thành công trong cuộc sống.

- Đừng tự phong thánh cho bản thân mình và cũng đừng để ai phong thánh cho mình mà phải biết tạo điều kiện cho những hạt giống thánh trong tâm mình biểu hiện ngay trong hành động của chính mình mỗi ngày đối với cuộc sống và hãy giúp cho những hạt giống thánh nơi người cùng sinh khởi.

- Đừng nói nhiều về đạo đức hay từ bi, mà hãy sống từ bi và đạo đức ngay trong những hành động của chính mình đối với người và muôn vật.

- Cuộc sống lâu dài và đẹp nhất là cuộc sống được nuôi dưỡng bởi tình yêu giản dị....

*Ngụ ngôn
Phật Giáo*

Con cá vàng

Có một chàng ngự phủ giăng lưới bắt được con cá vàng, toàn thân nó óng ánh như sắc hoàng kim, mỗi chiếc vảy chiếu sáng lấp lánh, chói lọi. Quả là con cá quý hiếm, đẹp chưa từng thấy.

Chàng ngự phủ chiêm ngưỡng con cá không nháy mắt, ngẫm nghĩ hồi lâu rồi quyết định đem nó dâng lên vua để bày tỏ tấm lòng trung thành của một bê tôi lương hảo.

Tất nhiên đức vua cảm động và thích mê. Vua thường cho chàng rất nhiều châu ngọc, đùi để chàng bỏ nghề đánh cá,

hưởng thú nhàn vinh.

Vua truyền bổ cá vàng vào chậu quý, ngày ngày ngắm nó say sưa.

Nhưng thật lạ, vài ngày sau không biết mùi hương thum thüm thoái từ đâu xông lên làm nhức đầu nhức óc, nghẹt mũi cả triều đình. Mới đầu, vua sai quân lính đi lục soát quanh hoàng cung xem có ai xả rác hoặc thải chất dơ quanh đấy không? Chẳng thấy gì, vua lại bảo lính tuần quanh hoàng cung xa hơn cả cây số để xem dân chúng có lập bãi rác gần đấy chăng? Cũng không thấy

Thơ Trường Xưa

gi, Mà cái mùi hôi ngày càng bốc lên nồng nặc, nhất là trong cung vua. Các hoàng phi, cung nữ hãi quá, lo lắng kiểm tra xiêm y, tóc tai cẩn thận, cố không vẩy chút bụi hay vương chút mùi hôi nào. Nước hoa trổ nên đất như vàng vì quý bà, quý cô, thậm chí quý ông... cho đến lính hầu đều tập tành xài, bởi mùi tanh tưởi xông hôi khắp chốn, ai cũng sợ bị hiểu nhầm mình là nguyên nhân. Cho tới một ngày kia, vua tình cờ khám phá ra mùi hôi thoái ấy bốc lên từ trong hồ cá, hay nói chính xác hơn là từ... miệng con cá vàng! Rõ rệt nhất là khi cá vàng hả miệng ra, thì mùi hôi thoái từ miệng nó bốc lên nồng nặc.

Vua vô cùng kinh ngạc, nghĩ thầm: “Con cá vàng này thật xinh đẹp và quý hiếm. Nhưng sao nó lại tiết ra hơi thui kinh khủng thế?” Còn đang thắc mắc thì nghe kẻ ở ngoại thành có một vị kỳ nhân có tài nghe và hiểu được tiếng loài cá, vua mừng lắm, tức tốc cho mời vị ngư sư này vào triều.

Vị ngư sư đứng trước bể cá, bịt mũi chăm chú lắng nghe nó

nói chuyện một hồi, rồi vội vã bước ra ngoài.

Vua theo sau gạn hỏi, vị ngư sư thở ra một hơi dài (vì nãy giờ nín thở lâu quá). Sau đó ông mới chậm rãi thưa:

- Tâu bệ hạ! Thần đã từng trò chuyện với dòng họ cá vàng này, đây là giống cá hiếm quý tuyệt mỹ nhất thế gian. Theo thần được biết thì loài cá này đa số tính tình rất hiền và tiếng nói chúng cực kỳ hòa nhã êm tai. Nhưng riêng con cá vàng này thì ngược lại, tính khí vừa cộc cằn lại nóng nảy, còn thêm cái tật ác khẩu, hẽ hả họng là mắng nhiếc chửi rủa, nói toàn những

lời thô tục khó nghe. Chưa kể đến cái thói xấu ưa thêu dệt, chỉ trích, nói lén, nói xấu sau lưng người.

- À không! – Sau lưng cá! ... Nó toàn nói những lời làm tổn thương, xúc não kẻ khác. Do vậy mà những lời từ miệng nó tuôn ra đều hóa thành hơi thở khủng khiếp.

- Đây là lý do vì sao nó phả hơi thum thùm khắp hoàng cung khiến không ai chịu nổi đây ạ!

- Hồi mới bị bắt, do sợ hãi nên nó hầu như cầm khẩu, vì

Lời bàn:

Nếu chúng ta mở miệng thì văng tục, chửi rủa, thêu dệt, bàn chuyện thị phi, nói lối sau lưng, chỉ trích nhạo báng người... có nghĩa là ta đang nói lời không sạch. Lời đã không sạch, thì miệng phải dơ theo. Ngôn ngữ mà xấu ác tất sẽ chứa toàn hơi xú uế, một khi thoát ra khỏi miệng nó sẽ làm bẩn bầu không khí chung quanh, khiến những người thiện lành đều nhăn mặt khi nghe phải và chỉ muốn bỏ đi cho le.

Cá vàng đẹp đến nỗi ai nhìn cũng thích, nhưng tật tánh của nó đã khiến người ta vứt bỏ không hối tiếc. Người mang ngoại hình xinh đẹp mà tâm tư xấu ác, nói lời bất thiện, tưởng như hại người nhưng thực chất họ đang tự hại chính mình.

Ta trở về thăm
ngôi trường
thời con gái
Dầu rêu phong
bụi cuốn xa mờ
Nhìn phượng sang mùa
lòng chợt ngắn ngo
Tóc pha sương
vẫn chưa quên
những ngày tuổi dại.

.....
Ta trở về
thương nhớ
tuổi thần tiên
Vẫn thương một thời
tuổi nhỏ hồn nhiên
Chưa biết dõi già
quanh co đời già trá
Rồi mười sáu
nắng ướm hồng lên má
Bước tung tăng
chân sáo đến trường
Bên bạn bè
qua lối nhỏ yêu thương
Vẫn mãi vô tư
dẫu có ai cho rằng ... "Đã lớn".

Còn ta với ta

Nửa cuộc bể dâu
hành trình chưa trọn
Ta trở về
thương nhớ
tuổi thần tiên
Vẫn thương một thời
tuổi nhỏ hồn nhiên
Chưa biết dõi già
quanh co đời già trá.

6.4.2018
KIM ÂU - K10

Mưa rót trên vai

*Tháng tám mưa buồn hạ rất mong manh
Nỗi nhớ không tên gửi chiều xao xác
Tia nắng dịu dàng chừng như đi lạc
Thu lặng lẽ về mưa rót từng cơn.*

*Tháng tám có cỏ xanh trong hương cỏm
Con gió nào chạm cửa - nửa mùa say
Lá đã vàng chưa - cây đã vội gầy
Màu ký ức vô tư đứa tóc rối.
Tháng tám lặng yên tìm một chỗ ngồi
Giữa thực hư - ngõ ngang mùa đang chuyển
Chút nắng hạ gửi thu đầy xao xuyến
Chờ một người về - lá rót trên tay.*

Tháng tám ...

*Câu thơ gầy như gió heo may
Ai làm dở bỏ bên ngoài cửa sổ
Trời giao mùa nên thu còn chưa đủ
Trải mây vàng để nâng bước mùa sang.*

Sương khói chiều thu

*Em của thu buồn nhạt phai chăn gói
Giấc mơ tan như sương khói trong chiều
Cơn gió vô tình cuốn trôi hẹn ước
Nghìn trùng xa bao thuở nói lời yêu.*

***

*Thôi em hé chuyện bèo mây tan hợp
Câu từ ly ngày đó trôi cung sầu
Để một đời ta vẫn mãi tìm nhau
Dư âm xưa còn chẳng mùa hẹn cũ.*

*Gửi người đi bao lời từ cõi nhớ
Điệu ru buồn theo gió thoảng trong mơ
Xa xôi rồi dang dở một bài thơ
Ánh trăng tan nghiêng nỗi sâu cô quạnh.*

*Chuyện ngày xưa như những lời cổ tích
Chỉ thì thầm cùng gió với ngàn mây
Một chút tình một chút của men cay
Cạn chén ly bôi nghe sâu chất ngất.*

Chào Xuân trên dòng lục bát

Theo bài LỤC BÁT ĐẦU NĂM của tác giả Mỹ Trinh
Tặng các bạn của mình

*Chào ngày - Tết đã sang Đông
Chào xuân, mùa đã thịnh không lại về
Chào nhau lục bát tình quê
Xênh xang áo đỏ đắm mê xuân lành.*

*Nụ còn hàm tiếu mong manh
Tìm câu lục bát long lanh nắng tràn
Trải vàng theo bước em sang
Nhà ai vừa kịp rộn ràng đêm xuân.*

*Chờ con én nhỏ băng khuông
Nghiêng đôi cánh liệng báo xuân bên trời
Ngậm câu lục bát xa vời
Đem về gửi lại cho đời chút ơn.*

*Đừng làm lục bát đổi hòn
Má hồng em mãi vẫn còn màu son
Tình anh lục bát vuông tròn
Giác xuân mình giữ trọn lòng hối xuân.*

6.4.2018
KIM ÂU - K10

Nhớ về Thủ Đức - bạn và tôi

Ghi theo lời NHỚ của anh SON VU

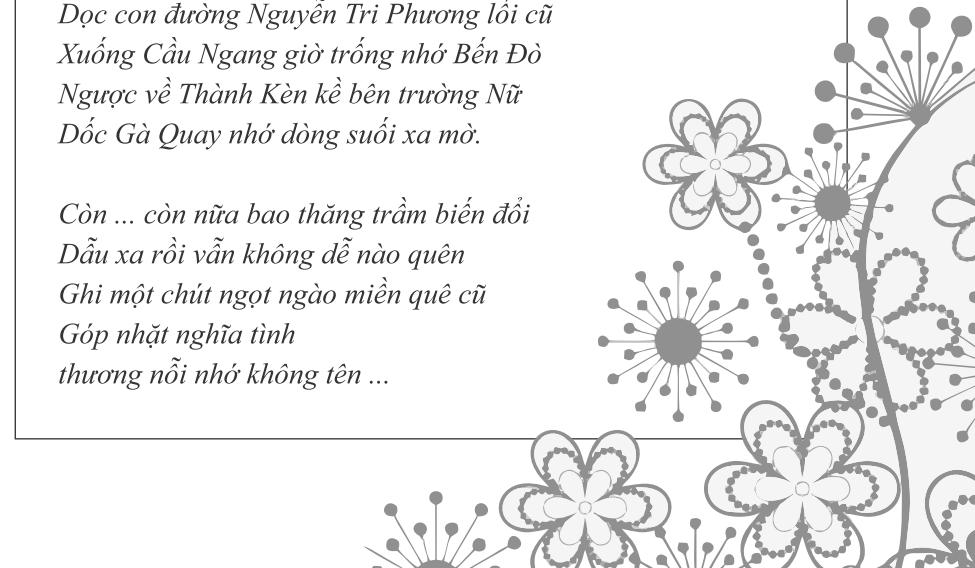
*Làm sao quên được khung trời kỷ niệm
Con dốc xưa còn in gót bạn bè
Một thuở đi về tuổi thân tiên mộng
Nhớ trường xưa dòng lưu bút gọi hè.*

*Đường Hoàng Diệu dẫn ta về Kiến Thiết
Cư xá êm đềm ghi dấu tuổi thơ
Cây xăng nhìn qua Đất Thánh một thời
Chợ Nhỏ đường quê bao giờ quên được.*

*Sang Nguyễn Du mình vào chùa Một Cột
Foremost ngày nào hăng thuốc kè bên
Trường Đức Minh - Don Bosco gọi nhớ
Bạn tôi oi hồi ức rót bên thêm.*

*Dọc con đường Nguyễn Tri Phương lối cũ
Xuống Cầu Ngang giờ trống nhớ Bến Đò
Ngược về Thành Kèn kè bên trường Nữ
Đốc Gà Quay nhớ dòng suối xa mờ.*

*Còn ... còn nứa bao thăng trầm biến đổi
Đâu xa rồi vẫn không dễ nào quên
Ghi một chút ngọt ngào miền quê cũ
Góp nhặt nghĩa tình
thương nối nhớ không tên ...*

Áo trắng đường xưa

Tinh khơi
áo trắng
em ngày đó
một thuở
anh mơ
giác mộng gầy
đường xưa
hoa nắng
phai trong gió
chút hương thầm
như mây thoảng bay

Ta đi tìm
thơ dài
của ngày xưa
vẫn thương nhớ
một thời áo trắng
thương ngày đó
một người thảm lặng
theo Ngọ về
gót nhỏ
đường xưa Áo xưa phai
tóc xanh giờ cũng bạc
người về đâu
quen mệt đường qua
quen
mùa chia tay
phượng buồn
tan tác
lối cũ mịt mờ
dâu bể
cuốn trôi xa.

THỰC QUÂN - K39

Cúi nhặt tuổi thơ gầy
Nâng niu trong tay ấm
Thoáng nghe hồn la lâm
Theo cánh nhỏ hoa bay.

Cịn đau thuở# m say
Ngày ngày theo chân mẹ
Cỏ tích hòng gót nhẹ
Trời lồng gió hoa xoay.

Niềm vui ngày tuổi nhỏ
Trong nỗi nhớ ngọc ngà
Chợt hiện về .... rất xa
Nghe tim nghiêng bên cõi.

Êm như lòng của mẹ
Không lồng gió trời chiều
Hoa dâu xoay xoay nhẹ
Buồn - chợt thấy cô liêu.

THỰC QUÂN - K39

Về Đất Mũi Cà Mau

Sau nhiều lần hẹn hò không thành công, cuối cùng ngày 24.8.2018 nhóm khóa 8 chúng tôi cũng xách ba lô lên đường đi về vùng Đất Mũi – Cà Mau. Đây là lần về quê hương của bạn NgB sau nhiều năm xa cách và một lý do thật xác đáng để chúng tôi quyết tâm thực hiện chuyến đi lần này đó là vợ chồng Phúc Đức từ Mỹ về cung đồng hành cùng chúng tôi.

Sáng thứ sáu, chúng tôi được xe đón với trạm đầu tiên là nhà Lệ Oanh ở Thủ Đức, nhà Ngọc Anh và Lan Hương ở quận 9, nhà NgB ở quận 7, Yến Châu từ Bình Thạnh chạy sang quận 7 vừa đúng 6g. Lúc này chúng tôi mới hay tin vợ chồng Phúc Đức không đi được vì chân Ánh Đức bị bong gân. Không hẹn mà tất cả đều chung một ý nghĩ: Tụi mình tổ chức và vượt bao trở ngại quyết tâm thực hiện bằng được chuyến đi vì vợ chồng Phúc Đức mà hai đứa nó không đi, thật là buồn. Nhỏ Lan Hương nói thôi chúng mình đừng trách Phúc Đức nữa, lý do ngoài ý muốn mà, nhắc hoài Ánh Đức hắt xì miết, tội nghiệp nó. Đổi lại nhóm lại có tài xế là hai cha con Kiến Quốc em út

Thơ Trường Xưa

của NgB, 6g30 xe khởi hành từ quận 7 với 2 chị em Lệ Oanh, 2 vợ chồng NgB, 2 cha con Kiến quốc em NgB, Lan Hương, Yến Châu và Ngọc Anh tổng cộng 9 người trên chuyến xe 16 chỗ.

Tại trạm dừng chân Tiền Giang, cả đoàn cùng ăn sáng với món hủ tiếu mềm khá ngon, tất cả lại tiếp tục cuộc hành trình. Trên xe những câu chuyện về thuở học trò được nổ ra như bắp rang, cả nhóm thật sự trở về với tuổi thơ đầy hoa và bướm, những câu chuyện tình thơ được hồi tưởng. Phút chốc chúng tôi được sống trong giây phút của những ngày dưới mái trường Trung học Thủ Đức thân yêu với hình ảnh bạn bè, thầy cô đầy ắp. Tiếng chuông điện thoại reo vang, nhỏ Ánh Đức gọi để thông báo đang ở bệnh viện Nguyễn Trãi và thỏ lộ sự nuối tiếc vì không thực hiện được lời hứa với nhóm, chúng tôi lại an ủi và hẹn nhỏ dịp khác vậy, lần sau nhé.

11g30 chúng tôi đến khu du lịch Hồ Nam, ở lại khách sạn 5 sao New Palace. Khung cảnh thật đẹp, thật sang trọng với sự chăm chút tỉ mỉ đến từng chi tiết

từ thảm cỏ đến nhánh cây trồng. Suýt xoa trước khung cảnh vừa gần gũi thiên nhiên nhưng không thiếu phần hiện đại khiến chúng tôi lặng cả người. Sự vồn vã, chân tình của chị chủ khách sạn vừa là đối tác vừa là bạn thuở hàn vi của NgB đã khiến chúng tôi cảm kích vô cùng. Sau khi nhận phòng cả nhóm nghỉ ngơi, hẹn nhau 15g sẽ đi ăn bánh xèo đặc sản miền tây A Mật. Lúc này Yến Châu lại nhắc đến Ánh Đức và chát lưỡi tiếc cho nhỏ không được tận hưởng không khí trong lành nơi đây.

Nhận được điện thoại của chị Thu, chủ khách sạn mời cơm, chúng tôi vội vã quay về để tắm rửa còn dự tiệc chiều đãi tại khách sạn. Đúng 19.30 tất cả có mặt tại nhà hàng của New Palace, bữa ăn thật ấm cúng với cá chẽm chiên xù, cá dứa kho, bòn bòn chua xào tép tươi, gà

kho gừng, lẩu bông bí cá bống mú và cua biển. Sự chân tình, vui vẻ, giản dị của chị Thu khiến chúng tôi cảm động, chị đợi chúng tôi đi chơi về để đãi cơm và đích thân tiếp chúng tôi với sự hiếu khách vốn có của những người con miền Tây. Từ tình cảm sâu đậm với NgB, chị Phương đã xem chúng tôi như người nhà và yêu mến như đã từng yêu mến NgB. Khi viết những dòng hồi tưởng này, trong tâm trí tôi nghĩ mình đã nợ một mối nợ ân tình với chị. Giác ngủ ngon đưa chúng tôi vào mộng đẹp đêm ở Bạc Liêu với bao tưởng tượng về Đất Mũi – Cà Mau.

Đường về Đất Mũi của miền Nam khá dễ đi và đường tốt. Trên đường đi cảnh đẹp và đi ngang nhiều điểm du lịch sinh thái có thể tham quan chụp hình rất thú vị. Đặc biệt là rừng được

dày xanh tốt chạy theo xe chúng tôi giáp tận chân trời. Đã quá trưa, xe cũng hơi dần khiến mọi người đói bụng. Nhà hàng Hương Đất, tọa lạc trên vùng đất lân biển, phải đi một đoạn là cầu cây để vào nhà hàng. Đặc sản cá thòi lòi nướng muối ớt, cua hấp bia, cá nâu kho hành ớt, lẩu cá bống mú, rau muống xào tỏi, rau tập tàng luộc... là thực đơn nơi Đất Mũi được cả nhóm thanh toán gọn gàng và nhanh nhất. Thật vô cùng ngạc nhiên vì cá thòi lòi ở đây to bằng cùm tay trẻ con, ở đất liền chúng tôi chỉ thấy những con cá nhỏ xíu thường chạy trên mặt nước độ chỉ bằng ngón tay, lướt thật nhanh trên mặt đất bùn được gọi là cá thòi lòi, nay mới thấy cá thòi lòi to như vậy. Một cảm giác rung rung khi nhìn thấy cột mốc xác định ranh giới Đường Hồ Chí Minh – Điểm cuối Cà Mau – Km 2436. Xa xa là nhà giàn, chung quanh điểm

Đèo Trường Xưa

cuối đã được xây đê bao kiên cố. Yêu biết mấy quê hương tươi đẹp với vùng trời tự do hòa bình. Nắng rất gắt, mặt ai cũng ửng đỏ, nhưng vô cùng vui thích. Lên xe quay trở về, tạm biệt nơi cuối cùng của bản đồ Việt Nam, đến 18g chúng tôi đã nhận phòng tại khách sạn tỉnh Cà Mau, nhanh chóng tắm rửa để tối họp mặt tại nhà hàng.

Tất cả mấy chị em NgB đều hội tụ đủ với gia đình chị Ngọc Mai, vợ chồng em Ngọc Oanh, gia đình em Ly, gia đình cháu anh Găng.... không chỉ là đi du lịch mà còn là nối lại tình thân thiết của anh chị em, họ hàng, bạn bè sau bao năm xa cách. Giác ngủ đêm tại Cà Mau đầy êm ái với tiếng ru rì rào của rừng đước, với tiếng cua bò lạo

trưa, anh chị chủ khách sạn 5 sao đón chúng tôi ở Bạc Liêu để mời cơm trưa, sống tình cảm lại vô cùng dễ thương cả anh lẫn chị càng làm chúng tôi xúc động đến suýt rơi nước mắt lúc bùi ngùi chia tay. Chuyến về dường như gần hơn với những câu chuyện tiêu lâm qua lời kể của Ngọc Anh.

Đúng 19g xe về đến nhà NgB, hàng hóa dỡ xuống chia nhau, ai cũng nôn nao đem những món ngon vật lạ của Cà Mau về làm quà cho người thân sau vài ngày vắng nhà. Chúng tôi chia tay vợ chồng NgB và các bạn trong nỗi buồn xa cách,

mỗi người đều có một gia đình riêng để yêu thương và những bạn bè chí thân chí cốt để chia sẻ. Tạm biệt 2 chị em Lê Oanh và Ngọc Anh là những người đi sớm nhất nhưng về trễ nhất. Cảm ơn gia đình NgB, Lê Oanh, Ngọc Anh, Yên Châu và anh chị em bạn bè của NgB đã tặng chúng tôi một chuyến đi đầy ắp niềm vui, tràn đầy tình

cảm và thầm đắm thương yêu... tất cả sẽ là một kỷ niệm đáng nhớ về sau này. Chơi với nhau khi tóc chưa đây vai đến nay trở thành lão ông, lão bà tóc đã nhuộm màu khói sương vẫn thân thiết như thuở nào dù thế sự có đổi thay. Mỗi người đều có một gia đình riêng và một khoảng trời riêng nhưng trong đó vẫn có điểm chung: tình bạn bè. Và mãi mãi đó là động lực để chúng tôi cùng vượt qua những trắc trở cuộc đời.

Viết tặng những người bạn của tôi.
NGUYỄN THỊ LAN HƯƠNG - K 8

Đặc San Xuân Kỷ Hợi - 2019

TRUNG HỌC - THỦ ĐỨC - HOÀNG ĐẠO - NGUYỄN HỮU HUÂN

Chủ đề: Nhớ Trường Xưa

Ban Biên tập:

NGÔ THỊ BÍCH LIÊN (K1)
CAO THỊ LIÊN MINH (K4)
TRẦN NGỌC ANH (K8)

Trình bày Bìa 1 và 4

CAO THỊ LIÊN MINH

Khổ: 14,5 x 20,5cm
Số lượng in: 220 cuốn
Phát hành: Tháng 01-2019